

İslam EMİROĞLU
Genel Müdür Yardımcısı

Genel Müdürlüğümüz, 1986 tarihinde yürürlüğe giren 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu çerçevesinde; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu (SYDTF) kaynakları ile ve her il ve ilçede kurulu bulunan 973 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) aracılığıyla ülkemizdeki temel ve en kapsamlı kamusal sosyal yardım faaliyetlerini yürüten bir kamu kuruluşudur.

Genel Müdürlüğümüz tarafından; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynağı kullanmak suretiyle, ekonomik ve sosyal açıdan değişik yoksunlukları olan, ihtiyaç içindeki insanlarımız için geniş bir yelpazede sosyal yardım programları uygulanmaktadır.

Hâlihazırda uygulamakta olduğumuz sosyal yardım ve proje destek programlarımız ile Türkiye genelindeki yaklaşık 4 milyon yararlanıcımıza gıda, yakacak ve barınmadan eğitim ve sağlığa, özürlü yardımlarından afet yardımlarına, aşevi faaliyetlerimizden gelir getirici ve istihdam yaratıcı binlerce projeye kadar ekonomik ve sosyal olarak her alanda destek oluyoruz ve devletimizin sosyal koruma görevini yerine getiren en önemli kurumlarından biri olmanın kıvançını yaşıyoruz.

Sağlamış olduğumuz sosyal yardım hizmetleriyle, ekonomik ve sosyal yönden güçsüz olanlar lehine, toplumsal eşitsizlikleri ve sorunları giderici etkin ve yaygın sosyal politikalar uygulanmak suretiyle, bu alandaki kaynakların toplumun en yoksul kesimlerine ulaşmasını sağlayarak, nüfusun en yoksul kesimindeki ailelerin temel eğitim, sağlık, barınma, yakacak vb. hizmetlere tam olarak erişimini hedef alan bir “Sosyal Yardım Ağı” oluşturmuş bulunmaktayız. Ayrıca, çalışabilir, üretebilir durumdaki yoksul vatandaşlarımızın, işsizlerimizin toplum hayatına “aktif” ve “üretken” olarak katılımını sağlayan proje destek programlarımız ile de binlerce vatandaşımıza iş sağlıyoruz.

Genel Müdürlüğümüz ve bütün il ve ilçelerimizde bulunan 973 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımız, gerek sosyal yardım gerekse proje destek programları çerçevesinde yerel ve ulusal bazda birçok başarılı sosyal destek uygulamasına imza atıyor. Söz konusu uygulamalar ile sosyal yardım ve hizmet alanına ilişkin konuların, deneyimlerin, araştırmaların ve örneklerin kamuoyu, ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar ile paylaşılması amacıyla ise 2008 yılından bu yana “Dayanışma” adlı dergimizi yayımlıyoruz.

Dergimizin bu sayısında, sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın muhtaçlıklarını ve kişisel verilerini merkezi veri tabanlarından tespit etme ve mükerrer yardımların önlenmesine yönelik olarak kurumlararası (online) veri paylaşımını sağlama amacıyla Genel Müdürlüğümüz tarafından uygulanmaya başlanan Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) ile ilgili bir dosyaya yer verdik. İki önemli ödül kazanan ve birçok platformda takdir elde eden bu projemizle ilgili dosyamızın yanı sıra, Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı ile gerçekleştirmiş olduğumuz söyleşimizi de yine bu sayımızda görebilirsiniz.

Dergimizin elinizde bulunan 6. sayısını da diğer sayılarımızda olduğu gibi keyifle okumanızı temenni ediyorum.

Dayanışma

Yıl: 2 Sayı: 6 - 2010

Üç ayda bir yayımlanır

Sahibi

T.C. Başbakanlık
Sosyal Yardımlaşma
ve Dayanışma Genel
Müdürlüğü Adına
Genel Müdür Yardımcısı
İslam EMİROĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Pınar GÜNAL

Yayın Kurulu
Ozan İLTER
Fatih ÖZDOĞAN
M. Sencer KİREMİTÇİ
Esra DEMİRCİ AKYOL

Haber ve Fotoğraf
Pınar GÜNAL
Ozan İLTER
Fatih ÖZDOĞAN
M. Sencer KİREMİTÇİ
Esra DEMİRCİ AKYOL

Katkıda Bulunanlar
Kalecik, Acıgöl, Akçadağ,
Bigadiç, Kırınhan, Erzurum,
Emirgazi, Krd. Ereğli, Urla,
Denizli, Sincan, Tepebaşı,
Gülşehir, Gülyalı, Dalaman,
Kaynaşlı, Düzce
SYD Vakıfları

İlgi Otistik Çocukları
Koruma Derneği

Dr. Sema OĞLAK

İdare ve Yazışma Adresi
Karanfil Sokak No: 67
Kızılay/Ankara
Tel: (312) 424 09 40 pbx
e-posta: sydgm@sydgm.gov.tr

Grafik Tasarım
Enver AYDIN

Baskı
İsmat Matbaacılık
Arjantin Cad. Halıcı Sk.
No:6/1 GOP - ANKARA
Tel: 0312 468 72 82-83
www.ismat.com.tr

Baskı Tarihi ve Yeri
26 Nisan 2010
Ankara

Yaygın Süreli Yayın

04

“sosyal projeleri yürütmekle görevli en önemli kamu idaresi SYDGM'dir”

24

vatandaşın 10 milyon lirası tasarruf edildi

12

“sosyal yardım, sadaka değildir”

29

'11. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'nde sosyal politika tartışıldı

16

e-devletin yüz akı SOYBİS
“eTR ödülü”nün sahibi

32

Uluslararası Sosyal Bakım Sempozyumu
İzmir SYD Vakfının katkılarıyla gerçekleştirildi

18

Bilişim Yıldızları Ödülü SOYBİS'in

34

Kalecik Gökdere Köyü
KASDEP'le yeniden hayat buldu

20

SOYBİS eGOVsharE 2009'daydı

36

Kalecik'te işsiz gençlerin yüzü güldü

37

Akçadağlılara büyük destek

51

Düzce, SYD Vakfıyla dönüşüyor

39

Gören-El Bilgi Bahçesi Projesi ikinci defa uygulanıyor

59

“otizmin en etkili tedavi yöntemi eğitimidir”

41

Ereğli’de projeler umut veriyor

70

SYDGM’nin sosyal yardım alanında yürüttüğü projeler

42

Romanlara çok yönlü eğitim

73

Korunmaya Muhtaç Yaşlılara Evde Sağlık Ve Bakım Hizmeti Projesi

45

Tepebaşı SYD Vakfı Avrupa genelinde akredite oldu

81

Yunanistan’da sosyal devletin gelişimi ve sosyal yardımlar

15

SOYBİS ödüle doymuyor

19

SOYBİS Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu’nda

21

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) nedir?

27

yeni ŞNT modülünün pilot uygulaması Ankara’da başladı

28

SYDGM 6. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi’nde

28

ULAKBİM’den Genel Müdürlük çalışanlarına eğitim

36

öğrencilere giyim yardımı

38

Bigadiç SYD Vakfında seracılık projelerine devam

38

tarım işçilerine yakacak yardımı

40

Konya Emirgazi SYDV proje desteklerine devam ediyor

44

Denizli SYD Vakfı çalışanlarına eğitim sertifikası

44

Sincan SYD Vakfından binlerce aileye göz taraması

46

Gülşehir Kaymakamlığından kapari üretimi projesi

47

Gülyalı okul öncesinde birinci

48

Trabzon Vakfından onlarca proje

49

Dalaman’dan iki başarı öyküsü

77

“Yoksulluk ve Büyük Amaçlar” Çalıştayı

87

kitap eleştirisi

DAYANIŞMA

Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı:

“Sosyal projeleri yürütmekle görevli en önemli kamu idaresi SYDGM’dir”

2007 yılından bugüne Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünden sorumlu Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı, aynı zamanda Gümrük Müsteşarlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Tanıtma Fonu Kurulu Sekreterliği, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı ve sendikalarla ilgili çalışmalarını da yürütüyor. Yazıcı ile Genel Müdürlüğümüz başta olmak üzere sorumlu olduğu kuruluşlardan ve ileriye dönük projelerinden konuştuk.

2007 yılından bugüne Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünden sorumlu Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı, aynı zamanda Gümrük Müsteşarlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Tanıtma Fonu Kurulu Sekreterliği, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı ve sendikalarla ilgili çalışmalarını da yürütüyor. Yazıcı ile Genel Müdürlüğümüz başta olmak üzere sorumlu olduğu kuruluşlardan ve ileriye dönük projelerinden konuştuk.

Sayın Bakanım, 2002 yılından bugüne milletvekili olarak aktif siyasetin içinde-siniz. Milletvekili olmadan önceki çalışmalarınızdan ve ne zaman siyasetle ilgilenmeye başladığınızdan kısaca söz edebilir misiniz?

Siyasete aşağı yukarı ortaokuldan bu yana ilgi duyuyordum. Ama aktif olarak siyasetin içinde ne zaman oldunuz dersiniz, 1985'den sonra aktif olarak siyasetin içinde yer almaya başladım. Ondan önce de öğrencilik yıllarımda, toplumsal, ekonomik ve sosyal sorunlarla ilgili faaliyet gösteren STK'lar içerisinde görevim oldu. İstanbul Hukuk Fakültesi mezunuyum. Fakülteyi bitirdikten sonra bir süre hakimlik yaptım, 6 yıl kadar. Ayrılıp döndükten sonra ise hem siyasete başladım hem de İlim Yayma Cemiyeti Genel Sekreterliği yaptım. Milletvekili seçilmeden önce de Başbakanımızın hukuk müşavirliğini ve avukatlığını yürütüyordum. Milletvekili olduktan sonra

da bu işleri başka avukat arkadaşlara devrettim, çünkü milletvekili olduktan sonra avukat olarak vekaleten işleri yürütmemiz mümkün değildi.

2007 yılından bu yana Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı görevlerinde bulundunuz ve halen Devlet Bakanlığı görevinizi başarıyla sürdürüyorsunuz. Bugün size bağlı kuruluşlar ve projeler arasında Gümrük Müsteşarlığı, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Devlet Personel Başkanlığı, Tanıtma Fonu Kurulu Sekreterliği, sendikalarla ilişkiler ve İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti var ve bunların her biri birbirinden oldukça farklı alanlarda faaliyet gösteriyor. Size bağlı kuruluşların çalışmalarını yürütürken, nasıl bir vizyonla hareket ediyorsunuz?

İşin doğrusunu söylemek gerekirse, Bakanlar Kurulu listesi açıklandıktan sonra bana bağlı bu birimleri önce pek kendimle ilintili görmedim, biraz yadırgadım. Ama kısa zamanda adapte oldum, ısındım. Tabii ki çalışma arkadaşlarımız önemli. Bunlarla birlikte var olan eksiklerimizi de giderecek şekilde, çok açık, şeffaf bir çalışma yöntemi izleyerek çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Yani biriyle meşgul olurken diğerini ihmal etmemiz söz konusu değil. Ama, çok doğru ifade ettiğiniz gibi, aynı gün içerisinde bana bağlı birimlerin faaliyet alanları farklı olduğu için çok farklı alanlarla meşgul olduğum

günler bir hayli oluyor. Alıştım buna artık ve gayet zevkle yürütüyoruz. Ekip arkadaşlarımız, çalışma arkadaşlarımız da gayet iyi ve uyumlu bir şekilde çalışıyorlar. Ben genelde insanları yetkilendirip takip ederim. Belki bazen takip etmez gibi gözükürüm, ama mutlaka takibim, onunla ilgili bir notum vardır. Bazen söylediğim bir şey unutulmuş gibi algılanır, ama sorarım bir süre sonra. Herhalde arkadaşlarım bu huyumu anladılar, ona göre adım atıyorlar. Böylece, uyumlu bir şekilde hizmetleri yürütmeye çalışıyoruz.

Devlet Bakanlığınızın sorumlu olduğu kurumlar arasında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü de yer alıyor. Genel Müdürlüğünüzün, Anayasamızın 2. Maddesinde ifadesini bulan “sosyal devlet olma” ilkesi çerçevesindeki rolü hakkında neler düşünüyorsunuz?

Türkiye’de tabii ki sosyal alanda faaliyet yürüten birçok kamu idaresi ve sivil toplum kuruluşu var. Kamu idarelerini sayarsak, ki zaten eskiden ismi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığıydı, Sağlık Bakanlığının bir kısım çalışmaları böyledir, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında bu alana ilişkin çalışmalar vardır. Ayrıca Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile Özürlüler İdaresi Başkanlığının faaliyetleri arasında da sosyal faaliyetler yürütülmektedir. Bu örnekleri çoğaltmak mümkün. Ancak Türkiye’de, Türk kamu idaresi içerisinde faa-

Devlet Bakanımız Sayın Hayati YAZICI ve Genel Müdürümüz Sayın Aziz YILDIRIM Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'nin (SOYBİS) kazandığı ödüllerle beraber

liyetlerinin bütünü itibariyle sosyal projeleri yürütmekle görevli tek kamu idaresi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüdür. Bu bakımdan son derece önemli bir kurumdur. Spesifik olarak

bütün çalışmalarının sosyal konularla ilişkili olması dolayısıyla diğer kamu idarelerinden ayrılan bir tarafı vardır Genel Müdürlüğünüzün. Bir de şu vardır, Türkiye'de sosyal projeleri yürüten, hem sosyal

hizmet hem sosyal yardım şeklinde faaliyetler yürüten Genel Müdürlüğün taşra örgütü yoktur; dolayısıyla bana göre Türkiye'de en çok sivil yapıya sahip kamu idaresidir. Çünkü kurumun taşradaki

ayağını her il ve ilçede kurulu bulunan ve özel hukuk tüzel kişiliğine sahip 973 adet Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı yürütmektedir. Bu Vakıfların mütevelli heyetleri hem kamu görevlilerinden hem mahalli temsilcilerden hem de sivil vatandaşlardan oluşmaktadır. Bu karma yapı, bir çoğulculuğu simgelemektedir ve sivil donanımdaki bu kuruluşlar vasıtasıyla yardımların yürütülmesinde SYDGM'nin yapısal özellikleri itibarıyla diğer kamu idarelerinden ayrılmasını sağlayan en önemli ve en özgün taraflarından bir tanesidir.

Devlet Bakanlığınıza bağlı kuruluşlarda halkla ilişkilerin başarılı bir şekilde yürütülmesine yönelik çalışmalar başlattınız. Gümrük Müsteşarlığı'nın "Alo 136 Kaçakçılık İhbar Hattı" ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün "Alo 144 Sosyal Yardım Hattı" söz konusu çalışmalara örnek gelişmeler. Bu noktadan hareket edersek, devlet-vatandaş ilişkileri sizce nasıl bir çerçevede yürütülmeli?

Kamu hizmetleri bir kere açık olmalı. Vatandaşın kamu idarelerine erişim noktasında çok seri şekilde hiçbir engelle takılmadan en kısa zamanda erişimi elde edebilmesi lazım. İşte bu tür teknolojinin kullanılmış olması hem Gümrük Müsteşarlığında hem de SYDGM'de vatandaşın çok kısa zamanda kurumlara erişimini sağlıyor ve oradaki uzman

arkadaşlarımız da erişen vatandaşlarımızı yönlendirmek suretiyle, vatandaşlarımızın zaman kaybına maruz kalmalarını önüyor, doğru yerden, doğru noktadan taleplerini gerçekleştirme noktasında hareket etmelerine zemin hazırlıyorlar. Hem SYDGM hem Gümrük Müsteşarlığı, gerçekten diğer kamu idareleri ile kıyasladığımız zaman e-devlet uygulamaları açısından baktığımızda, teknolojik araç gereçleri en iyi ve verimli şekilde kullanan kamu idareleridir. Ama bana göre bunların tanıtımında biraz eksikliğimiz var, inşallah bunu da zamanla gidereceğiz. Bu sene e-devlet uygulamaları konusunda hem TÜSİAD'ın hem Bilişim Vakfı'nın düzenlediği ödül yarışması sonucunda hem Gümrük Müsteşarlığı hem SYDGM birincilik ödülü aldı. SYDGM "Kamudan Kamuya" hizmet kategorisinde Gümrük Müsteşarlığı ise "Kamudan İş Dünyasına" kategorisinde birincilik ödülü aldılar. Bu teknolojik imkanları kullanmamız son derece çağdaş bir yaklaşımın ürünüdür. Teknolojik imkanları kullanmak suretiyle biz hem vatandaşa kolay erişiyoruz, hem vatandaş bize kolay erişiyor ve hem de yaptığımız hizmetleri kontrol ve denetimini daha kısa zamanda, daha sağlıklı bir biçimde yapma imkanına kavuşuyoruz.

Genel Müdürlüğümüzün sosyal yardım ve proje destek faaliyetleri içerisinde en çok hangi yardım ve proje desteğinin yoksullukla mücadelede önemli bir yeri olduğunu düşünüyorsunuz?

Biz tabii arzu ederiz ki proje desteklerimiz Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu içerisinde en büyük paya sahip olsun. Çünkü proje destekleri ile, çalışma gücü yerinde olan, ama iş kurma noktasında kapitale sahip bulunmayan vatandaşlarımıza kendi becerileri doğrultusunda iş kurmalarına katkıda bulunmaya çalışmak ve onları, kurdukları işi sürdürmek, geliştirmek suretiyle gelecekte SYDGM gibi sosyal hizmet sunan kurumlara muhtaç olmaktan kurtarmak istiyoruz. Yani bir nevi biz proje desteklerini yapmak suretiyle gelecekte SYDGM'nin muhatap kitlesini de azaltıyoruz ve aynı zamanda bütçe tasarrufu yapıyoruz. Başka bir deyişle bir taraftan harcama yapıyoruz, ama bir taraftan da bu yaptığımız harcama sonuç itibarıyla muhtaç vatandaşı muhtaçlıktan çıkartmayı hedeflediği için fon bütçesine de uzun vadede tasarruf sağlıyoruz. Bu bakımdan ben proje desteklerini önemsiyorum. Hizmetlerimizin çok verimli, etkin, sürdürülebilir olması noktasında tabii ki SYDV mütevelli heyetlerinin rolü de çok önemli. Biz bu kaynakları tahsis ediyoruz, Vakıflara gelen projeleri değerlendiriyoruz, o projeleri tahsis ediyoruz, ancak o projelerin takibi, o insanların işlerini sürdürüp sürdürmediklerine yönelik işlemlerin gözetim ve denetimi genelde Vakıf mütevelli heyetlerine ait.

Sizin de ifade ettiğiniz gibi, yoksul birey ya da hanelerin kendi geçimlerini sağlayacak

“Türk kamu idaresi içerisinde faaliyetlerinin bütünü itibarıyla sosyal projeleri yürütmekle görevli tek kamu idaresi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüdür. Spesifik olarak bütün çalışmalarının sosyal konularla ilişkili olması dolayısıyla diğer kamu idarelerinden ayrılan bir tarafı vardır Genel Müdürlüğünüzün. Türkiye’de sosyal projeleri yürüten, hem sosyal hizmet hem sosyal yardım şeklinde faaliyetler yürüten Genel Müdürlüğün taşra örgütü yoktur, dolayısıyla bana göre Türkiye’de en çok sivil yapıya sahip kamu idaresidir.”

işleri kurmaları, gelir elde etmeleri ve başlattıkları çalışmalarını uzun süre devam ettirebilmeleri için Genel Müdürlüğümüz tarafından gelir getirici küçük ölçekli proje destekleri veriliyor. Bu desteklerle binlerce aileye iş ve gelir sağlandı ve bu destekler ailelere başarı öyküleri yazdırdı. Bu başarı öykülerinden sizi en çok etkileyen hangisi oldu?

Keçiören’de işsiz bir vatandaşımızın yufkacı dükkanı açmak için aldığı destekten sonra hayatının çok değişmesi ve başarılı bir patron olması aklıma ilk gelen örneklerden bir tanesi. Bu vatandaşımız sağladığımız destekle yufkacı dükkanını açmış, daha sonra da işini

geliştirmiş ve para kazanmaya başlamış. Yanında şu an 6 kişi daha istihdam etmiş. Buna benzer örnekler çok fazla ama ilk etapta, benim aklıma gelen bu oldu.

Sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın muhtaçlıklarını ve kişisel verilerini merkezi veri tabanlarından tespit etmek ve mükerrer yardımların önlenmesine yönelik olarak kurumlar arası (online) veri paylaşımını sağlamak amacıyla Genel Müdürlüğümüz tarafından “Sosyal Yardım Bilgi Sistemi” hayata geçirildi. Sizce, bu sistem, devlete sosyal yardım faaliyetlerini yürütürken nasıl bir katkı sağladı?

Bizim yasamız açık. Bir defa 3294 Sayılı Fon Yasasına göre Fon imkanları sosyal güvenceden yoksun vatandaşa verilir. Onlar kimlerdir? Hiçbir sosyal güvenlik kurumundan maaş, ücret ismi altında maddi geliri olmayan vatandaşlardır. Yani şayet adamın herhangi bir yerden sosyal güvencesi varsa, taşıtı varsa, sosyal güvenlik kurumu ile ilintiliyse, Tarım Bakanlığında tarım desteği kullanıyorsa, bu Fondan katkı alamaz. Bizim bütün yardımlarımız bu koşullar altında verilir.

Bizim yardımlarımız çok çeşitlidir. Aile yardımları, eğitim yardımları, proje destekleri, barınma yardımları, yakacak, gıda yardımları, ŞNT eğitim ve sağlık transferlerimiz ve diğer bütün yardımlarımız sosyal güvenceden yoksun vatandaşlara veriliyor. Ama siz bu yardımlardan herhangi birini sosyal güvenceden yoksun olmayan birisine yanlışlıkla da olsa veriyorsanız, o yörede prestij kaybına uğrarsınız. Çünkü nihayetinde o yardım alan kişi yöresinde tanınır. Sosyal güvencesi olduğu halde yardım alıyorsa hemen diğer vatandaşlar ona bir kayırmacılık yapıldığı kanısına kapılırlar ve yardım konusu çok hassastır. Yardım konusunda herhangi bir kayırmacılığın olması ya da kayırmacılık anlamında bir kanaatin oluşması bütün çalışmalarınızın bereketini götürür. Onun için çok hassas olunması lazım. İşte SOYBİS ile inşallah biz bunu sağlayacağız. Çünkü SOYBİS gerçekten de 12 tane kamu

idaresi ile entegre olmuş ve 24 sorgulama alanını 7 saniye içerisinde ekrana getirebiliyor ve yardımı ondan sonra güven içerisinde verebiliyorsunuz. Bu yardım yapılmasına karar verecek olanların da işini kolaylaştırıyor, adil uygulamaya zemin hazırlıyor, kontrol ve denetimi yaygın hale getiriyor. Bu bakımdan SOYBİS gerçekten özgün projelerden bir tanesi. SOYBİS çok özgün bir proje ve bu projeyi gerçekleştiren, Genel Müdürlüğe kazandıran başta Genel Müdürümüz olmak üzere bütün arkadaşlara tekrar teşekkür ediyorum. Bu projeyi diğer birçok kamu idaresi kullanmak istiyor veya bu projenin kullanım iznini almak istiyor. Mesela ben yeşil kartlıların bu proje ile taranması noktasında Genel Müdürlüme bir talimat verdim. Bunun tanıtımını tabii yaygın hale getireceğim, birçok kamu idaresi bu projeyi kullanmak isteyecektir. Tasarruf sağlıyor bir kere. Bu projeyi biz dışarıya yaptırsaydık, yazılımı 1.3 milyon TL'ye mal olacaktı. Ama hiçbir harcama yapmadan kurumdaki genç uzman arkadaşlar bu yazılımı Genel Müdürlüğe kazandırdılar. Gene insanlarımızın Vakfa başvurdukları zaman diğer kamu idarelerinden sorgulama yaptırmak, bunların cevaplarını almak için çok zaman harcamaları gerekiyordu eskiden. İkincisi o kamu idarelerinden sorulan sorulara cevapları getirmek için bir ulaşım harcaması yapıyorlardı. Bundan kurtulmuş oluyorlar. Ayrıca o kamu kuruluşları kâğıt harcaması yapıyordu. Bu yüzden bayağı bir kâğıt tasarrufu ve dikili ağaç tasarrufu sağlan-

mış oldu. Düşünün, SOYBİS'in hayata geçirilmesi ile birlikte aylık olarak yaklaşık 1 milyon evrak ortadan kaldırılmış, 2 Milyon TL yol parası vatandaşın cebinde kalmış ve en önemlisi ortalama başvuru süresi 3 ile 15 günden birkaç dakikaya indirilmiştir. Yani SOYBİS, çok farklı yansımaları, farklı boyutları olan bir proje.

Bilişim dünyasında oldukça prestijli bir yere sahip olan “e-Tr Ödülleri”nden bu yıl hem Gümrük Müsteşarlığının “GÜMKART” projesinin hem de Genel Müdürlüğümüzün “SOYBİS” projesinin ödülle dönmesinin de gösterdiği gibi size bağlı kurumların teknik modernizasyonuna çok büyük önem veriyorsunuz. Bu başarınızı neye bağlıyorsunuz?

Arkadaşlarımızın kurumlarını benimsemiş olmaları, işlerini içselleştirmiş olmaları ve tabii ki bütün bilgilerini, becerilerini, deneyimlerini kurumun fonksiyonları noktasında tahsis etmiş olmaları bu başarının püf noktası. Bu özgüvenle ilgili bir mesele. Dolayısıyla başarı da onda. Uyumlu çalışma ve başarıya odaklanma. İşte bu başarının altında yatan etkenler bunlar. Tabii, sonuçta da marifet iltifata tâbi.

Genel Müdürlüğümüz dışında yürüttüğünüz çalışmalarla oldukça aktif olduğunuz Gümrük Müsteşarlığı ve İstanbul 2010 Kültür Başkenti ile ilgili ileriye dönük ne gibi projeleriniz var?

“Bizim yardımlarımız çok çeşitlidir. Bütün yardımlarımız sosyal güvenceden yoksun vatandaşlara veriliyor. Ama siz bu yardımlardan herhangi birisini sosyal güvenceden yoksun olmayan birisine yanlışlıkla da olsa veriyorsanız, o yörede prestij kaybına uğrarsınız. Çünkü nihayetinde o yardım alan kişi yöresinde tanınır. Sosyal güvencesi olduğu halde yardım alıyorsa hemen diğer vatandaşlar ona bir kayırmacılık yapıldığı kanısına kapılırlar ve yardım konusu çok hassastır. Yardım konusunda herhangi bir kayırmacılığın olması ya da kayırmacılık anlamında bir kanaatin oluşması bütün çalışmalarınızın bereketini götürür.”

1 Nisan 2010'dan itibaren Gümrük Müsteşarlığı bütün ünitelerinde elektronik ortamda işlem yapmaya başlayacak. Yani beyannameler elektronik ortamda indirilecek, evrakların asılları kendi depolarında, arşivlerinde muhafaza edilecek, işlemler elektronik ortamda yapılacak. Bu neyi getirecek? İnsanın insanla teması azalacak, ortada kâğıt olmayacak, dolayısıyla insanın temasının azalması suretiyle gümrüklerdeki etik kaygılara ilişkin iddialar da büyük ölçüde ortadan kalkacak. Bu uygulamayı heyecanla bekliyoruz. Ayrıca, komşularımızla ortak gümrük kapıları

yapıp kullanmaya yönelik bir projemiz var. Gürcistan, Suriye ve Irak'la görüşmelerimiz sürüyor; İran'la da benzer müzakerelerimiz var. İnşallah bazı kapılarımızı ortak yapacağız, dolayısıyla tek kapı, iki idare olacak o kapılarda. Bu uygulama ile gümrük kapılarındaki eşya ve insan hareketliliğinin zaman kaybına yol açmadan, çok seri bir şekilde kısa zamanda yürütülmesini sağlamayı ve elbette ki risk yönetimi çerçevesinde de bilgi paylaşımı suretiyle de her iki mücadeleyi de sürdürmeyi hedefliyoruz gümrüklerde.

İstanbul 2010 Kültür Baş-

kenti Ajansı'nın çok projesi var. Belki ajansın elinde bu kadar çok proje değil de 3-5 tane proje olsaydı, mesela Ayasofya'nın restorasyonu ile yeniden açılması veya Taksim'deki Atatürk Kültür Merkezinin yapımı ve bir iki önemli yerin de aydınlatılması gibi, bunları proje alsaydık, belki daha belirgin olacaktı, ama çok talep var. Birçok insan Türkiye içinde ve dışında proje üretiyor, götürüyor, Ajansa veriyor. 2000'i aşkın proje başvurusu aldık. Bunlar tarandı ve 350 civarındaki projenin fonlanmasına karar verildi. Bunlar içerisinde kültür-sanat projelerimiz var,

tanıtım ve turizme dönük olanlar var, kentsel dönüşüm projelerimiz var. Biz zaten bütçemizin yüzde 60'ının kentsel projelere tahsis edilmesi, geri kalanının ise, kültür-sanat, tanıtım-turizm ve cari işlemler için harcanması konusunda koordinasyon kurulu kararı oluşturduk, projelerimiz o karar çerçevesinde yürütülüyor. Bu süre içerisinde 15 dolayında film yapımını destekliyoruz. Onlardan bir tanesi Kösem Sultan. Eylül ayında dünyaca ünlü müzik grubu U2'nun konseri var Atatürk Stadyumu'nda. Şimdiden biletleri tükenmiş durumda ve Ajans çok iddialı söylüyorum, şimdiye kadar Türkiye'nin özellikle Avrupa'da en yoğun, en etkin tanıtımını yapıyor.

Devlet Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlara baktığımız zaman, bu kurumların, sanat, tanıtım ve sendikal faaliyetler gibi birbiri ile çok da bağlantısı olmayan alanlarda çalıştıklarını görüyoruz. Bu kadar farklı kulvarlarda bulunan kurumların ve projelerin çalışmalarını aynı titizlik ve başarıyla gerçekleştirebilmenizi sağlayan

motivasyonu nereden buluyorsunuz?

Bu benim yaşantı biçimimden kaynaklanıyor belki de. Bir de birçok insanla muhatap oluyoruz avukatlık yaparken, çok değişik kesimlerden, çok değişik davalarla muhatap oluyoruz. Biz oturup bir yere de çakılmazdık, dolaşırdık. Bir de siyaset tabii çok gönüllü bir iştir. Hiç kimse siyasete zorla girmemiştir. Birisi derse ki ben siyasete zorla girdim, inanmayın. Herkes kendi rızasıyla, gönüllü olarak girer. Ama siyasete giren insan da benim siyaset anlayışıma göre, bulunduğu yerin hakkını vermekle yükümlüdür. Yani buraya geldim, burada ense yapıyorum, böyle bir şey yok. Ben yeri gelir, buradan gece 11'de çıkarım. Partide de öyleydi, burada da böyle. Beni arayan insanlara genelde dönmek isterim veya randevu vermek isterim, gecikenler çok az olur, gelirler, bana dertlerini anlatırlar. Böyle bir anlayışım var. Yani insan siyasete gönüllü olarak girer, ama girdikten sonra yeri neresiyse oranın hakkını vermek onun

borcudur. Ben borcumu ödemeyi istiyorum. Madem ki ben buradayım, kabiliyetime göre, imkanıma göre işimi yapmaya çalışıyorum. Yapamazsan, gidersin, daha iyi yapan gelir. Ben böyle bakıyorum. Onun için biz bütün bu hizmetleri sürdürmeye çalışırken en çok fedakarlığa eşim ve çocuklarım katlanmış oluyor.

“Dayanışma” dergimiz, Genel Müdürlüğümüzün ve SYD Vakıflarımızın faaliyetlerinin yanı sıra sosyal yardım ve hizmet alanına ilişkin konuların, deneyimlerin, araştırmaların ve örneklerin kamuoyu, ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar ile paylaşılması amacıyla bir yılı aşkın bir süredir yayımlanıyor. Dergimiz hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Bence gerçekten büyük bir ihtiyacı karşılıyor. İçeriği itibarıyla da gayet dolu olduğunu gördüm. Bu derginin belli periyotlar içerisinde çıkmasında yarar var. Çünkü bu alan çok geniş. Dolayısıyla SYDGM de fonksiyonları itibarıyla sadece bu alanda faaliyet yürüten bir Genel Müdürlük olduğuna göre, Genel Müdürlüğün, hem yaptığı faaliyetlerin tanıtımının hem de sosyal konulara ilişkin varsa farklı görüşlerin makale şeklinde, kritik şeklinde yazıların yer aldığı bir dergiye sahip olmasının bu konulara ne denli önem verdiğinin ayrı bir göstergesidir, diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, söyleşimize katıldığınız için çok teşekkür ederiz.

Devlet Bakanımız Sayın Hayati YAZICI:

“sosyal yardım, sadaka değildir”

“Sadaka nedir? Tarifini iyi bilmek lazım. Sadaka gezerken, dolaşırken, sizden talepte bulunan ya da bulunmayana gönlünüzden koptuğu oranda katkıda bulunmaktır. Ölçüsü size aittir; ama sosyal yardım faaliyetlerinin bir ölçüsü var” diyen Yazıcı, “Yardımlarımız, bir plan dâhilinde yapılıyor. Öznesi belli, yüklemi belli, standartları bellidir. Bu bir projedir. Projeyi küçümseyecek anlamda nitelemenin bir dil sürçmesi olduğunu düşünüyorum” ifadesini kullandı.

Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı, devletin sosyal yardım faaliyetlerinin ‘sadaka’ şeklinde tanımlanmasının yanlış olduğunu belirterek, “Sosyal yardım faaliyetlerinin bir ölçüsü var. Bir plan dâhilinde yapılıyor. Öznesi belli, yüklemi belli, standartları bellidir” dedi.

TBMM’de gerçekleştirilen 2010 mali yılı bütçe görüşmelerinde konuşan Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, sosyal yardım faaliyetlerini sadaka olarak nitelemenin küçümseme anlamına geldiğini dile getirdi. Bakan Yazıcı, sadaka sözcüğünün kültürümüzün bir parçası olduğuna dikkat çekerek, “Sadaka nedir? Tarifini iyi bilmek lazım. Sadaka, gezerken, dolaşırken, sizden talepte bulunan ya da bulunmayana gönlünüzden koptuğu oranda katkıda bulunmaktır. Ölçüsü size aittir” diye konuştu. “Ama sosyal yardım faaliyetlerinin bir ölçüsü var” diyen Yazıcı, “Bir plan dâhilinde yapılıyor. Öznesi belli, yüklemi belli, standartları bellidir. Bu bir projedir. Projeyi küçümseyecek anlamda nitelemenin bir dil sürçmesi olduğunu düşünüyorum” ifadesini kullandı.

Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, hükümetin “Yoksullukla, yolsuzlukla, yasaklarla mücadele edeceğiz” şeklindeki taahhüdü çerçevesinde bütün uygulamalarını, bütün politikalarını, yoksulluğun giderilmesi, kimsesizlerin kimi olma bağlamında hayata geçirdiğini anlattı. Birkaç örneği

paylaşan Yazıcı, “Mesela her eğitim-öğretim yılı başında 7 yıldır 13 milyon öğrencinin kitapları masaları üzerinde teslim edilmektedir. Bu bir sosyal projedir ve bu projenin kaynağı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan karşılanmaktadır. 2009 yılında bu faaliyet için tahsis ettiğimiz kaynak 235 milyon TL’dir” şeklinde konuştu.

Bakan Yazıcı, SYDGM’nin aylık periyodik ödemelerini objektif kriterlere göre, Türkiye genelinde faaliyet yürüten 973 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına muntazam şekilde gönderdiğini belirterek, “Bunların kime verileceği, yardımların nasıl yapılacağı, belirlenmiş ölçütlere göre Vakıf Mütevelli Heyetleri tarafından takdir edilmekte ve ihtiyaç sahiplerine erişimi sağlanmaktadır. Biz vatandaşlarımıza sadece yardım etmiyoruz, maddi imkânsızlık içerisinde ve sosyal güvenceden yoksun vatandaşlarımızın iş kurlmalarını temin etmek için proje destekleri de veriyoruz. Böylece yoksul vatandaşlarımız işlerini kurmak suretiyle sosyal yardımlaşmanın yükü olmaktan da kendilerini kurtarmış oluyorlar. Yani ekonomik bir boyutu da bulunmaktadır” dedi.

“Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü e-devlet uygulaması kapsamında SOYBİS ismini verdiğimiz Sosyal Yardım Bilgi Sistemi’ni devreye sokmuş bulunmaktadır” diye konuşan Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, “Tek tuşla hizmet edebilme yolunu yine bu projeye sağlamış bulunuyoruz.

Bakan Yazıcı, “Biz vatandaşlarımıza sadece yardım etmiyoruz, maddi imkânsızlık içerisinde ve sosyal güvenceden yoksun vatandaşlarımızın iş kurlmalarını temin etmek için proje destekleri de veriyoruz” dedi.

Vatandaş bugüne kadar ayrı kamu idarelerinden belge alarak yardım alabiliyordu. Sosyal güvenceden yoksun vatandaşlar adeta yoksulluklarını ispat etme külfetiyle karşı karşıya bırakılıyordu. Bugün o yük onların üzerinden alınmıştır. Vatandaş sadece geliyor, kimlik bilgilerini veriyor, ‘bana ait bilgilerin sosyal yardım amaçlı olarak derlenmesine, kullanılmasına müsaade ediyorum’ beyanında bulunuyor, 7 saniye içerisinde o kişinin vergi mükellefi olup olmadığı, sosyal güvenlik kurumlarının herhangi birinden ücret alıp almadığı, Tarım Bakanlığında tarım desteği alıp almadığı, Vakıflar Genel Müdürlüğünden yardım alıp almadığı, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünden ŞNT vs. ismi altında yardım alıp almadığı, araç sahibi olup olmadığı ortaya çıkıyor ve vatandaş yönlendirilerek yardımına erişmiş oluyor. Bu vesileyle bunu sağlayan arkadaşlarıma huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum” ifadesini kullandı.

DAYANIŞMA

SOYBİS

ödüle doymuyor

Sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın muhtaçlıklarını ve kişisel verilerini merkezi veri tabanlarından tespit etmek ve mükerrer yardımların önlenmesine yönelik olarak kurumlar arası online veri paylaşımını sağlamak amacıyla Genel Müdürlüğümüz tarafından uygulanmaya başlanan ve kısa sürede büyük bir başarıya imza atan “Sosyal Yardım Bilgi Sistemi” hizmet vermeye başladığı günden itibaren birçok kurum ve kuruluşun nezdinde önemli bir yer edindi. Kamu ve sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere, bilişim dünyasında da prestijli bir konuma yükselen SOYBİS, çeşitli sempozyumlarda Genel Müdürlüğümüz tarafından kamuoyuna tanıtılırken, aldığı sayısız ödülle de adından söz ettirmeyi başardı.

e-devletin yüz akı SOYBİS “eTR ödülü”nün sahibi

Sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın muhtaçlıklarını ve kişisel verilerini merkezi veri tabanlarından tespit etmek ve mükerrer yardımların önlenmesine yönelik olarak kurumlar arası (online) veri paylaşımını sağlamak amacıyla Genel Müdürlüğümüz tarafından uygulanmaya başlanan ve kısa sürede büyük bir başarıya imza atan e-devlet uygulaması Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS), “eTR Ödülü”nün sahibi oldu. Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) ile Türkiye Bilişim Vakfı (TBV)

tarafından 2003 yılından beri düzenlenen ve bu yıl yedincisi yapılan “7. eTürkiye (eTR) Ödülleri”, 13.01.2010 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün himayesinde Çankaya Köşkü’nde gerçekleştirilen bir törenle sahiplerini bulurken, “Kamudan Kamuya eHizmetler Kategorisi”nde SOYBİS ödüle layık görüldü. Ödülü Genel Müdürlüğümüz adına Genel Müdürümüz Aziz Yıldırım, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün elinden aldı.

Turkcell’in ana sponsorluğunda gerçekleştirilen Ödül Töreni’nde bir konuşma yapan Cumhurbaşkanı Gül, bu toplantıda ülkemizde heyecan verici güzel gelişmeler olduğunun ortaya konulduğuna dikkat çekerek, toplantıyı düzenleyenlere teşekkür etti. Bilgi teknolojisi ve özellikle internetin sunduğu imkânların hayatımıza girmesiyle hayatımızda önemli değişiklikler olduğuna dikkat çeken Cumhurbaşkanı Gül, “Bilgi kendi başına artık büyük bir güç haline geldi. Klasik üretim faktörleri anlayışı değişti” dedi.

Cumhurbaşkanı Gül, gelişmiş ülkelerde Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla'nın önemli bir miktarının bilgi teknolojilerinden kaynaklandığını belirterek, gelişmişlik seviyesinin en iyi göstergelerinden birinin bu teknolojilerin ne kadar kullanıldığı ve geçerli hale getirildiği olduğunu ifade etti.

Ülkemizde de bu alanda çok büyük ilerlemeler yaşandığını ve uygulamaların hayata geçirildiğini kaydeden Cumhurbaşkanı Gül, devletin halka hizmet eden büyük bir mekanizma olduğunu, halka hizmeti çok daha verimli, hızlı, şeffaf ve hesap verebilir bir şekilde yapmak için teknolojinin sunduğu imkânlardan faydalanmak gerektiğini, bu konuda özellikle kamu kurumlarının aldığı mesafenin inanılmaz boyuta ulaştığını aktardı.

“7. eTürkiye (eTR) Ödülleri”nde ödül dağıtılan kategoriler, başvuran kurumlar, finalistler ve ödül kazanan kurumlar ise şunlar:

“Kamudan Vatandaşa e-Hizmetler”, “Kamudan İş Dünyasına e-Hizmetler”, “Kamudan Kamuya e-Hizmetler” başlık-

ları altındaki üç kategori için toplam 16 proje başvurdu ve uzman değerlendiricilerin incelemesinin ardından, projelerden 9'u finale kalmaya hak kazandı.

‘Kamudan Vatandaşa e-Hizmetler Kategorisi’nde, Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü, ‘OTOKONTROL 5664’ projesiyle; Çevre ve Orman Bakanlığı, ‘Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı’ projesiyle; Söke Belediyesi, ‘Akıllı Kent Otomasyon Sistemi (AKOS)’ projesiyle ve Şişli Belediyesi ‘e- Şişli’ projesiyle; ‘Kamu’dan İşdünyasına e- Hizmetler Kategorisi’nde Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, ‘Kamu Mal/Hizmet Alımlarında Veri Tabanı ve İnternet Uygulaması İle Oluşan Saydamlık’ projesiyle, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Gümrük Müsteşarlığı, ‘GÜMKART - Gümrük Tahsilat Sistemi’ projesiyle; ‘Kamudan Kamuya e- Hizmetler Kategorisi’nde ise Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, ‘Sosyal Yardım Bilgi Sistemi’ projesiyle, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü,

‘Kamu Personeli Maaş Otomasyon Sistemi’ projesiyle ve Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı ‘Maliye SGB.net Sistemi’ projesiyle aday oldu.

Yapılan elektronik oylamanın ardından, Genel Müdürlüğümüz ‘Sosyal Yardım Bilgi Sistemi’ projesiyle, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Gümrük Müsteşarlığı, ‘GÜMKART- Gümrük Tahsilat Sistemi’ projesiyle ve Söke Belediyesi, ‘Akıllı Kent Otomasyon Sistemi (AKOS)’ projesiyle ödüllere layık görüldüler.

2003 yılından beri verilen “eTR Ödülleri”, TÜSİAD ve TBV tarafından, ekonomide ve toplumsal yaşamda kalitenin, verimliliğin ve rekabet gücünün artırılmasına; şeffaf ve etkin kamu yönetiminin oluşturulmasına katkıda bulunacak bilgi toplumuna dönüşümün gerçekleştirilmesine katkıda bulunulması amacıyla oluşturuldu. Ödüller ile devlette örnek uygulamalara dikkat çekilmesi, yenilikçi girişimlerin kamuoyuna tanıtılması, başarılı girişimlerin desteklenmesi ve özendirilmesi ile bu yöndeki uygulamaların yaygınlaşmasına katkıda bulunulması hedeflenirken; bu kapsamda kamu kurumlarının e-Devlet uygulamalarını hızla gerçekleştirmeleri, özel sektörün ise söz konusu dönüşüme destek olacak çalışmalara başlaması ve bunu sürdürmesi yönünde özendirilmesi amaçlanıyor.

Bilişim Yıldızları Ödülü SOYBİS'in

Türkiye Bilişim Derneği tarafından internet üzerinde dönüşüm sağlamış veya iş yapısını internet ortamına taşımış farklı web projelerinin daha iyi tanıtılması ve e-dönüşüme olan ilginin artmasını sağlamak amacıyla düzenlenen "Bilişim Yıldızları e-Dönüşüm Yarışması" e-Devlet kategorisinde SOYBİS projesi ikinci sırayı alarak gümüş heykelle layık görüldü. Ödülü, Genel Müdürlüğümüz adına Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım aldı.

Bilişim Yıldızları yarışmasının, e-devlet kategorisinde kamusal alanda bilgi teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilen

başarılı projeleri, halk oylamasının yanı sıra konusunda uzman ve tecrübeli 30 kişiden oluşan jüri tarafından değerlendirildi. SOYBİS projesi halk oylaması sonucunda en yüksek oyu alarak büyük bir başarı elde etti.

Yarışmada yer alan kategoriler ve ödül kazanan projeler ise şöyle:

En iyi web sitesi: 'www.uyapegitim.adalet.gov.tr

e-egitim: 'www.uyapegitim.adalet.gov.tr www.allianzakademisi.com, www.bilismcimartilar.com"

e-finans: www.citibank.com.tr

e-hizmet: www.izto.org.tr, www.efatura.ttnet.com.tr, www.randevual.com

e-iletisim: www.duellog.com, www.ucuzagidelim.com, www.neredenaldin.com

e-ticaret: www.grossdepot.com, www.yurtdisigezi.com, www.evircevir.com

e-devlet: www.ogm.gov.tr, www.soybis.sydgm.gov.tr, www.pendik.bel.tr

e-saglik: www.saglicaklakal.com, www.randevual.com, www.bayindirhastanesi.com.tr

e-haber: www.kart38.com, www.gnckampus.com

SOYBİS Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu'nda

Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün, SOYBİS'i hayata geçirerek önemli bir adım attığını vurguladı.

TEPAV ve ODTÜ Sosyal Politika Programı işbirliğiyle 19-20 Kasım 2009 tarihlerinde düzenlenen "Sosyal Kalkınmanın Yönetişimi" temalı 4. Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu'nda Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım, SOYBİS ile ilgili bir sunum gerçekleştirdi.

Yıldırım, gerçekleştirdiği sunumda, öncelikle sosyal yardım, sosyal yardım türleri, sosyal yardım dağıtım sistemleri ve dağıtımlarda koordinasyon konusunda katılımcıların bilgilendirdi. Daha sonra "Sosyal Yardım Bilgi Sistemi" hakkında detaylı bir bilgi veren Yıldırım, sistem aracılığıyla sunulan hizmetlerden, sistemin hizmete sunulmasıyla vatandaş ve kamu açısından elde edilen kazanımlardan, sistemin hayata geçirilmesiyle

ortaya çıkarılan katma değer ve kullanılan yöntemden söz etti.

Sosyal yardımların bir kamu hizmeti olmanın ötesinde insani hususiyetler arz eden bir faaliyet alanı olduğunu ve bu nedenle sunulan hizmetlerin mümkün olduğunca halka en yakın noktada ve hızlı sunulması gerektiğini ifade eden Yıldırım, bu nedenle sosyal yardım faaliyeti sunan kamu kurumları, yerel yönetimler ve STK'lar arasında koordinasyonun sağlanmasının şart olduğunu belirtti.

Yıldırım, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün, söz konusu koordinasyonun sağlanmasına yönelik olarak bilgi-iletişim teknolojilerinin yoğun şekilde kullanılması yoluyla SOYBİS'i hayata

geçirmesinin önemli bir adım olduğunu vurgulayarak, bundan sonraki süreçte bilgi alış-verişi ve koordinasyon konusunda SOYBİS ile oluşturulan alt yapıya yerel yönetimler ve STK'ların da dahil edilmesiyle SOYBİS'in, Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesine aktarılacağını söyledi.

4. Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu, ülkemizde şimdiye kadar yeterli ilgi görmemiş olan sosyal kalkınma alanının bölgesel kalkınma ile arasındaki ilişkileri ve sosyal politikaların tasarımı ve sunumundaki yönetim süreçlerini tartışmaya açmayı amaçladı. Uluslararası katılımı düzenlenen ve tamamı yuvarlak masa tartışmaları halinde tasarlanan sempozyumda, kalkınma ve sosyal politika alanında çalışan akademisyen ve uygulayıcılar bir araya geldi ve kuramsal ve uygulamadaki tartışmaların ele alınacağı bir platform oluşturuldu.

Sosyal Kalkınmanın Yönetişimi temasının kuramsal, uygulamaya ve politika geliştirmeye dönük boyutunun ele alındığı sempozyum, açılış konuşmalarını takip eden ve iki güne yayılan beş oturum, tartışmalar ve genel değerlendirme panelinden oluşturuldu.

SOYBİS eGOVsharE 2009'daydı

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü e-Devlet Merkezi (eDEM), Türk İşbirliği Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) ve İslam Ülkeleri İstatistiki, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi'nin (SESRIC) ortak organizasyonu ile 8-11 Aralık 2009 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilen "eGOVSharE 2009" uluslararası konferansına "Sosyal Yardım Bilgi Sistemi"nin (SOYBİS) uygulanma sürecini paylaşmak üzere Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım, İstatistik, Araştırma ve Tanıtım Daire Başkanımız Cemalettin Çoğurcu ile uzman ve uzman yardımcılarımız Seyit Pehlivan ve Umut İsmail Yeşilirmak katıldı.

"Kamu Yönetiminde eDönüşüm: eDevletten eYönetişime eDevlette Deneyimlerin Paylaşılması Üzerine Uluslararası

Konferans" adını taşıyan ve dört gün süren konferansta, Umut İsmail Yeşilirmak, 10 Aralık 2009 tarihinde "eSosyal Güvenlik/eSosyal Yardım" konulu oturumda SOYBİS'e ilişkin bir sunum gerçekleştirdi. Sunumunda, SOYBİS'in özelliklerinden, kurumlararası koordinasyonun nasıl sağlandığından ve eDevlet uygulamaları içindeki yerinden ve

öneminden söz eden Yeşilirmak, Genel Müdürlüğümüzün, sistemin uygulanma ve gelişim sürecindeki deneyimlerini katılımcılarla paylaştı.

"eGOVsharE2009", tüm dünyadaki akademisyenlerle birlikte, uzmanların, araştırmacıların, kamu yöneticilerinin ve liderlerin uygulama, görüş ve araştırma sonuçlarını paylaşmaları için ortak bir platform yaratmayı amaçladı. Konferansın bir diğer hedefi de, aynı alanda hizmet sunan eDevlet proje deneyimlerinin katılımcılar tarafından paylaşılması yolu ile ileride ortaya çıkabilecek kurumlararası işbirliğine zemin hazırlanması olarak belirlendi.

Antalya'daki konferansın ardından, "eGOVsharE2009" Organizasyon Komitesi'nin, Ankara ve İstanbul'da da birer konferans düzenlemesi bekleniyor.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) nedir?

SOYBİS Projesinin temeli esas itibarıyla Ocak 2009'da Kimlik Paylaşım Sistemi'nin SYD Vakıflarının kullanımına sunulması ile atılmıştır. Başlangıçta sadece Nüfus Kayıt Örneği alınmasına yönelik açılan sistem Şubat 2009'dan itibaren ilgili kurumların da entegre edilmesi ile birlikte Sosyal Yardım Bilgi Sistemine dönüşmüştür. Özetle 6 aylık yoğun bir çalışma neticesinde sistem hayata geçirilmiştir.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS), sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın muhtaçlıklarını ve kişisel verilerini merkezi veri tabanlarından tespit etmek ve mükerrer yardımların önlenmesine yönelik olarak kurumlar arası (online) veri paylaşımını sağlamak amacıyla SYDGM tarafından 6 aylık çalışma ile hayata geçirilmiş bir e-Devlet uygulamasıdır.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'nde (SOYBİS) hangi hizmetler sunulmaktadır?

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi vasıtasıyla sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın online olarak TC Kimlik Numaraları vasıtasıyla:

- İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü MERNİS veritabanından adres bilgileri, nüfus-aile-kişi kayıt örnekleri ve olay bilgileri,
- İŞKUR veri tabanından kişinin İŞKUR'a kaydının olup olmadığı, İşsizlik Sigortası, Kısa Çalışma Öde-

neği ve İş Kaybı Tazminatı alıp almadığına ilişkin bilgileri,

- Vakıflar Genel Müdürlüğü veri tabanından kişinin Muhtaç Aylığı alıp almadığına ilişkin bilgileri,
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü veri tabanından kişinin Evde Bakım Aylığı alıp almadığına ilişkin bilgileri,
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü veri tabanlarından kişinin Şartlı Nakit Transferi, Gelir Getirici Proje ve Diğer Yardımlardan yararlanıp yararlanmadığına ilişkin bilgileri,
- Sosyal Güvenlik Kurumu veritabanından kişinin Sosyal Güvencesinin olup olmadığı, sağlık hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı ve 2022 sayılı Kanuna göre Maaş (yardım) alıp almadığına ilişkin bilgileri,
- Gelir İdaresi Başkanlığı veri tabanından kişinin Vergi Mükellefiyeti ve üzerine kayıtlı aracı olup olmadığına ilişkin bilgileri,

- Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Çiftçi Kayıt Sisteminden de kişinin Arazi Varlığı, Ekili Arazi Varlığı, Tarımsal Desteklerden yararlanıp yararlanmadığı ve büyükbaş/küçükbaş hayvan sayısına ilişkin verileri temin edilmektedir.

Hâlihazırda sistem aktif durumda olup 11 başlık altında 26 ayrı sorgulama saniyelerle ifade edilen kısa bir süre içinde yapılabilmektedir.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) ile elde edilen kazanımlar nelerdir?

Sosyal Yardım Bilgi Sisteminin hizmete sunulmasıyla birlikte:

1. Yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın muhtaçlıkları merkezi veri tabanları kullanılmak suretiyle bizzat devlet tarafından yapılmaya başlanmış; bireyler muhtaçlıklarını ispatlama külfetinden kurtarılmıştır.

2. Yardım başvurusu yapan vatandaşların tek tek kamu kurumlarını dolaşarak durumları ile ilgili evrak toplamasının önüne geçilmiş; sadece Nüfus Cüzdanlarını ibraz etmek suretiyle yardıma müstahak olup olmadığı belirlenmeye başlanmıştır.
3. Yoksul vatandaşlarımızın yardıma erişim süreci kısaltılmıştır.
4. Kamu kurumları tarafından mükerrer yardım verilmesi engellenmiş; sosyal yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ve daha geniş bir kitleye ulaşması sağlanmıştır.
5. Yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın durumları ile ilgili belge talebinde buldukları kamu kurumlarında oluşan iş yükü azaltılmıştır.
6. SYD Vakıflarında yaşanan yoğunluk giderilerek, Vakıf çalışanlarının sosyal inceleme (hane ziyareti) yapmaları için ayırdıkları zaman artırılmıştır.
7. Kamu kurumları arasında mükerrer yardımların engellenmesine yönelik yapılan yazışmalar ortadan kaldırılarak bürokrasi en aza indirilmiş ve kamu kaynaklarının etkin kullanılmasına katkıda bulunulmuştur.
8. Etkin sosyal yardım politikaları geliştirilmesine yönelik gereken sağlıklı istatistiki bilgi için alt yapı oluşturulmuştur.
9. SYDGM, ülkemizin e-devlet uygulamaları vasıtasıyla yürüttüğü e-dönüşüm

sürecine, SOYBİS ile katkıda bulunmuştur.

Sosyal Yardım Bilgi Sisteminin önce süreç nasıl işliyordu?

Sosyal Yardım Bilgi Sisteminin ortaya çıkardığı katma değeri anlayabilmek için SOYBİS öncesi duruma bakmakta fayda bulunmaktadır. SOYBİS sistemi kullanılmaya başlanmadan önce, sosyal yardım başvurusu yapan kişilerin muhtaçlığının belgelenmesi için vatandaşların söz konusu kamu kurumlarını ya tek tek dolaşması ya da Tek Adımda Hizmet Ofislerini kullanması gerekiyordu. Ayrıca sosyal yardımlardan mükerrer yararlanmanın engellenmesi için kurumlar arası yazışmaların yapılması gerekiyordu. Vatandaşların kamu kurumlarını tek tek dolaşarak evrak toplaması için en azından 3-5 gün zaman harcaması ve ulaşım masraflarına katlanması; Tek Adımda Hizmet Ofislerinde işlemlerin tekemmül etmesi için ise en azından 15-20 gün süreye ihtiyaç duyulmaktaydı. SOYBİS'in hayata geçirilmesi ile birlikte aylık olarak yaklaşık 1 Milyon evrak ortadan kaldırılmış, 2 Milyon TL yol parası vatandaşın cebinde kalmış ve en önemlisi ortalama başvuru süresi 3 ila 15 günden birkaç dakikaya indirilmiştir.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) hayata geçirilmeden önce muhtaçlık tespitinde hangi evraklar talep edilmekteydi?

SYD Vakıfları arasında farklılıklar görülmekle birlikte, SOYBİS hizmete açılmadan önce sosyal yardım başvurusunda bulunan vatandaşlarımızdan yardımın türüne göre aşağıda sayılan belgeler talep edilmekteydi. SOYBİS ile birlikte kişinin sadece TC Kimlik numarasını ibraz etmesi yeterli hale gelmiştir:

- Aile Kayıt Örneği,
- Nüfus Aile Kayıt Örneği,
- Öğrenci Belgesi,
- Nüfus Cüzdanı Fotokopisi,
- Adres bilgileri,
- Araç Sahipliği durumuna ilişkin belge,
- Vergi Mükellefiyetine ilişkin belge,
- Arazi Varlığına ilişkin belge,
- Tarımsal Desteklere ilişkin belge,
- Sosyal Güvenlik durumuna ilişkin Belge,
- 2022 Maaşına ilişkin belge,
- Küçükbaş/büyükbaş hayvan sahipliğine ilişkin belge,
- SHÇEK'den yardım alınıp alınmadığına ilişkin belge,
- Vakıflar Genel Müdürlüğü'nden yardım alınıp alınmadığına ilişkin belge,
- Gayrimenkul sahipliğine ilişkin belge,
- İşsizlik Ödeneği alınıp alınmadığına ilişkin belge,
- Yeşil Kartı olup olmadığına ilişkin belge,
- Herhangi bir kurumdan burs alıp almadığına ilişkin belge,
- Yardımın niteliğine ilişkin uygun görülen diğer belgeler,

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) ne kadar sürede hayata geçirilmiştir?

SOYBİS Projesinin temeli esas itibarıyla Ocak 2009'da Kimlik Paylaşım Sistemi'nin SYD Vakıflarının kullanımına sunulması ile atılmıştır. Başlangıçta sadece Nüfus Kayıt Örneği alınmasına yönelik açılan sistem Şubat 2009'dan itibaren ilgili kurumların da entegre edilmesi ile birlikte Sosyal Yardım Bilgi Sistemine dönüşmüştür. Özetle 6 aylık yoğun bir çalışma neticesinde sistem hayata geçirilmiştir.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi hangi yoğunlukta kullanılmaktadır?

SOYBİS, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca aktif ve yoğun olarak kullanılmaktadır. Ülke genelinde 81 il ve 892 ilçe olmak üzere 973 SYDV'de 3.200 kullanıcı sistemi aktif olarak kullanılmaktadır. Sistemin açıldığı Şubat 2009'dan bu yana aylık ortalama 1.100.000 sorgulama yapılmaktadır.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'nde vatandaşlarımızın kişisel verilerinin güvenliği nasıl sağlanmaktadır?

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS), esas itibarıyla sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlarımızın kişisel verilerinin ilgili kamu kurumlarından temin edilmesi esasına dayanmaktadır. Kuşkusuz bu durum vatandaşlarımızın kişisel verilerinin güvenliğinin

sağlanması ihtiyacını doğurmaktadır. Kişisel veri güvenliğinin sağlanması için:

- Sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlardan ilgili sorgulamaların yapılabilmesi için rıza içeren dilekçe alınmaktadır.
- Uygulamayı kullanan tüm son kullanıcıların bireysel kullanıcı adı ve şifreleri bulunmaktadır.
- Sistemden hangi tarihte ve hangi bilgilerle hangi kullanıcı tarafından sorgulama yapıldığı veri tabanında kayıt altına alınmaktadır.
- Bütün sorgular sorgunun kim tarafından ne zaman ve hangi bilgilerle sorgulandığını gösteren barkotlarla kayıt altına alınmaktadır.
- Vakıflarla Genel Müdürlüğümüz arasında oluşturulan VPN (Sanal Özel Ağ) omurga sayesinde söz konusu uygulamaya Vakıflarda bulunan bilgisayarlar dışında erişim yapılamamaktadır.
- Genel Müdürlüğümüz üzerinden sağlanan veri akışı uluslararası standartlara göre şifrelenmekte ve bu sayede söz konusu verilerin üçüncü şahıslar tarafından elde edilmesi engellenmektedir.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'nde yeni hizmetler de sunulacak mıdır?

Sosyo-ekonomik ve kişisel özellikleri (eğitim, kültür ve maddi) bakımından toplumun

en dezavantajlı kesiminde yer alan sosyal yardım yararlanıcılarına yönelik sunulan hizmetleri insan odaklı ve hızlı hale getirmeye yönelik olarak hayata geçirilen ve e-Devlet uygulamaları arasında rekor olarak ifade edilebilecek kısa bir sürede hizmete açılan SOYBİS'te önümüzdeki günlerde mevduat bilgilerinin de gösterilmesine yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir.

SOYBİS özel sektöre ihale edilseydi kamuya maliyeti ne olurdu?

Tamamen öz kaynaklar kullanılarak 6 aylık bir çalışma ile hayata geçirilen SOYBİS projesi, özel sektöre ihale edilmiş olsaydı en iyi ihtimalle 1 yıllık çalışma ve 1.3 milyon TL kaynak kullanılarak gerçekleştirilebilirdi. Zira firmanın SYDGM'nin yürüttüğü iş ve işlemleri öğrenmesi, ihtiyaç analizi yapması, ilgili kurumların teknik kapasitelerini incelemesi en az 6 aylık bir süreyi gerektirecektir.

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi nasıl kullanılmaktadır? Nasıl anlaşılmalıdır?

Sosyal Yardım Bilgi Sistemine her kullanıcı kendisi için özel olarak oluşturulmuş şifre ve kullanıcı adıyla girmektedir. Söz konusu giriş ekranında hizmetin hangi sunucudan sunulduğu ve aktif kullanıcı sayısı bilgileri de bulunmaktadır.

Genel Müdürümüz Sayın Aziz YILDIRIM

vatandaşın 10 milyon lirası tasarruf edildi

SOYBİS'in getirilerini anlatan Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım: "SOYBİS ne getirdi? Öncelikle vatandaşın müracaatı kısaldı. Vatandaş para harcamamaya başladı. 5 aylık getirisi 10 milyon TL. Aylık 5 milyon TL kırtasiye masrafı oluyordu. Bu sayede biz bunu uygulamaya başladıktan sonraki 5 ayda 7 bin adet ağaç kurtuldu."

Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım Sosyal Yardım Bilgi Sistemi SOYBİS hizmete girdiğinden bu yana geçen 5 aylık sürede, yardım için başvuran vatandaşlarımızın 10 milyon TL'sinin tasarruf edildiğini belirtti.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürü Aziz Yıldırım, Türk Kızılayı Genel Başkanı Tekin Küçükali ve İlahiyatçı yazar Ömer Döngeloğlu'yla birlikte TRT 2'de yayımlanan "Her Şey Hakkında" programına konuk oldu. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ve Vakıflarımız hakkında bil-

gi veren Yıldırım, 973 adet Vakfın kurumun birer şubesi olmadığına dikkat çekerek, "Hepsi ayrı birer vakıftır. Ayrı ayrı mütevelli heyetleri vardır ve kararlarını kendileri çok demokratik olarak alıp uygulamaktadırlar" dedi. Genel Müdürümüz Aziz Yıldırım, "Bu heyetler, o ilçe veya il merkezinde yaşayan vatandaşların hangilerinin ne tür bir yardıma muhtaç olduğunu en iyi tespit edebilecek, vatandaşla en yakın diyalogu kurabilecek kişilerden oluşur. Bu insanlar kendi vicdanlarıyla, yine bizim mevzuatımız çerçevesinde kalmak şartıyla, araştırmalarını yaptıktan sonra

müracaat eden kişileri ya da kendilerinin haberdar olduğu kişileri bulup onlara gereken yardımı yapmaktadırlar" diye konuştu.

Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım, Kızılay'ın ve sosyal yardım alanında faaliyet gösteren diğer kuruluşların önemini vurgulayarak, "Bizim bir avantajımız var. Kızılay gibi bir kuruluşumuz var. Yardımsever vatandaşlarımız, başka kuruluşlar, dernekler var. Onlarla birlikte biz de insanların kimseye muhtaç olmadan hayatlarını devam ettirebilmeleri, günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri

için Vakıflarımız aracılığıyla elimizden geleni yapıyoruz” şeklinde konuştu.

Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi’nden de bahseden Yıldırım, “Bizim Vakıflarımızdan, Kızılay’dan, belediyeden, sivil toplum kuruluşlarından ve vatandaşlardan mükerrer yardım alan insanlar var. Acaba bunları tespit etmemiz mümkün mü diye düşündük ve bir proje geliştirdik. ‘Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri’ adında bu proje 3 yılda bitecek. Şu anda 1 yılı yeni geçtik. TÜBİTAK’la çalışıyoruz. Hakikaten o arkadaşlarımızdan da çok memnunuz. Öncelikle kendi alanımızdaki Vakıflarımızı bir araya getirdik. Bunlar birbirlerini artık görebiliyorlar. Yapmış oldukları yardımları görebiliyorlar. Neyle görüyorlar? TC kimlik numarasını girdiği anda, bir vatandaşın daha önce kendi Vakfından veya bir başka yerdeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı’ndan yardım alıp almadığını çok rahatlıkla tespit ediyorlar. Hangi tür yardım alınmışsa da tespit ediliyor. Bir yerden eğitim yardımı istemiş, bir başka yerde ‘Yolda kaldım’ demiş olabilir. Bir başka yerde ‘Kömüre ihtiyacım var’ diyebilir. Bunların hepsi tek tek tespit edilebiliyor ve Mütevelli Heyeti doğru bilgilendiriliyor. Karar verecek olan Mütevelli Heyetidir. Biz Mütevelli Heyetine ‘illa ki verin’ ya da ‘vermeyin’ gibi bir şey söylemiyoruz. SOYBİS bunun bir kısmıdır. Bütünleşik, çok daha büyük bir projedir.

Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi bittiği zaman bu sistem bu alanda çalışan hem kamu kurum kuruluşlarına hem de 3. basamak olarak sivil toplum kuruluşlarına açılacaktır” diye konuştu.

Genel Müdürümüz Aziz Yıldırım, SOYBİS’ten önce yardım talep eden vatandaşların çeşitli kurumları dolaşıp 17 adet belge toplamaları gerektiğini belirterek, “Şimdi biz bunu kaldırdık. Benim asıl mesleğim kaymakamlık. Yani ben masanın öbür tarafında da oturdum. Bize gelen vatandaşlara da bu formu verdik, bunları dolaştırdık. İnsanlar bu formu dolaştırırken yorumluyorlar. Yoruluyorlar derken yaşlı insanlar var, özürülüler var. Masraf yapıyorlar. Zaten yardım istiyor bu insanlar. Bununla birlikte insanları rencide etmemek lâzım. Kurum kurum dolaşırken bu insanlar rencide de oluyorlar. Utana sıklıkla yapıyorlar bu işi. Kurumlar da bu insanların işleriyle meşgul olurlarken bayağı mesai harcamak durumunda kalıyorlar. Biz bunları kaldıralım dedik ve bize yardımcı olan bu kurumların genel müdürlükleri ya da bakanlıklarıyla birlikte yapmış olduğumuz protokoller neticesinde 15-20 günde biten bu iş ve işlemleri şu anda övünerek söylüyorum, Sayın Bakanım da defalarca basın toplantılarında ifade etti, 7 saniyeye indirdik. Sadece 7 saniye” dedi.

SOYBİS’in getirilerini anlatan Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım, “SOYBİS ne getirdi?

Öncelikle vatandaşın müracaatı kısaldı. Vatandaş para harcamamaya başladı. 5 aylık getirisi 10 milyon TL. Aylık 5 milyon TL kırtasiye masrafı oluyordu. Bu sayede biz bunu uygulamaya başladıktan sonraki 5 ayda 7 bin adet ağaç kurtuldu. Bu hesaplamaları uluslararası formüllerle Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı yapmıştır. Bizim Vakıflarımız sayesinde 5 ayda bir 7 bin ağaç hediye edilmektedir” ifadesini kullandı.

Alo 144 Sosyal Yardım Hattı’na da değinen Aziz Yıldırım, “Alo Sosyal Yardım Hattı’nı kurduk. Bunu Sayın Bakanım basınımız aracılığıyla kamuoyuna duyurmuştu. Şu anda sabit telefonlardan 144’ü çevirdiğinizde karşınıza bizim görevlilerimiz çıkacak. Bu ücretsizdir. Şu anda sabit telefonlardan ve Vodafone dışındaki GSM operatörlerinden aranabiliyor. Çağrı merkezindeki arkadaşlarımız sizin derdinizi dinliyor. Hangi tür yardıma ihtiyacınız olduğunu tespit ediyor, bunun bizim görev alanımıza girip girmediğini anlıyor, sizi Vakıflarımıza yönlendiriyor veya başka bir kurumun görev alanına girdiğinden bahsedebiliyor. Mesela özürülüler için ‘evde bakım ücreti’ denilen bir ücret var. Bu bizim tarafımızdan verilmiyor. Vatandaşların bir kısmı buna da müracaat ediyor. O zaman bizim arkadaşlarımız ne yapıyorlar? Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu İl Müdürlüklerine ya da Genel Müdürlüğü’ne yönlendiriyorlar. Özürülülerle

ilgili başka bir konu varsa Özürlüler İdaresi'ne yönlendiriyorlar. Bizim görev alanımız dışında kalmayıp da mesela Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'nın görev alanına giren birtakım yardımlar var. Bunlar da genelde bize gelir. Biz de bunları ilgili kurumlara yönlendiriyoruz. Sonrasında da biz bunları takip ediyoruz. Yani bunlar ne kadar sürede cevaplanıyor, bu vatandaşımızın söylediği doğru mudur ve bu doğruluk derecesinde kendisine yardım edilmiş, ihtiyacı karşılanmış mıdır? Alo 144 bu işe yarıyor” diye konuştu.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürü Yıldırım, SYD Vakıflarına bağlı aşevlerinde günde yaklaşık 45 bin kişiye sıcak yemek verildiğine dikkat çekerek, “Kurban bayramlarında bu bağışların miktarı artıyor. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki kurban bayramından sonra yaklaşık 2 ay süreyle sıcak yemeklerin menüsünde etli yemeklerin yeri artıyor” dedi. “Vatandaşlarımız hem vicdanlarını rahatlatıyorlar, hem bir ibadet yaptıklarına inanıyorlar ki doğrudur” şeklinde konuşan Yıldırım, “Allah hepsinin yapmış olduğu hayrı kabul etsin. Bu bizi son derece memnun ediyor. Bütün yardıma muhtaç insanlarımızın tüm ihtiyaçlarını sadece kamunun kaynağıyla karşılamak mümkün değil. Tabi ki hayırsever, hamiyetperver bir sürü insanımız var. Bu insanların yapmış oldukları yardımlar bizim işimizi son

derece kolaylaştırıyor” dedi. Aziz Yıldırım, insanları rencide etmemenin önemine değinerek, “Muhtaç olan vatandaşların, bir anlamda gönlü kırık olan vatandaşların gönlünün kırıklığını tamir etmek çok önemli bir şey. Vatandaşımızın hiçbir şekilde eziklik hissetmemesi gerekir. Kaldı ki şu da var. Biz sadece yardım da yapmıyoruz. Elinde bir mesleği, bir zanaatı olan insan bize başvurduğunda, ‘Bana küçük bir destek verin de ben de kendi işimi kurabileyim, kendi ayaklarım üzerinde durabileyim. Daha sonra da gerektiğinde ben bu parayı da size öderim’ dediğinde, kendi taleplerini beyan ettiklerinde de kendilerine destek veriliyor. 15 bin TL'ye kadar kendilerine destek veriliyor. Bunlar 2 sene ödemesiz, geriye kalan 6 senede de eşit taksitler halinde geri ödeniyor. Hiçbir faizi yok, hiçbir işletme gideri yok. Yani böyle bir çalışmamız da var. Buna müracaat edecek vatandaşlarımızın da başımızın üzerinde yeri var. Biz de onların ihtiyaçlarını karşılamaya, onları kendi ayakları üzerinde durabilen, üretken insanlar haline getirmeye gayret ediyoruz. Bu işin sadece vermekle bitmeyeceğini de görüyoruz. Ama mutlaka vermemiz gereken bir kesim de vardır. Ne yaparsanız yapın sizin ya da hamiyetperver insanların yardımlarına muhtaç olacak insanlar var. Dünyanın her yerinde var. Bu, ülkelerin gelişmişliğiyle alakalı olarak yüzde 1'le 2 arasında değişiyor” şeklinde konuştu.

Bir yıl içinde bir insana yalnızca bir kez yardım yapılmadığının altını çizen Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım, “Kömür yardımlarından faydalanan insanlar var. Ramazanda veya özellikle Kurban Bayramı'nda kendilerine verilecek olan yardımlardan faydalanabilir. Eğer okuyan çocuğu varsa eylül ayında ve 2. dönem başında şubatta eğitim yardımlarından faydalanabilir. Eğer ihtiyacı varsa sağlık yardımlarımızdan faydalanabilir. Oturduğu ev hijyenik değilse, oturulmayacak vaziyetteyse barınma yardımlarımızdan yararlanabilir. Herhangi bir afet durumunda afet yardımlarımızdan yararlanabilir. Yani bir insanın defalarca bizim Vakıflarımızdan yararlanması mümkündür” dedi.

Yıldırım, “2 katrilyonunuz daha olsaydı neler olurdu?” şeklindeki soruya ise “Bugün Vakıflarımızdan bize gelen birtakım talepler var. Bunları daha rahat karşıladık diye düşünüyorum. Aylık gönderdiğimiz, ‘periyodik’ dediğimiz paralar vardır. Yani her ay o vakfın hizmet ettiği ilçe ya da ildeki insanların gelişmişlik katsayısına göre, nüfusa göre, kişi başına düşen milli gelire göre ve orada bulunan dosya sayısına, yani bir anlamda fakir sayısına göre değişen miktarlarda her ay gönderdiğimiz paralar vardır. Bu paraları arttırmak imkânımız doğardı.” cevabını verdi.

yeni ŞNT modülünün pilot uygulaması Ankara'da başladı

Ekonomik güçlükler nedeniyle temel sağlık ve eğitim hizmetlerinden yararlanamayan; herhangi bir Sosyal Güvenlik Kurumu'na tabi olmayan ve düzenli bir geliri olmayan nüfusun en yoksul kesimine yönelik olan, eğitim, sağlık ve gebelik olmak üzere üç alanda verilen ve şartlı bir yardım programı olan Şartlı Nakit Transferi için kullanılan yazılım programı yenilendi. TÜBİTAK tarafından yeniden yazılan ve ŞNT yararlanıcılarının bilgilerini içeren programın pilot uygulamasına

geçilirken, yeni programın pilot uygulama alanı olarak Ankara'daki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları seçildi.

Öte yandan, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü personeli için düzenlenen yeni ŞNT programına ilişkin eğitim toplantısı, 28 Ocak 2010 tarihinde Genel Müdürlük Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım'ın da katıldığı eğitim toplantısında, TÜBİTAK proje

yürütücüleri, yeni yazılım programının kullanım özellikleri ve projenin uygulama aşamaları hakkında katılımcı- ları bilgilendirdi.

SYDGM 6. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi'nde

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi tarafından 23-25 Ekim 2009 tarihinde düzenlenen "6. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi"nde Genel Müdürlüğümüzü temsilen, Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Mahmut Kardaş "Türkiye'de Sosyal Girişimci Sıfatıyla Devlet ve Sosyal Girişimcilik Faaliyetleri" konulu bir panel konuşması gerçekleştirdi.

Panel Başkanlığını da üstlenen Yüksek Öğretim Kurulu Başka-

nı Yusuf Ziya Özcan, kapanışta konuşmacılara birer teşekkür belgesi ve armağan verdi. Özcan, Kardaş'a SYDGM'nin yürüttüğü başarılı çalışmalarından ötürü ayrıca teşekkür ederek, kurumun yoksullukla mücadelede önemli bir fonksiyon icra ettiğini de ifade etti.

Kongre kitabında ayrıca Genel Müdürlüğümüz Sosyal Yardım Uzmanlarının iki tebliğine de yer verildi.

ULAKBİM'den Genel Müdürlük Çalışanlarına Eğitim

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'na (TÜBİTAK) bağlı hizmet veren Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) uzmanları 12.01.2010 tarihinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Konferans Salonu'nda Genel Müdürlük çalışanlarına eğitim verdi. ULAKBİM'in internet ağı üzerinden ulusal ve

uluslararası veritabanlarına doğru ve etkin bir biçimde erişimin nasıl sağlanabileceğine yönelik olarak verilen eğitimde, ULAKBİM üzerinden tam metin olarak indirilebilecek elektronik makale ve dergiler, yayın talebi ile kargo ve flashdisk/CD ile alınabilecek materyaller, üniversitelerle yapılan konsorsiyumlar sayesinde edinilebilecek yayınlara

nasıl ulaşılabileceği konusunda detaylı bilgiler verildi.

ULAKBİM uzmanlarından Fatma Başar, Serpil Yetgin ve Nuray Demirkol'un katıldığı bilgilendirme toplantısında; Fatma Başar ULAKBİM Cahit Arf Bilgi Merkezi; Serpil Yetgin Danışma hizmetleri ve uzaktan belge sağlama yöntemleri; Nuray Demirkol ise ulusal veri tabanları konusunda katılımcıları bilgilendirdi.

ULAKBİM tarafından verilen söz konusu eğitimle, Genel Müdürlük'te çalışan, sosyal yardım alanına ilişkin araştırma yapan ve uzmanlaşma sürecinde bulunan personele ulaşmak istedikleri bilimsel dokümanlara ilişkin danışmanlık hizmetine erişim sağlamalarına yardımcı olunması amaçlanıyor.

'11. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'nde sosyal politika tartışıldı

Ulusal Sosyal Bilimler Kongreleri'nden sonuncusu 9-11 Aralık 2009 tarihinde ODTÜ Kültür Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. Kongre kapsamında 70 oturumda sunulan 299 bildiri yer aldı. 53. Oturum, 'Neoliberalizm ve Sosyal Politika' başlığı altında yer alan üç bildirinin sunulmasıyla gerçekleşti.

Türk Sosyal Bilimler Derneği tarafından düzenlenen Ulusal Sosyal Bilimler Kongreleri'nden sonuncusu 9-11 Aralık 2009 tarihinde ODTÜ Kültür Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. Kongre kapsamında 70 oturumda sunulan 299 bildiri yer aldı. 53. Oturum, 'Neoliberalizm ve Sosyal Politika' başlığı altında yer alan üç bildirinin sunulmasıyla gerçekleşti.

Oturum başkanlığını Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi dekan yardımcısı Yasemin Özkan yürüttü. Oturum, sunumların yapılması ve katılımcıların sorularının cevaplanması şeklinde gerçekleştirildi. Oturumda, İstanbul İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'nden Neşe Şahin ve Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Hüseyin Özel'e ait 'Türkiye'de Sosyal Hizmetlerin Dönüşümü', Hacettepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nden Burcu Hatipoğlu'na ait 'Yoksullukla Mücadelede Sosyal Hizmet ve Sokakta Çalışan Çocukların Aileleri' ve Boğaziçi Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve

11. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi
9-11 Aralık 2009
ODTÜ Kongre ve Kültür Merkezi - Ankara

Krizler ve Sonuçları
Emek Hareketi ve Toplumsal Mücadeleler
Türkiye'de Devlet ve Devlet Kurumları
Dış Politika ve Orta Doğu
Sosyal Politika
İktisadi ve Toplumsal Tarih
Sağlık ve Sosyal Güvenlik
Milliyetçilik / Etnik ve Dini Kimlikler
Şehirliklik ve Kentsel Dönüşüm
Eğitim
Medya ve İletişim
Toplumsal Cinsiyet
Tarımsal Yapıların Dönüşümü

11. Ulusal Sosyal Bilimler Kongre'sinde
70 oturum
299 bildiri
358 bilim insanı ve araştırmacı

GENÇ SOSYAL BİLİMCİLER ÖDÜL TÖRENİ

Kongre Programı için
www.tsbd.org.tr

TSSB TÜRK SOSYAL BİLİMLER DERNEĞİ
Kongre Programı için
www.tsbd.org.tr

İnkılap Tarihi Enstitüsü'nden Osman Savaşkan'a ait 'Neoliberalizm ve Devletin Dönüşü-

mü: Sosyal Politika Alanında Yeni Aktörler Yeni Politikalar' adlı bildiriler yer aldı.

“Türkiye’de Sosyal Hizmetlerin Dönüşümü” adlı bildiriye sunan Neşe Şahin, kapitalist toplumsal yapıda sosyal politikanın önemli bir alanı olan sosyal hizmetlerin dönüşümüne dikkat çekti. Şahin, sosyal hizmetlerin dönüşümünü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu üzerinden ele alarak tartışmaya çalıştı.

“Türkiye’de Sosyal Hizmetlerin Dönüşümü” adlı bildiriye sunan Neşe Şahin, kapitalist toplumsal yapıda sosyal politikanın önemli bir alanı olan sosyal hizmetlerin dönüşümüne dikkat çekti. Şahin, sosyal hizmetlerin dönüşümünü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu üzerinden ele alarak tartışmaya çalıştı.

Bildiride sosyal hizmetlerin dönüşümü, hayırseverlik olarak adlandırılan ve gönüllülük esasıyla yürütülen faaliyetleri ifade eden filantropik (philanthropy) bir yapıdan vatandaş-

lık ve insan hakları temelinde sosyal hizmet sunumunu ifade eden refah devleti uygulamalarına bir geçişin olduğu; ancak hayırseverliğe doğru bir dönüşün gerçekleştiği savunuldu. Birey, aile ve toplum gibi yapıların toplumsal sorunların çözülmesinde almaları gereken sorumluluklara ve bu sorunlarda sivil toplumun daha aktif rol alması gerektiğine ilişkin yapılan vurguların artmasıyla birlikte, yoksulluk ve diğer birçok sorunun çözümünde devletin temel aktör olmaktan çıktığı öne sürüldü. Diğer bir ifade ile sosyal yardım ve sosyal hizmetlere ilişkin faaliyet ve sorumluluk-

ların sivil toplum örgütlerine ve dini kurumlara yüklendiği savunuldu.

Şahin, sunumunda Türkiye’de sosyal yardım harcamalarının arttığını ancak bu yardımların gerçek sahiplerine ulaşması ve yardımların yapılaş şekli ile ilgili olarak yapılan tartışmalara dikkat çekti. Sunumda ayrıca, özürülere ve yaşlılara yönelik olarak yapılan hizmetlerin çeşitlenerek yaygınlaşmasının bu hizmet alanlarının piyasaya açılmasıyla birlikte gerçekleştiği savunuldu. Bu bağlamlarda, sosyal yardım ve sosyal hizmet gibi alanların yoksullar ve diğer korunmaya

ihtiyaç duyan toplum kesimlerine yönelik geliştirilen politika ve uygulama alanlarının dönüştüğü ve bu dönüşümün olumsuz olarak nitelenebilecek bir anlam taşıdığı öne sürüldü.

Oturumun ikinci bildirisini olan 'Yoksullukla Mücadelede Sosyal Hizmet ve Sokakta Çalışan Çocukların Aileleri', Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Bölümü'nde nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılarak hazırlanmış olan yüksek lisans tezine ait bulgulara dayanıyordu. Yüksek Lisans çalışmasına kaynaklık eden ve bildiride sunulan Ankara Büyükşehir Belediyesi Sokakta Çalışan Çocuklar Merkezi'ne kayıtlı ve sokakta çalıştığı tespit edilen diğer çocukların ananeleri olmak üzere toplam 91 anneden yola çıkılarak elde edilen veriler değerlendirildi. Burcu Hatipoğlu, bildirinin sunumuna yoksulluğun önemi ve yoksulluk konusundaki farklı yaklaşımlara dikkat çekerek başladı. Hatipoğlu, bu yaklaşımlardan az gelişmişlik tartışmaları ekseninde kapitalist güç ve bölüşüm ilişkilerine yapılan vurgulara işaret ederek temelde yoksulluğun, özelde ise sokakta çalışan çocuklar gibi sorun alanlarının az gelişmişliğe işaret ettiğini öne sürdü. Yüksek lisans tezinden elde edilen veriler yoksullukla mücadelede farklı refah sistemleri, az gelişmiş ve gelişmiş ülkeler bağlamında ele alınan farklı yaklaşım ve modeller göz önünde bulundurulmuş değerlendirildi. Sunumda, ayrıca az gelişmiş ülkelerde artan neoliberal

politikalarla birlikte yoksulluğun ve çocuk emeğinin daha görünür bir hale geldiği işaret edildi.

Sunumun sonunda bir politika önermesi olarak, yoksulluk konusunda farklı yaklaşım, modellemeleri ve yoksullukla mücadelede var olan hizmetlerin insan hakları, sosyal adalet ve yurttaşlık kavramları ekseninde yeniden değerlendirilerek ele alınmasının önemine işaret edildi.

Oturumun son bildirisini olarak 'Neoliberalizm ve Devletin Dönüşümü: Sosyal Politika Alanında Yeni Aktörler Yeni Politikalar' başlıklı bildiri sunuldu. Osman Savaşkan, sunumunu Türkiye'de eğitim, sağlık ve sosyal hizmet kurumlarına dönük olarak geliştirilen vergi indirimleri ve bu alanlardaki sermaye yatırımlarına yönelik vergi teşvikleri üzerinden hareket ederek, neoliberal dönemde refah devletinin yeniden yapılandırıldığını ve hayırseverliğin yükseldiğini öne sürerek gerçekleştirdi. Sunumda, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların (aktörlerin) da aktif rol oynamasıyla birlikte sosyal politika alanında devletlerin rollerinin sivil toplum kuruluşları ve sermaye sahipleri olmak üzere çok sayıda aktör ile paylaşılmaya başladığı savunuldu. Bu bağlamda, Sosyal politika alanında devletlerin rolünün, bu alana ait finansmanın sağlanması ile sınırlandırıldığı ve özel sektör kesimlerinden hizmet alımına gidildiğine işaret edildi. Böylece, sosyal politika

alanının sermaye yatırımlarına açıldığı öne sürüldü.

Devlet-dışı aktörlerin sosyal politika alanında parasal olarak desteklendiğine tekrar vurgu yapılarak, sivil toplum kuruluşlarının baskı grubu görevi görmesi yerine devlete ortak olmaya çalışarak devlet gibi davrandıkları öne sürüldü. Savaşkan, sosyal politika alanında yeniden yapılanmanın, devlet-toplum-sivil gibi alanların sorumluluklarının yeniden düzenlenmesine ve karışmasına işaret edecek şekilde gerçekleştiğini öne sürerek bildirisini tamamladı.

Türk Sosyal Bilimler Derneği, Türkiye'de sosyal bilimlerin gelişmesine hizmet etmek, sosyal bilimler alanında çalışmalar yapmak, yapılan çalışmalarını desteklemek ve Türkiye'nin düşünce hayatına katkıda bulunmak amacıyla 1967 yılında Ankara'da kuruldu. Derneğin ilk başkanlığını 1967-1970 yılları arasında Şerif Mardin yürütürken, 2006 yılından bu yana derneğin başkanlığını Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) öğretim üyelerinden Galip Yalman yürütüyor.

Derneğin etkinlikleri arasında araştırmalar, kongreler, bilimsel toplantılar ve yayınlar yer alıyor. Dernek tarafından 1980 yılı itibarıyla 'Ulusal Sosyal Bilimler Kongreleri' düzenlenmekte olup, bu kongrelerden ilki ODTÜ'de gerçekleştirildi. Bu kongrelerde, çeşitli disiplinlere ve konulara göre belirlenmiş oturumlarda bildiriler sunuluyor ve tartışılıyor.

Uluslararası Sosyal Bakım Sempozyumu

İzmir SYD Vakfının katkılarıyla gerçekleştirildi

İki gün süren Uluslararası Sosyal Bakım Sempozyumunda, ağırlıklı olarak yaşlı nüfusun artışıyla ortaya çıkan sosyal bakım sorunları ile sosyal bakım hizmetlerinde huzurevi dışındaki alternatif hizmetlerin neler olduğu, yaşlı bakımında sosyal bakım elemanı gereksinimi ve istihdam fırsatları, ülkemizde ve gelişmiş ülkelerde karşılaşılan bakım sorunlarına yönelik olarak oluşturulmuş olan yeni çözümler ve öneriler ile ülkemiz için uygun entegre bakım modellerinin ortaya konulacağı bir gündem oluşturuldu.

Aktif İstihdam Tedbirleri Hibe Planı 2008 çerçevesinde, İzmir Merkez Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ile Avrupa Birliği ve İş-Kur'un işbirliği ile yürütülen "Gündüz Bakım Merkezlerinde İstihdam Edilecek Sosyal Bakım Aktivite Elemanı Yetiştirme Projesi (SBAP)"nin etkinlikleri içinde yer alan ve ana teması "Yaşlıların Bakımında Yeni Eğilimler, Yeni Fırsatlar ve Çözümler" olan Uluslararası Sosyal Bakım Sempozyumu, 16-17 Ekim 2009 tarihinde İzmir'de gerçekleştirildi.

İzmir Valisi M. Cahit Kıraç, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Genel Müdürü Dr. İsmail Barış, Avrupa Birliği Türk Delegasyonu Temsilcisi Dr. Figen Tunçkanat ve Proje koordinatörü Dr. Sema Oğlak'ın açılış konuşmalarını yaptığı sempozyuma; yaşlının sosyal bakımı konusunda uzman olan yurtiçi ve yurtdışından davetli konuşmacılar, araştırmacılar, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcileri ve konuya ilgi duyan yaklaşık 180 kişiden oluşan bir davetli grubu katıldı.

İki gün süren Uluslararası Sosyal Bakım Sempozyumunda, ağırlıklı olarak yaşlı nüfusun artışıyla ortaya çıkan sosyal bakım sorunları ile sosyal bakım hizmetlerinde huzurevi dışındaki alternatif hizmetlerin neler olduğu, yaşlı bakımında sosyal bakım elemanı gereksinimi ve istihdam fırsatları, ülkemizde ve gelişmiş ülkelerde karşılaşılan bakım sorunlarına yönelik olarak oluşturulmuş olan yeni çözümler ve öneriler ile ülkemiz için uygun entegre bakım modellerinin ortaya konulacağı bir gündem oluşturuldu.

Sempozyum sonucunda aşağıda belirlenen konuların kamuoyuna duyurulması kararlaştırıldı:

1. Yaşlı refahı alanında üretilecek sosyal bakım odaklı uygulamalara ağırlık verilmelidir.
2. Kurumsal bakım hizmet modeli yerine maliyeti düşük, yaşam kalitesi ve memnuniyeti yüksek olan evde bakım ve gündüz bakım, geçici süreli bakım, teledbakım modellerinin yaygınlaştırılması yönünde sosyal politika geliştirilmeli, mevcut mevzuat günün gereksinimlerine uygun güncelleştirilmelidir. Devlet, bu modellerin yaygınlaşması konusunda belediyeler ile işbirliği yapmalıdır.
3. Yaşlı bakımı için gerek bu sürece katılan profesyonellere gerekse yaşlılara ve ailelere verilen standartlaştırılmış eğitime önem verilmeli, bu alanda uzmanlaşmaya özen gösterilmelidir.
4. Yaşlı bakım hizmetlerinde çok değişik isimler ve mesleki tanımlar karmaşası yer almaktadır. Bu alanda hizmet sunacak bakım elemanının mesleki tanımlamasında ortaklık getirilmelidir.
5. Yaşlanan nüfusun evde sağlık bakımı ve evde uzun süreli bakımı için “bakım sigortası” uygulanması başlatılmalıdır. Bakım sigortası, istihdamın artırılmasını sağlayacak önemli bir unsur olacaktır.

6. Yaşlıların bakımını üstlenen sosyal bakım elemanı ve aile bireyleri, Avrupa Birliği ülkelerindeki gibi sosyal ve ekonomik olarak desteklenmelidir.
- Uluslararası Sosyal Bakım Sempozyumunda sunulan ve ele alınan konuların yaşlı bakım alanında çalışacak sosyal bakım elemanının niteliği, niceliği, yaşlıların bakım sorunlarına yönelik topluma dayalı bakım çözümlerinin üretilmesi ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi sürecine katkıda bulunması hedefleniyor.
- İzmir Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfınca desteklenen ve sona eren “Gündüz Bakım Merkezlerinde İstihdam Edilecek Sosyal Bakım Aktivite Elemanı Yetiştirme Projesi”, Gündüz Bakım Merkezlerinde çalışacak işsiz 80 genç kız ve kadını, sosyal bakım ve aktiviteler konusunda eğiterek istihdam edilmelerini sağlamayı ve bir Gündüz Bakım Merkezinin faaliyete geçmesini amaçladı. Proje çok paydaşlı bir şekilde diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde yürütüldü.
- Özellikle sosyo-ekonomik sıkıntı yaşayan kadın ve genç kızları desteklemeye yönelik proje kapsamında, 18- 56 yaş arasında, en az lise mezunu, işsiz genç kız ve kadınlar koşulları uygun olmaları durumunda eğitim verilerek istihdama kazandırıldı. Aralık 2008 tarihinde uygulanmaya başlanan projede eğitim, 4 dönem halinde 2 aylık dönemlerle ve 20’şer kişilik gruplara verildi. Grupların başarıyla eğitimlerini tamamlayarak, sertifikalarını aldığı proje bir yıl sürerken, proje bitiminde de Uluslararası Sosyal Bakım Sempozyumu gerçekleştirildi.

Kalecik Gökdere Köyü

KASDEP'le

yeniden hayat buldu

Ankara'nın Kalecik ilçesi Gökdere köyü halkı kurdukları "Gökdere Köyü Kalkınma Kooperatifi" aracılığı ile Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi'nden (KASDEP) faydalanarak kazancını arttırdı.

Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM) ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı arasında düzenlenen protokol gereği hazırlanan KASDEP'ten kooperatif aracılığı ile faydalanan köy, kazançlarını artırmanın rahatlığını ve huzurunu hissetmeye başladı.

Kalecik Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) Başkanlığı'nın çalışmaları ve SYDGM'nin katkılarıyla Gökdere Kalkınma Kooperatifi üyeleri için hazırlanan KASDEP, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Ankara İl Tarım Müdürlüğü kanalıyla tertiplenen proje doğrultusunda hayata geçirildi.

50 aileye 100 baş kültür ırkı büyükbaş hayvan alımı ve ahır yapımı veya mevcut ahırların revize edilmesi, bir yıllık yem ihtiyacının karşılanması ile birlikte, temin edilen süt sıvırlarının gerekli sigortalama

işlemlerinin yapılması şeklinde desteklenen çiftçiler, eski alışkanlıklarından vazgeçerek yeni ve modern ahırlarında kültür ırkı hayvan yetiştirerek, kısa vadede daha yüksek gelir elde edecek duruma getirildi.

Proje kapsamında bulunan ve kendilerine süt inekleri teslim edilen fayda sahipleri, köylerini ziyarete gelen Kaymakam Mustafa Dalkılıç'a KASDEP'le ilgili düşüncelerini anlattılar. Muhtar Etem Demir köylerinin engebeli bir arazi yapısına sahip olduğunu belirterek, "Köyümüz her ne kadar Kızılırmak vadisine yakın olsa da bu vadede çok fazla arazimiz yok. Bizim gelirimiz daha çok hayvancılık ve bağcılık üzerine. Bağcılık yapmak için de uygun araziye sahip olmak lazım. Birçoğumuzun arazisi yok ya da kıt. Mevcut arazilerimiz de daha çok hayvancılık için elverişli. Köyümüzde kendi başımıza hayvancılık yapmak ve bu sektörden yeterli gelir elde etmek bizim için neredeyse imkânsızdı. Biz de ne yaptık? Köylü olarak bir araya geldik, karar aldık ve aldığımız karar doğrultusunda Gökdere Köyü Kalkınma Kooperatifi'ni kurduk ve kooperatifimizi ilk önce hayvancılık alanında faaliyete geçirdik" dedi. Ancak

ekonomik imkânsızlıkların kooperatiflerinin çalışmasını ve gelişmesini engellediğini anlatan Demir, “Tam çaresizlik içindeyken, TRT 2’de yayınlanan bir programda KASDEP ile ilgili bir haber duyduk. Dikkatimizi çekti, hemen gerekli yerlere başvurduk ve proje için talepte bulunduk. Tamamı ekonomik durumu zayıf olan köylümüzden oluşan kooperatif ortaklarının katılımıyla talep edilen Süt Sığırcılığı Projesi kısa zamanda kabul gördü ve kısa sürede hayvanlarımız bize teslim edildi” diye konuştu.

Süt sığırcılığının kendileri için yabancı bir meslek olmadığını söyleyen kooperatif üyesi Nusret Demir de konuşmasında, isabetli bir girişimle tecrübe sahibi oldukları alanda destek gördüklerini belirterek, süt ineklerinin kendilerini ekonomik bakımdan iyi bir konuma getireceği umudunu taşıdığını söyledi.

Bir başka kooperatif üyesi olan ve KASDEP’ten faydalanan Fazlı Doğan projeden memnuniyetini dile getirerek,

“140 haneli köyümüzde, genelde hepimiz, yaz aylarında kendi çapımızda tarımla ve hayvancılıkla meşgul oluyor ve bu aylarda kazandığımız gelirlerin kalıntılarıyla kış aylarını maddi zorluklar içerisinde atlatmaya çalışıyorduk. Açık konuşmak gerekirse kış aylarını kahve köşelerinde geçiriyor, yazdan kalan hazırı tüketiyorduk. Şimdi durum değişti, bize verilen iki hayvan, buzağlarıyla birlikte dört oldu, haliyle birkaç adet de kendimizin vardı. Çok şükür ahırlarımız doldu. Sütlerimiz çoğaldı. İneklerimizden aldığımız sütlerimizi de piyasa değerinde Kalecik Açık Cezavi süt toplama merkezine veriyor ve paramızı hiçbir sorunla karşılaşmadan rahatlıkla alıyoruz. Bugün itibarıyla, yeni yaptığımız modern ahırlarımızda hayvanlarımıza titizlikle bakıyor, elimizden geldiğince onlardan faydalanmaya çalışıyoruz. Sizin de gördüğünüz gibi bu projeye birlikte kendi işimizin sahibi olma durumuna geldik. Şimdi daha huzurlu ve mutluyuz. Kaymakamlığımız ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma-Vakfımız sağ olsun” dedi.

Kurdukları kooperatif ve KASDEP kapsamında hayata geçirdikleri süt sığırcılığı projelerinde başarılı olmaları dileğinde bulunan Kaymakam Mustafa Dalkılıç, “Sizi tebrik ediyorum. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü’nce düşük gelir sahibi ama çalışkan, becerikli vatandaşlarımız için sunulan imkândan faydalanma cesareti ve becerisini gösterdiniz. KASDEP hususunda, ilçe bazında bir ilke imza attınız. Şüphesiz, bu faaliyetinizin de içinde bulunduğu her türlü takdire değer birlik, beraberlik şuurunuz ve girişimci özelliğiniz bütün köylerimize örnek teşkil edecektir. Siz, her fırsatta, birlik ve beraberliğinizi koruyun, ekonomik ve sosyal gücünüzü birleştirmeye devam edin. Edin ki güçlü ve ayakta kalın. Aranızda tesis ettiğiniz bu birlikten hem siz, hem ilçemiz hem de ülkemiz kârlı çıksın. Gayretiniz, bir ve beraber olmakta güçlük çeken insanlara ve toplumlara ışık tutsun, örnek olsun” şeklinde konuştu.

Kalecik'te işsiz gençlerin yüzü güldü

Ankara Kalecik Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) Başkanlığınca iş imkânı bulamayan gençlere yönelik hazırlanan "Sertifikalı Güvenlik Elemanı Yetiştirme Projesi" meyvelerini verdi.

İşsiz gençler için Kalecik SYDV tarafından hazırlanan ve Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüne onaylanan "Sertifikalı Güvenlik Elemanı Yetiştirme Projesi" ile 57 işsiz genç iş sahibi edildi.

Uzun süredir iş bulamamaktan yakınan gençler, aldıkları güvenlik sertifikaları sayesinde işe başlamalarının ardından Vakfa kısa süreli bir ziyarette bulundular. Sertifikalarını almalarıyla birlikte hemen iş sahibi olduklarını belirten gençler, Kalecik SYDV tarafından kendileri için sağlanan bu hizmetin bulunmaz bir fırsat olduğunu, kendilerinin de bu fırsatı iyi değerlendirdiklerini söylediler.

Meslek sahibi olmaktan ve çalışarak gelir elde etmekten büyük mutluluk duyduklarını dile getiren 57 kursiyer adına Kaymakam Mustafa Dalkılıç'a şükran ziyaretinde bulunan Mahir Sünger, "Çeşitli okullardan mezun olmamıza ve ellerimizde okullarımızın

diplomaları olmasına rağmen bir kısmımız mesleksiz kabul edilirken, bir kısmımızın mesleği de herhangi bir işe yaramıyordu. Günümüzde iş alanları ve imkânları değişti. Birçok meslek önemini yitirdi. Bu günlerde ihtiyaç hasıl olan mesleklere yönelmek ve eğitimini almak lazım. Özel güvenlik elemanlığı da yeni oluşan mesleklerden biri. Hakikaten Vakıfça iyi tespit yapılmış. Ben ve arkadaşlarım için faydalı bir proje uygulandı. Vakfınızın düzenlediği proje bizim için bir dönüm noktası oldu. Çok şükür işimiz de var aşımız da, artık ayaklarımızın üzerinde durabiliyor, kimse-den yardım talep etmiyoruz" dedi.

öğrencilere giyim yardımı

Nevşehir Acıgöl Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının (SYDV) hazırladığı Fakir Öğrencilere Elbise Yardımı Projesi dahilinde 900 öğrenciye elbise yardımı sunuldu.

İlçe Kaymakamlığı, Jandarma Komutanlığı, Emniyet Amirliği ve Milli Eğitim Müdürlüğü'nün desteğiyle Acıgöl SYDV'nin gözetiminde yapılan giyecek dağıtımına İlçe Kaymakamı Ahmet Yıldız, İlçe Jandarma Komutanı Kd. Başçavuş Sabih Ölmez ve İlçe Emniyet Amiri Salih Tekin katıldı. Dağıtıma ilk olarak Kozluca İlköğretim Okulunda başlandı.

Okul müdürü, öğretmenler ve Kozluca Köyü Muhtarı Hanifi Bilen bir giyim firmasının

gönderdiği yardım paketlerini öğrencilere dağıttı.

Yardım paketlerinde kışlık ayakkabıdan kazak, mont ve pantolona kadar birçok ürün bulunuyor.

Akçadağlılara büyük destek

Malatya Akçadağ Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 2009 yılı içinde büyükbaş hayvan alan 65 vatandaşa toplam 97 bin 500 TL'lik destek sağladı.

Akçadağ Kaymakamı Erhan Günay, birer büyükbaş hayvan alan 65 vatandaşa 2009 yılı içinde ödeme yaptıklarını belirterek, "Amaç, Vakfımızda kayıtlı yoksul ve ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza bir nebze olsun geçimlerini sağlayacak bir imkân sunmaktır. Hayvan fiyatlarının yüksek olması ve maddi olanaksızlık gibi nedenlerle vatandaşların hayvan alımı yapamaması, hayvan üreticiliğini ilçemizde de azaltmıştır. Vakfımızın maddi destekleriyle ilçe genelinde hayvancılıkta canlanma meydana gelmiştir" dedi. Özellikle 3294 sayılı Kanun kapsamında muhtaç ve yoksul olan, çocuk sayısı fazla ve bu işi yapabilecek vatandaşlardan birer büyükbaş hayvan alanlara bin 500'er TL verdiklerini

kaydeden Kaymakam Erhan Günay, "Böylece toplam 97 bin 500 TL tutarındaki destek sayesinde ailelerin evlerine süt ve süt ürünleri girmiş, geçim sıkıntısı çeken kırsal kesimdeki vatandaşların geçimlerine katkı sağlanmıştır. İlgililer ile Vakıf arasında hayvanlarını 2 yıl süreyle satmayacaklarına dair taahhütname imzalandı" diye konuştu.

Kaymakam Erhan Günay, bir vatandaş için gerçekleştirilen 14 bin 300 TL tutarındaki dikiş atölyesi projesinin de başarıya ulaştığını belirterek, "Kişi Bağ-Kur borcunu ödeyebiliyor. Yatılı İlköğretim Bölge Okulumuzun nevresimini bu vatandaşımız dikti" şeklinde konuştu.

"Yine Vakfımızca 2008 yılında 7 bin 500 TL'lik tuhafiyeye mağazası açıldı" diyen Kaymakam Günay, 2009 yılında ise projelere ağırlık verilerek 5 bin ve 7 bin 888 TL'lik 2 adet çapa makinesi alındığını,

10 bin 800 TL'lik 1 bakkaliye projesi, 14 bin 500 TL'lik 1 spor salonu projesi, 7 bin 700 TL'ye 1 berber dükkânı, toplam 23 bin 671 TL tutarında 2 adet arıcılık projesi gerçekleştirildiğini ifade etti.

Akçadağ Kaymakamı Erhan Günay şöyle devam etti:

"Yine Vakfımızda kayıtlı iki dul kadın, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulunda alınan karar sonucu babalarına ait 6 bin ve 5 bin 100 TL'lik SSK asgari prim borcu ödenerek emekli ettirildi. Şu anda her biri aylık 550-600 TL civarında maaş almaktadır. Fon Kurulunda kaynak aktarılması yönünde alınan karar uyarınca bir kişinin de eşine ait tarım prim borcu için bin 344 TL Vakıf hesabına aktarıldı, Ocak ayında o şahıs da emekli ettirildi. 2007-2008'de merkez ve köylerde oturan ihtiyaç sahibi 14 aileye yeni ev yapılırken, 50 ailenin evlerinin onarımı ve çatı yapımı gerçekleştirildi."

Bigadiç SYD Vakfında seracılık projelerine devam

Balıkesir Bigadiç Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının Genel Müdürlüğümüzün “Gelir Getirici Küçük Ölçekli Proje Destekleri” kapsamında destek verdiği seracılık pro-

jesi, yoksul birey ya da hanelerin kendi geçimlerini sağlayacak işleri kurmaları, gelir elde etmeleri ve başlattıkları çalışmaları uzun süre devam ettirebilmeleri konusundaki amacına ulaştı.

Bigadiç SYD Vakfının, sosyal güvencesi olmayan, sosyo-ekonomik sıkıntı içinde olan ve seracılık yaparak kendi geçimini sağlamak isteyen bir kişiye verdiği seracılık desteği başarılı oldu. Vakfın bir seracılık projesine ilk defa destek verdiği uygulamada, Bigadiç’in Yolbaşı köyünden 21 yaşındaki Vahit Ersoy isimli

vatandaşın projesi kısa zamanda istenen verimi sağladı. Vakfın verdiği destek sayesinde kendi geçimini sağlamaya başlayan Ersoy, Bigadiç Kaymakamı Süleyman Yıldırım’a, Vakıf Mütevelli Heyetine ve Vakıf personeline minnettar olduğunu söyledi.

Vahit Ersoy’un seracılık projesi, ilçeye ve çevre köylere de örnek olurken, Vakfa seracılık için proje sunan kişi sayısında artış meydana geldi. Öyle ki, Vakıf şu an Genel Müdürlüğümüz tarafından onaylanan ikinci bir seracılık projesine destek vermeye hazırlanıyor.

tarım işçilerine yakacak yardımı

Hatay Kırıkhan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV), ilçe köylerine gelen tarım işçisi yoksul ailelere

odun yardımı yaptı. Kırıkhan SYDV, ilçe köylerine tarım işçiliği için gelen ihtiyaç sahibi ailelere yakacak odun dağıttı.

Mütevelli Heyeti ve Vakıf görevlilerince düzenlenen köy ziyaretlerinde bu ailelerin çok kötü şartlarda yaşadığı, acil olarak yakacağa ihtiyaç duydukları tespit edildi. Bunun üzerine harekete geçen Vakıf, söz konusu vatandaşlara yakacak odun yardımı yaptı.

Ayrıca; Kırıkhan SYDV, yıllardır merdiven altında çay ocağı işinde çalışarak eşine ve 3 çocuğuna bakan Galip Boz’a da şarküteri projesi yoluyla destek sağladı. Süt ürünlerinin işlendiği, biber ve domates salçası üretimi vb faaliyetlerin de yürütüldüğü şarküteri sayesinde Boz ailesi geçim sıkıntısından kurtuldu.

Gören-El Bilgi Bahçesi Projesi ikinci defa uygulanıyor

Erzurum Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ile Erzurum'da faaliyet gösteren Beyaz Baston Görmeyenler Derneği'nin işbirliği ile 2007 yılından beri başarılı bir şekilde uygulanan "Gören-El Bilgi Bahçesi Projesi"nin devamı niteliğindeki "Gören-El Bilgi Bahçesi Projesi-2" kapsamındaki bilgisayar kursu faaliyete geçti.

2007 yılında uygulanmaya başlanan projenin, görme engelliler için önemi ve başarısı göz önüne alınarak, 2009 yılında "Gören El Bilgi Bahçesi Projesi-2" hazırlandı. Proje çerçevesinde düzenlenen bilgisayar kursu ise, Erzurum Vali Yardımcısı Mehmet Gök ve SYD Vakfı Mütevelli Heyeti üyelerinin katıldığı törenle hizmete açıldı. Vali Yardımcısı Mehmet Gök, Erzurum Valiliği olarak projeye her türlü katkıda bulunacaklarını ve görme engellilerin bilgiye ulaşma çabalarının diğer insanlara örnek olması gerektiğini söyledi.

Projeye ilişkin bilgi veren Erzurum SYD Vakıf Müdürü Adem Akdağ, bilgisayarın tüm alanlarda olduğu gibi, görme engelli kişiler için de büyük katkı ve kolaylık sağlayan teknolojik bir gelişme olduğunun altını çizerek, "Batıda görme engelliler uzun yıllardır bilgisayar kullanmaktadırlar.

Ancak ülkemizde yakın zamana kadar bu tür merkezler bulunmamaktaydı. Şu an ülkemizde görme engelliler için 15-20 adet merkez var" dedi. Akdağ, görme engelliler için hizmet veren mekanların çok az olması nedeniyle böyle bir proje hazırladıklarını ifade etti.

Akdağ, merkezin proje bazında Doğu Anadolu'da bir ilk olduğunu ve tamamen ücretsiz ve sosyal hizmet amaçlı olarak hizmet verdiğini belirterek, internet bağlantısı ve bilgisayarlara yüklenmiş görme engellilerin kullanımını sağlayan programların bulunduğu ileri teknoloji ile donatılmış bilişim merkezinde, görme engelli öğrencilerin, bilgisayar eğitimi ile ilgili bütün gereksinimlerinin karşılan-

dığını dile getirdi. Merkezdeki görme engelli insanların internette istedikleri her bilgiye ve habere ulaşabildiklerini; herhangi bir konu hakkında internette yer alan bilgileri e-kitap olarak dinleyebildiklerini ve isterlerse kabartma yazıcıdan sayfanın çıktısını alarak saklayabildiklerini söyleyen Akdağ, bunların yanında kitap okuma cihazı sayesinde de istedikleri kitabı kolayca dinleyerek anlayabildiklerini ifade etti.

Gören El Bilgi Bahçesi Projesi'nin ilki 2007 yılında başarı ile uygulanmış ve kurs sonunda 60 kursiyere Halk Eğitim Merkezi tarafından sertifikaları verilmişti. Aynı zamanda ilk etapta iki kursiyer de özel bir GSM şirketinde istihdam edilme imkanına sahip olmuşlardı.

Konya Emirgazi SYDV proje desteklerine devam ediyor

Konya Emirgazi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, yoksul birey ya da hanelerin kendi geçimlerini sağlayacak işleri kurmaları, gelir elde etmeleri ve başlattıkları çalışmalarını uzun süre devam ettirebilmeleri amacıyla uygulanan gelir getirici proje desteklerine devam ediyor. Son desteklenen projelerle birlikte dört vatandaşımız daha kendilerinin ve ailelerinin geçimlerini sağlayacak bir işe sahip oldu.

Konya Emirgazi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından, sosyal güvencesi olmayan, ekonomik sıkıntı içinde olan, daha önce Antal-

ya Kumluca ilçesinde seracılık yapan ve Emirgazi ilçesine geri dönen üç vatandaşımıza gelir getirici proje destekleri kapsamında iş imkanı sağlandı. Söz konusu projelerle ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalı olan Emirgazi İlçesinde Seracılık Projesinin faydalı ve sürekli bir proje olacağı düşünüldü.

Gelir getirici proje desteğinden yararlanan vatandaşlar ise daha önceden tecrübeli olmaları nedeni ile bu işi yapabileceklerini ifade ederek projede desteği bulunanlara teşekkür ettiler.

Daha önce Karaman'da ika-

met eden ancak ekonomik sıkıntı çeken Abbas Gül isimli vatandaş ise, Emirgazi ilçesine dönerek kuaförlük projesini Konya Emirgazi Kaymakamı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının verdiği destekle hayata geçirdi.

Emirgazi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının yardımı ile ekonomide aktif ve üretken duruma geçen Abbas Gül, yardımlarından dolayı Emirgazi Kaymakamı Hacı Arslan Uzan'a teşekkür etti.

Konya Emirgazi Kaymakamı Uzan ise gelir getirici projeler kapsamında iş kurmak isteyenlere nakit para vermediklerini, ihtiyaçları olan malzemeleri aldıklarını ifade etti. Kaymakam Uzan ayrıca, gelir getirici projeler için kırsal ve kentsel alanlarda kişi başına en fazla 15.000 TL destek sağlandığını belirterek, "Gelir getirici projelerde geri ödemeler, ilk iki yıl ödemesiz, sonraki altı yıl altı eşit taksitle olmak üzere 8 yıl vade ile faizsiz olarak gerçekleştirilmektedir" dedi.

Gelir getirici proje destekleri kapsamında iş kurmak isteyen vatandaşlara yardımcı olduklarını belirten Uzan, "Bugüne kadar 12 vatandaşımıza iş kurduk. Vatandaşlarımızın internet cafe, briket imalathanesi, oto yıkama ve yağlama, bay kuaförü ve PVC kapı ve pencere sistemi gibi iş yerleri kurmalarını sağladık" ifadesini kullandı.

DAYANIŞMA

Ereğli'de Projeler umut veriyor

Zonguldak Karadeniz Ereğli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, 2009 yılında gerçekleştirdiği birçok gelir getirici proje ile gerek ilçe ekonomisine gerek ülke ekonomisine değerler katmaya ve bu konuda birçok projeyi hayata geçirmenin vermiş olduğu mutluluk ile yoluna emin adımlarla devam ediyor.

Vakıf yetkilileri, ilçede kriz nedeniyle veya çeşitli sebeplerle ekonomik ve sosyal sıkıntı içine giren ilçe halkının bu projelerle gelir elde etmeye başladığını ve ülke ekonomisine katkıda bulunurken, aynı zamanda kendi hayatlarını da

kazanarak artık yardım alırdurumdan çıktıklarını belirttiler. Gelir getirici projedestekleriyle hayatları değişenlerin öyküleri ise şöyle:

Bakkal Projeleri: Şeref Keskin, mesleği olan işportacılık ve aşçılık işlerini yaparken, trafik kazası geçirmiş ve kriz nedeniyle de ekonomik çöküntü içine girmiş. Proje sayesinde ise artık günlük 100 lira kazanca sahip ve hem evinin ihtiyaçlarını hem de üniversitede okuyan çocuğunun ihtiyaçlarını temin edebilir durumda.

Ali Kaynar cezaevinden çıktıktan sonra iş bulamadığından maddi ve manevi olarak zor günler geçirerek maddi yönden çöküntü içine girmiş. Proje sayesinde ise artık hem evinin hem de okula giden iki çocuğunun ihtiyaçlarını karşılayabiliyor.

Dikiş Atölyesi Projesi: Eşi sakat olan Esmâ Köse, dikiş-nakış belgesi olmasına rağmen iş bulamaz ve evinin geçimini sağlayamazken, Vakfın destek olduğu bu proje ile artık dikim atölyesinde hayatını kazanıyor ve işlerinin iyi olduğunu, günlük 100 lira kadar gelir elde ettiğini söylüyor.

Romanlara çok yönlü eğitim

İzmir Urla Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından düzenlenen okuma yazma, klarnet, keman, ritim ve halk dansları kurslarıyla Roman vatandaşların yaşadığı ekonomik ve sosyal sıkıntıların çözümünde önemli adımlar atıldı.

İzmir'in Urla ilçesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından düzenlenen okuma yazma, klarnet, keman, ritim ve halk dansları kurslarıyla Roman vatandaşların yaşadığı ekonomik ve sosyal sıkıntıların çözümünde önemli adımlar atıldı.

Urla Kaymakamı Şahin Bayhan yaptığı yazılı açıklamada

Urla'daki Roman vatandaşların büyük bir kısmının bir arada 75 hane olarak yaşadığını, çöp toplama, çiçek toplama, hurdacılık gibi günlük işlerde çalıştıklarını belirtti.

Açıklamada Kaymakamlık tarafından söz konusu ilçe sakinlerinin öncelikle mahallerinde eğitim almalarına olanak sağlayacak eğitim çadırı

oluşturulduğu, okuma yazma kursları başlatıldığı ve kurslarda başarılı olanlara maddi destek verilerek tamamının okuma yazma öğrenmesinin teşvik edildiği vurgulandı. Çocukların ilköğretime devam etmesi için gereken maddi yardımların yapılarak okula devamlarının sağlandığı ilçede ilk kez iki Roman öğrenci liseye başlatıldı.

Roman vatandaşların yapılarında var olan müzik yeteneğini eğitim yoluyla geliştirerek bu alanda iş ve meslek sahibi olmalarının sağlanmasının amaçlandığı projeye de gerekli müzik aletleri ve enstrümanlar alınarak, keman, klarnet, ritim, halk dansları kursları başlatıldı.

Böylece ilgili vatandaşların tamamının okuma yazma öğrenmeleri, yetenekleri ve istekleri doğrultusunda keman, klarnet, halk dansları gibi eğitimlerle iş ve meslek sahibi olmaları teşvik edilerek umutsuzluk ve ilgisizlik psikolojisinden uzaklaşıp yaşadıkları ekonomik ve sosyal sıkıntıların çözümünü için önemli adımlar atıldı. Söz konusu ailelerin çocuklarının yapılan eğitim çalışmaları ile güzel sanatlar liselerine ve konservatuara hazırlanmayı amaç, hedef ve ideal olarak benimsemeleri sağlandı.

Urla Kaymakamı Şahin Bayhan açıklamasının devamında, İzmir İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne bağlı Çocuk Evlerinin hizmet vermekte olduğuna, bu evlerin denetim ve kontrollerinin İrtibat Bürolarınca yapıldığına değinerek, İzmir'in Urla, Seferihisar, Kemalpaşa ve Aliaga ilçelerinde İrtibat Büroları bulunduğunu belirtti. İlk kez 2007'de başlayan uygulamada Urla İrtibat Bürosuna bağlı olarak 6 adet Çocuk Evi ve her bir evde 6 çocuk olmak üzere toplam 36 çocuk koruma ve bakım altında hizmet görüyor ve ilçedeki okullarda eğitimlerine devam ediyor.

Her bir evde korunma ve bakım altında bulunan 6 çocukla ayrı ayrı ilgilenen bakım elemanları sayesinde çocukların gerek derslerinde gerekse günlük hayatlarında rehberlik yapılıyor. Ayrıca çocuk evi sorumlusu olarak görev yapan öğretmenler, çocukların okul ve eğitim durumlarını takip ediyor, her biri için yaş, özür, eğitim, ilgi ve isteklerini göz önünde bulundurarak günlük yaşam planlaması, gerekli yönlendirmeler ve rehberlikleri yapıyor. Öğretmenler, çocukların hizmete katılımlarını sağlamak amacıyla ev içi sorumluluklar veriyor, giyimkuşam, kırtasiye gibi gereksinimlerini zamanında belirliyor ve bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla gerekli işlemleri gerçekleştiriyor.

Çocukların ziyaretçileri ile görüşmeleri planlanırken, ziyaretçisi olmayanların durumları Sosyal Servis'te görevli sosyal hizmet uzmanlarına aktarılıyor. Sosyal hizmet uzmanları çocuk hakkında ilk gözlem raporunu hazırlıyor, uyum sürecine yardımcı oluyor; çocuk, ailesi ve yakınlarıyla gerekli mesleki çalışmaları, çalışmalara ilişkin sosyal inceleme raporlarını ve gerekli mesleki çalışma raporlarını hazırlıyor. Uzmanlar çocukların kendile-

rine ve topluma yararlı kişiler olarak yetişmelerinin sağlanması amacıyla psikolojik ve sosyal gelişimlerini izlerken, sosyal hizmet yöntemlerini kullanarak sorunlarının çözümüne yardımcı oluyor ve tüm bu çalışmaları ekip çalışması anlayışı çerçevesinde yürütüyor.

Kaymakam Bayhan, açıklamasının devamında "Çocuk Evleri Hizmetinde çocukların toplumdan uzaklaşmadan, toplumun bir parçası olarak hayatlarını idame ettirmeleri hedeflenmekte olup; bu amaçla yönelik yapılan çalışmalarla çocuklarımızın korunma ve bakım kararlarının kaldırılması durumunda kendi ayakları üzerinde durabilecek bireyler haline gelmeleri planlanmaktadır. Bir yetiştirme yurdu ya da bir yuva hizmetinden farklı olarak Çocuk Evleri hizmetinde öncelikli amaç; hakkında koruma/tedbir kararı bulunan çocukların toplum içinde yetiştirilmelerinin sağlanmasıdır. Çocuklarımız Çocuk Evleri hizmetinde; toplumla kaynaşma, sosyalleşme imkânı, kendi ayaklarının üzerinde durabilme, paylaşım içerisinde bulunabilme, toplum kurallarını uygulayabilme ve geleceği ile ilgili planlar yapabilme gibi beceriler kazanmaktadır. Çocuklarımızın özgüvenleri artmakta, sorun çözme becerileri gelişmekte ve çocuklarımız kendi hedeflerini kendileri belirleyebilmektedir" ifadesini kullandı.

Denizli SYD Vakfı çalışanlarına eğitim sertifikası

Denizli Merkez Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Denizli'nin il ve ilçelerindeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarında görev yapan Vakıf çalışanlarına yönelik olarak Ağustos 2009 tarihinden itibaren gerçekleştirdiği seminer eğitimlerini tamamladı. 23.01.2010 tarihinde Denizli Vali Vekili Mehmet Çapraz'ın katılımıyla Polis Evi'nde gerçekleşen sertifika dağıtım töreninde aldıkları sertifikalarla eğitimlerini tamamlayan Vakıf çalışanları, özellikle halkla ilişkiler alanında uzmanlaştılar.

Denizli genelindeki SYD Vakıflarında görev yapan personelin, modern çağda insana yaklaşımla ilgili bilimsel ve uygulamalı temel bilgi açığını kapatarak, sosyal yardım talep eden kişilere en etkili ve verimli bir biçimde hizmet sağlayabilmeleri için gerekli pratik ve becerileri kazanabilmeleri amacıyla Denizli SYD Vakfı tarafından hazırlanan

eğitim programı, ayda bir kez olmak üzere 15 saatlik seminerler şeklinde uygulandı. Beş ay süren ve toplam 54 Vakıf personeline verilen eğitimlerde özellikle vatandaşlarla ilişki yönetimi, empati ve iletişim, stres yönetimi, çatışma yönetimi ve problem çözme, zor insanlar ve zor insanlarla başa çıkma konularına yer verildi. Dr. Şaban Kızıldağ tarafından verilen seminer eğitimleri sonunda Vakıf çalışanları, vatandaş odaklı hizmet yönetiminde önemli bir basamağı atlamış oldular.

Sincan SYD Vakfı'ndan binlerce aileye göz taraması

Ankara Sincan Kaymakamlığı'nın Işık Göz Merkezi ile işbirliği içinde gerçekleştirdiği uygulama ile birlikte Sincan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfında dosyası bulunan 2 bin 300 aileye ücretsiz göz taraması yapıldı. Uygulamanın ikinci aşamasında sosyal güvencesi olmayan ve yaşadıkları sosyo-

ekonomik sıkıntılar nedeniyle tedavi göremeyen Vakıf yararlanıcılarında tespit edilen göz rahatsızlıklarının tedavisi var. Söz konusu tedavilerin de yine Sincan Kaymakamlığı'nın desteği ile yapılması planlanıyor.

Göz taraması uygulamasını hayata geçiren Sincan Kaymakamı Sayın Ufuk Seçilmiş, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nda kayıtlı, sosyal güvencesi olmayan 2 bin 300 aileye cep telefonu yoluyla kısa mesaj gönderdiklerini ve bu şekilde yaklaşık 6-8 bin kişinin göz muayenesinin yapıldığını söyledi. Yaklaşık 2 ay süren kampanyanın Sincan, Yenikent

ve Temelli'deki sabit merkezlerde yürütüldüğünü ve uygun şartların oluşması halinde Fatih'te de bir merkez açılacağını belirten Seçilmiş, böylece bölgenin sosyo-ekonomik anlamda en düşük kesimine ulaştıklarını ifade etti.

Işık Göz Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı Opr. Dr. Hikmet Hasırıpı de, günde 120 hastanın göz tansiyonu, katarakt, şaşılık ve diğer göz rahatsızlıklarının tespit edildiğini; daha sonraki aşamada da bu hastaların tedavilerinin Sincan Kaymakamlığı desteğiyle gerçekleştirileceğini söyledi.

Tepebaşı SYD Vakfı Avrupa genelinde akredite oldu

Eskişehir Tepebaşı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Merkezi Başkanlığı tarafından koordine edilen Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH) kapsamında koordinatör kuruluş, ev sahibi kuruluş ve gönderen kuruluş olarak 31.12.2009 tarihinden 31.12.2012 tarihine kadar akredite edildi.

Tepebaşı İlçesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, henüz kuruluşunun birinci yılı olmasına rağmen, Türkiye'nin "tek" akredite Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı oldu.

Avrupa Gönüllü Hizmeti kapsamında akredite olan Tepebaşı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, 18-30 yaş arası gençlerin, 2-12 ay süreyle, ülkemizden AB üyesi ülkelere gitmeleri, AB üyesi ülkelere gelmeleri ve bu karşılıklı hareketliliğin koordine edilmesine imkân sağlayacak. Bu kapsamda Avrupa Birliği üyesi ülkelerde gönüllü hizmetinde bulunmak isteyen gençlere yönelik gerekli duyurular Vakfın web sayfasında da ilan edilecek.

Bu proje kapsamında yurtdışına gidecek ve yurtdışından gelecek gönüllülerin konaklama, yeme-içme, ulaşım ve cep harçlığı dahil olmak üzere

tüm masrafları Vakfın koordinatörlüğünde T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim Ve Gençlik Merkezi Başkanlığı tarafından karşılanacak.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Merkezi Başkanlığına yapılan proje başvurusu neticesinde Avrupa Birliği üyesi ülkeler ve ilgili kurumlar tarafından görünür hale gelmesini sağlayan akreditasyonun alınması ile ilgili Vakıf Başkanı ve Tepebaşı Kaymakamı Dr. Necdet TÜRKER ise şu değerlendirmelerde bulundu:

"Gençlerin ülkeler arası hareketliliğini sağlayacak olan bu sosyal projede, farklı kültür-

lerin tanınması, katılımcılar arasında dayanışma ve karşılıklı anlayışın pekiştirilmesinin yanı sıra Tepebaşı İlçesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının, sosyal yardımlardaki kapasite ve kalitenin çağdaş normlara ulaşması ve çeşitliliğin arttırılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca Avrupa Gönüllü Hizmeti kapsamında faaliyetlerle, hedef kitlemiz olan yardım

kapsamındaki vatandaşlarımızın sadece günlük ihtiyaçlarının karşılanmasından ziyade, bu işbirliği ve değişim süreci sayesinde insanlarımızın maddi ve manevi yaşam kalitesinin arttırılması, toplum içindeki sosyal konumlarının daha da iyileştirilerek yaşam standartlarında ve hayata bakışlarında bir normalleşme ve iyileşme sürecinin sağlanması hedeflenmektedir.

Kabul edilen bu projenin hazırlanmasından, akreditasyonun alınmasına kadarki süreçte elde edilen başarı, başta Vakıf Müdürü Yasin Özkaya ve proje sorumlusu Tolga Gülmez olmak üzere tüm Vakıf çalışanlarının aralarında oluşturduğu sinerji ve ahenkle elde edilmiştir. Bu akreditasyonla yapılacak faaliyetler neticesinde daha büyük ve kapsamlı projelerin hazırlanmasına olanak sağlanacaktır.”

Gülşehir Kaymakamlığından Kapari Üretimi Projesi

Nevşehir Gülşehir Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ve İş-Kur İl Müdürlüğü tarafından ortaklaşa yapılan, Tuzköy Kasabası Kapari Bitkisi Üretimi ile ilgili Eğitim Projesi kapsamında 49 kursiyere sertifikaları verildi.

Tuzköy İlköğretim Okulunda yapılan sertifika dağıtımına, Gülşehir Kaymakamı Mesut Yakuta, İş-Kur İl Müdürü İlhan Temel, İlçe Jandarma Komu-

tanı Salih Bulut, İlçe Emniyet Müdürü Zafer Akpınar, Tuzköy Belediye Başkan Vekili Zafer Ulutuz, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Müdürü Bayram Çöloğlu, İlçe Milli Eğitim Müdürü Hacı Mehmet Yıldız ve İlçe Tarım Müdürü Ramazan Özerdem katıldı.

Gülşehir Kaymakamı Mesut Yakuta, törende yaptığı konuşmada Tuzköy Kasabasında iklim koşullarına uygun olarak

yetiştirilip gelir elde edilebilecek kapari bitkisi ile ilgili uygulanan eğitim projesinde, düşük gelir düzeyindeki ailelerin kendi geçimlerini sağlayabilmeleri ve meslek edinmelerinin amaçlandığını belirterek, şunları söyledi:

“Proje kapsamında eğitim alan vatandaşlarımıza eğitime katıldıkları her gün için 15 TL ücret ödendi. Vakfımızca eğitim imkanlarının daha iyi karşılanması için her türlü ihtiyaç karşılanarak modern bir şekilde eğitim hizmeti verildi.

Vakfımızca bundan sonraki dönemlerde de istihdam artırıcı eğitim, sosyal hizmet ve bireysel bazda projeler desteklenecek olup, pepino meyvesiyle ilgili ilçemize bağlı Şahinler, Yeşilli ve Hacılar Köylerini kapsayacak buna benzer eğitim projesi çalışmalarımız sürmektedir.”

Gülyalı

okul öncesinde birinci

Ordu Gülyalı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından finanse edilen “Okul Öncesi Emek Gelecek Demek” Projesi ile Gülyalı ilçesi okul öncesi okullaşma oranında Ordu genelinde birinci sıraya yerleşti.

Ordu Gülyalı Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından finanse edilen “Okul Öncesi Emek Gelecek Demek” Projesi ile Gülyalı ilçesi okul öncesi okullaşma oranında Ordu genelinde birinci sıraya yerleşti.

Kestane ve Mustafalı Köyleri anasınıfı açılışlarını yapan Gülyalı Kaymakamı Kudret Kurnaz, okul öncesi eğitimin önemine değinerek, “İlçe genelinde seferberlik başlatıldı. Mahalle ve köylerimizde öğretmenlerimiz tarafından alan taraması yapılarak velilerin çocuklarını anasınıfına göndermeleri teşvik edilmiştir” dedi. Öncelikle anasınıflarının sayısının artırıldığına dikkat çeken Kurnaz, “3 olan anasınıfı sayısı 7’ye çıkartılarak bu

sınıflara öğretmen atanmış, öğrencilerin taşınma problemi proje kapsamında 5 bölgeden taşıma yapılarak çözülmüş, ayrıca öğrencilerimizin tüm kırtasiye ve giyim masrafları karşılanmıştır” diye konuştu. Kaymakam Kurnaz, tüm bu çalışmaların meyvesini verdiğini belirterek, “Millî Eğitim Bakanlığının gelecek yıl zorunlu okul öncesi eğitim uygulamasına geçeceği yaş sınırlaması olan 60-72 ay aralığında ilçemizde geçen sene yüzde 27 olan okullaşma oranı uygulanan proje sayesinde 2009-2010 eğitim öğretim yılında yüzde 94’e çıkmış olup, bu oran Gülyalı halkının yapılan projeyi sahiplenmesinin göstergesidir ve takdir edilecek bir durumdur” şeklinde konuş-

tu. Kaymakam Kudret Kurnaz şöyle devam etti:

“İlçemizde oluşan bu eğitim seferberliği devam etmektedir. Gülyalı’da geçen senelerde SBS sonuçlarının istenen düzeyde olmaması nedeniyle, ilköğretim 6-7 ve 8. sınıf öğrencilerine yönelik yine Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımız tarafından finanse edilecek ‘İyi Bir Gelecek İçin İlk Adım’ adı altında hafta sonları uygulanacak Seviye Belirleme Sınavı (SBS) hazırlık kursu projemiz de hayata geçecektir. Eğitim alanında yaptığımız tüm çalışmaların sonuçlarını görmek bizleri daha da sevindirecek olup tüm öğrencilerimizin ve velilerin eğitim öğretim yılında desteklerini beklemekteyiz.”

Trabzon Vakfından onlarca proje

Trabzon Merkez Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının uygulamaya geçirdiği gelir getirici proje destekleri, mesleki eğitim projeleri ve sosyal hizmet projelerini içeren 25 adet proje sayesinde yüzlerce vatandaş, kendi işlerini kurarak geçimini sağlamaya ve sürekli gelir elde etmeye başladı.

Trabzon Vali Yardımcısı Mahmut HALAL

Trabzon Merkez Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının uygulamaya geçirdiği gelir getirici proje destekleri, mesleki eğitim projeleri ve sosyal hizmet projelerini içeren 25 adet proje sayesinde yüzlerce vatandaş, kendi işlerini kurarak geçimini sağlamaya ve sürekli gelir elde etmeye başladı.

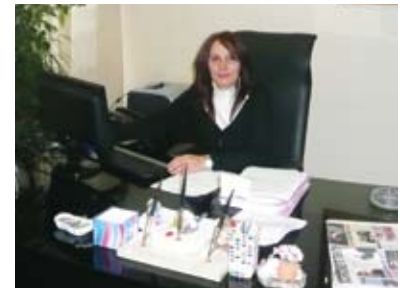
621 kişiye fayda sağlanan söz konusu projelerle dört aileye iş yeri açılıp, 189 kişiye mesleki eğitim verildi. Trabzon Polis Meslek Yüksek Okulu'nda 340 öğrenci, sosyalleşmelerinin sağlanması ve toplumsal bilinçlerinin artırılması amacıyla Vakfın projesiyle eğitim

alırken, muhtaç durumdaki 37 ailenin çocuklarına okul öncesi eğitim projesi ile ilköğretme hazırlanmalarına yardımcı olmak amacıyla ulaşım, beslenme, giyecek, temizlik malzemesi, oyuncak ve kırtasiye ihtiyaçları konusunda destek verildi.

İstihdama yönelik mesleki eğitim proje desteği kapsamında cezaevindeki mahkumlara yönelik olarak sıhhi tesisat ve giyim kursları düzenleyen ve 35 kişiyi alanında kalifiye eleman haline getiren Trabzon SYD Vakfı, sadece kentsel projelere değil, kırsal alandaki projelere de öncelik vererek, aynı zamanda 30 aileye bü-

yükbaş, 19 aileye ise küçükbaş hayvan dağıtımını gerçekleştirdi. Trabzon SYD Vakfının projelerinden oldukça memnun olan proje faydalanıcıları, Vakfın destekleri sayesinde yaşam standartlarında iyileşme olduğunu ve hayatlarını kendileri kazanmaya başladıkları için çok mutlu olduklarını belirtiyorlar. Gelir getirici proje destekleri kapsamında, kendisine iş yeri açılan Mustafa Aydın, Trabzon SYDV tarafından sağlanan imkanlarla açmış olduğu iş yerinden elde ettiği gelir ile hem geçimini temin ettiğini hem de kimseye muhtaç olmadan evlenip yuva kurduğunu söylüyor:

“Bu sayede daha iyi yaşam standartlarına sahip oldum ve iş yerimde bir eleman çalıştırarak, ona da iş imkanı verdim. Sayın Valimiz Recep Kızılcık'a, Vali Yardımcısı Mahmut Halal'a ve Vakıf Müdürü Gülden Ünal'a çok teşekkür ediyorum.”

Dalaman'dan iki başarı öyküsü

Artık Benim de Bir İşyerim Var Projesi

Muğla Dalaman Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından uygulanan projeye 2 vatandaşın kendi işlerini kurmaları sağlandı.

2008 yılının Mayıs ayında başlayıp 2009'un Eylül'üne kadar süren proje kapsamında Elcik Köyü'nden Serdar Özcan zeytin fidanlığına, Altıntaş Mahallesi'nden Adem Oğuzhan Teke ise berber dükkânına kavuştu. Bütçesinin dörtte biri vatandaş tarafından karşılanan 16 bin TL bütçeli projede mesleki eğitimlerini tamamlamış, sertifikalarını temin etmiş, ekonomik imkansızlık nedeni ile kendi işini kuramayan bireylerin iş kurma desteğinin verilmesi ile geçimlerini sağlayabilecek üretken duruma geçmeleri sağlandı.

Zeytin Fidanı Projesi, zeytin-ciliğin giderek yaygınlaştığı bölgede yöre halkının zeytin fidanı ihtiyacını karşılamak ve gelir elde etmelerini sağlamak amacı ile Elcik Köyü Gökseki Mahallesi'nde 6 bin 500 metrekare alan üzerinde uygulandı. İlçe Tarım Müdürlüğü'nün teknik desteği ile bölgenin coğrafi şartlarına uygun 5 bin adet Gemlik, Kaba, Ayvalık ve Milas cinsi zeytin fidanı aşılansak ikinci yılın sonunda dikime hazır hale getirildi. Üretime başlandıktan 2 yıl sonra 5 bin adet fidan dikime hazır hale getirilerek satışa sunuldu. 2009 yılının sonunda yaklaşık 3 bin 500 adet fidan satılarak 30 bin TL brüt gelir elde edilirken, 20 bin TL net kâra ulaşıldı. 2010 yılı için 30 bin TL gelir hedeflendiğini anlatan Vakıf yetkilileri, işletmenin 8 bin TL sermayeyle

kurulduğunu, kârlılık oranının ise yüzde 150 olduğunu, bu projenin bugüne kadar Dalaman'da hayata geçirilen projeler arasında verimlilik ve kârlılık açısından en başarılı çalışma olduğunu belirtti.

Berber Salonu Projesi çerçevesinde fayda sahibi, Mesleki Eğitim Merkezinde 3 yıl çıraklık, 2 yıl ustalık olmak üzere toplam 5 yıl eğitim gördü. Oğuzhan Teke, eğitimini başarı ile tamamlayarak işletme için gerekli tüm sertifikalarını temin etti. Müşteri memnuniyeti göz önünde bulundurularak malzemelerin seçimi için kalite ön planda tutuldu. Mal Müdürlüğü, Belediye ve Esnaf odasından alınan izin ve belgelerin ardından Merkez Mahallesi Seyfettin İnce Caddesi üzerinde bulunan 30 metrekare alana sahip işyerinde faaliyete başlandı.

Mekân ve malzemelerin seçiminin titizlikle belirlendiğini kaydeden hak sahibi, "İşyerinde hijyen kurallarına son derece önem verilmektedir. İşletmenin aylık kazancı net 2 bin TL'yi buluyor. Müşteri portföyü her geçen gün artış göstermektedir. İşletmemin ilk 6 aylık geliri beklentilerinin çok üstünde" dedi.

okul öncesi eğitim projesi

Muğla Dalaman Sosyal Yardım- laşma ve Dayanışma Vakfı ile Köylere Hizmet Götürme Birli- ğinin ortaklaşa gerçekleştirdi- ği 29 bin TL bütçeli proje, il- çede okul öncesi eğitim veren tüm kurumlarda 2007-2008 ve 2008-2009 eğitim-öğretim se- zonlarında uygulandı.

Toplum Kalkınması Proje Des- tekleri kapsamında değerlen- dirilen “Okul Öncesi Eğitim Projesi” ile okulun çocuğu ba- rındıran değil, eğiten bir ku- rum olduğu kavramını yerleş- tirmek ve annenin yokluğunda çocuğun zamanını geçirmesi değil, okul öncesi eğitim programından yararlanması amaçlandı. Vakıf yetkilileri bir diğer amaçlarının 60-72 aylık çocukların okul öncesi eğitim hizmeti almalarını sağlamak olduğunu kaydetti.

Pojenin hedef kitlesi Dalaman merkez ilçesi ve köylerindeki 6 yaş grubunda yer alan tüm kız ve erkek çocuklar olarak tespit edildi. Hedef kitle, sa- dece yerleşik ailelerin değil, geçici işçi statüsündeki veya sabit bir yerleşim yeri olma- yan tüm ailelerin 6 yaş gru- bundaki kız ve erkek çocukları şeklinde belirlendi.

Anasınıfı bulunmayan okullar- da anasınıfı açılması ve sayıla- rının arttırılması öncelik ola- rak alındı. 2007-2008 eğitim- öğretim sezonunda bir okulda, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında iki okulda anasınıfları açıldı. Çocuklarını maddî im- kânsızlıklar nedeniyle okula gönderemeyen aileler tara- narak tek tek tespit edilir- ken, ailelerin gerekli yardım ve destek sağlanarak eğitim hizmetinden yararlanmaları

sağlandı. Kırtasiye malzeme- leri eksiklikleri sürekli tespit edilerek bu yöndeki ihtiyaç- ların karşılanması yoluna gi- dildi. Mevcut anasınıflarında fizikî şartların iyileştirilmesine gidilirken, zemin ve çatı kap- lamaları, oyun alanları inşası gibi çalışmalarla çocukların bulunduğu ortamlar çok daha elverişli hâle getirildi. Pro- je yetkilileri, hedef kitlenin zihinsel ve sosyal yönden kendilerini ifade edebilmeleri için pek çok etkinliğin teşvik edilip düzenlendiğini vurgula- dı. İlçe Sağlık Grup Başkanlığı ile sürekli irtibatla kalınarak, öğrenciler 15 günde bir peri- yodik olarak sağlık taramasın- dan geçirildi.

Dalaman’da proje kapsamın- daki zaman diliminde, okul öncesi şube sayısında ve okul- laşma oranında artış meydana geldi. 2006-2007’de 12 olan şube sayısı, projenin başla- masıyla birlikte 2007-2008’de 13 şubeye; 2008-2009’da ise 16 şubeye yükseldi. Şube sa- yısının arttırılması ve mevcut şubelerde gerçekleştirilen ta- mirat ve yenileme sonucunda, sağlıklı ortam ve üst seviyede verimlilik sağlandı. Böylece şube başına düşen ortalama öğrenci sayısında ciddi bir yükselme sağlanarak sosyal ortam daha da renkli hale getirilirken, yüzde 38,2 olan okul öncesi okullaşma oranı, 2008-2009 sezonu sonu itiba- riyle Türkiye ortalamasının çok üzerinde olan yüzde 95,1 gibi büyük bir yüzdeye ulaştı.

Düzce, SYD Vakfıyla dönüşüyor

Düzce Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) üretime yönelik, grup bazlı projelerin yanı sıra dezavantajlı kesimleri hedefleyen projelerle de adından söz ettiriyor.

“Dayanışma” dergisine konuşan Düzce Vali Yardımcısı Ramazan Şahin, insani sermayenin geliştirilmesine dönük faaliyetlerde bulduklarını belirterek, “Yoksullarımızı ne kadar eğitirsek iş bulma imkânı da o kadar artıyor” dedi. SOYBİS’e de değinen Şahin, “SOYBİS faydalı oldu. Tek kalemde birçok sorgulama yapılabilir” diye konuştu.

Düzce SYDV tarafından desteklenen belli başlı projeler şunlar:

Sosyal Market:

Bağış esaslı çalışan ve 01.12.2008 tarihinden bu yana hizmet veren marketteki ürünlere ihtiyaç sahipleri büyük ilgi gösteriyor. Vakfın proje sorumlusu Sibel Şahin, bağışların makbuzla alınıp ikinci el olanların temizlenerek hazırlandığını belirtti. Marketten yararlanacak vatandaşların Mütevelli Heyette belli bir puanlamaya göre belirlendiğini anlatan Şahin, “Bir aileye buradan 3 ayda bir yardım veriliyor. Yaklaşık 700 aile yararlandırılıyor. Bir özel firma da her ay belli miktarda giyecek gönderiyor. Aynı firma bizim belirlediğimiz 20 üniversite öğrencisine de ayda 150 TL burs veriyor” dedi.

Sibel Şahin, Sosyal Marketin ev eşyaları bölümündeki büyük ürünlerin bağışçı evlerden

teslim tesellüm belgesiyle alındığını kaydederek, “Bu bölümdeki mallar barınma yardımı yapılan evlere veriliyor. Hayırsever vatandaş buraya bağış yapacağını biliyor” diye konuştu.

Şahin, Sosyal Markette çalışan vatandaşın da daha önce kendilerinden yardım alırken burada işbaşı yaptıktan sonra artık sigortalı olduğuna ve bu sayede yardım kapsamından çıktığına dikkat çekti.

larının verimli kullanılmasına katkıda bulunulması planlanmıştır” diyen Vali Yardımcısı Ramazan Şahin, “Vakfımıza kayıtlı olan vatandaşlarımıza Vakıf kaynakları dışında destekler sağlanabilmesi ve geleneksel yardımlaşma ve dayanışma anlayışı çerçevesinde hayırseverler tarafından bireysel olarak yapılan yardımların koordineli bir şekilde ve kayıt altına alınarak verilebilmesi amaçlanmıştır” şeklinde konuştu. Vali Yardımcısı Şahin,

Metin Öztürk

Düzce SYDV’nin hazırladığı ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü’nün (SYDGM) onayladığı projede vatandaşların ihtiyaç fazlası, hiç kullanılmamış veya kullanılmış giyim eşyalarıyla ev eşyalarının bağış yoluyla alınarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması hedeflendi. “Bu proje ile merkez ilçemizde yoksulluğun azaltılmasına, toplumsal dayanışma ve hoşgörü ile yardımlaşmanın artmasına, sosyal adaletin sağlanmasına ve ülke kaynak-

“Sultan” adıyla tescilli markasını oluşturan Metin Öztürk, bugün firmalara, Zonguldak’ın Alaplı ve Ereğli ilçelerine ve Düzce’nin Akçakoca ilçesine ürün satıyor.

amaçlarının çok yönlülüğünün altını çizerek, “Amacımız sadece yardım yapmak değil, aynı zamanda sosyal bağı güçlendirmek, insanlar arasındaki yardımlaşma duygusunu pekiştirmektir” dedi.

Şahin, böylece toplumdaki zengin ve yoksul vatandaşlar arasında hem bir devlet kurumunun köprü kurmuş olacağını hem de israfın engellenerek tasarrufa gidilmek suretiyle milli ekonomimize katkıda bulunulacağını dile getirdi.

Turşu İmalathanesi

Daha önce manavda çalışan Metin Öztürk, Vakıf desteğiyle açtığı turşu, limon sosu ve sirke imalathanesi sayesinde ‘Sultan’ adını verdiği tescilli markasını oluşturdu.

Evli ve 3 çocuk babası Metin Öztürk, gazeteden öğrendiği Vakfın proje desteklerine başvurdu. Müracaatı kabul edilen Öztürk, çeşitli prosedürlerin ardından 2008 sonbaharında imalathanesini açtı. “Sultan” adıyla tescilli markasını oluşturan Metin Öztürk, bugün firmalara, Zonguldak’ın Alaplı ve Ereğli ilçelerine ve Düzce’nin Akçakoca ilçesine ürün satıyor.

“Proje benim için çok iyi oldu” diyen Metin Öztürk, oğluyla birlikte çalışıyor. İşletme 2 imalathane, depo ve yazıhaneden oluşuyor. Vakıf proje sorumlusu Sibel Şahin, vatandaşa tezgâh ve malzeme alımı, 737 TL de yasal işlemler olmak üzere toplam 10 bin TL destek sağlandığını söyledi.

“Çamköy Çilek Yetiştiriciliği” Projesi

Genellikle Roman vatandaşların yaşadığı Çamköy Mahallesi’nde 30 aile için birer dönümlük çilek bahçesi oluşturuldu. Yaklaşık 136 bin 700 TL’lik proje mahallede bir ilk olma özelliği taşıyor.

Sibel Şahin, vatandaşların genellikle hurdacılık, sepetçilik yaptığı, az sayıdaki ailenin de tavuk vb. kümes hayvanları beslediği Mahalledeki grup bazlı projede ilk 3-4 ay Tarım İl Müdürlüğüyle çalıştıklarını, İl Müdürlüğünün hâlâ destek verdiğini ifade ederek, “Çok taşlık bir araziydi. Vatandaşlar temizliği kendisi yaptı” dedi. 30 aileye birer dönüm tahsis edildiğini anlatan Şahin, “Yaklaşık 136 bin 700 TL’lik bu projede grup bazlı pazarlama düşünülüyor. Bu mahalledeki ilk tarımsal faaliyet. Bir dönemden 4 ila 4.5 ton ürün bekleniyor. Genel olarak memnunuz. İşçiliği Tarım İl Müdürlüğüyle beraber yapıyorlar” diye konuştu. Vakıf olarak motor aldıklarını, damla sulama sistemi kurduk-

larını vurgulayan Sibel Şahin, vatandaşlar ilk etapta mevsimden dolayı ürün alamayacakları için kömür ve nakdi yardım verdiklerini kaydetti. Vakıf yetkilisi, yörede fındık üretiminin çok yaygın olduğuna da dikkat çekerek, “Fındık dışındaki alternatif ürünler desteklenmeye çalışılıyor. Çilek ailelere hemen geri dönüşü olabilen bir ürün olduğundan tercih edildi” şeklinde konuştu.

Mahalle Muhtarı İrfan Demirci de mahallelerinde yaşanmakta olan değişime dikkat çekti. Tarım İl Müdürlüğünün kendilerine sürekli yardımcı olduğunu anlatan Demirci, “Birkaç dönemde böcek vardı, oraları temizlediler” derken fayda sahipleri de devletin yakın ilgisini ve memnuniyetlerini dile getirdiler.

“Hayatın İçindeki Ben” Projesi

Yaklaşık 9 aydır uygulanan projeye Çamköy Mahallesi’nde yaşayan gençlerin eğitimlerinin sağlanması, eğitimine devam edemeyen dezavantajlı gençlerin kalifiye

eleman yetiştiren mesleki eğitim kurslarına yönlendirilerek işe geçiş süreçlerinde gerekli donanımı sağlama ve bu konu hakkında ailelerde bilinç oluşturulması hedefleniyor.

Proje kapsamında Çamköy İlköğretim Okulundaki öğrencilere beslenme saatlerinde süt ve poğaçaya dağıtılıyor. Poğaçaya çeşitleri günlere göre farklılık arz ediyor. Uygulamadan önce öğrencilerin genellikle kahvaltı yapmadan geldiğini dile getiren okul öğretmenlerinden Elif Gülay, bu faaliyetin faydalı olduğunu söyledi.

Proje çerçevesinde şiir ve kompozisyon yarışmasında dereceye giren 30 Çamköy İÖ öğrencisi 14-16 Haziran 2009 tarihleri arasında Çanakkale’de eğitim, kültür ve tarih gezisine götürüldü.

Proje kapsamında 25.06.2009 tarihinde İl Sağlık Müdürlüğü personeli tarafından Mahalle sakinlerine hijyen, aile içi şiddet vb. konularda, 26.06.2009’da İş-Kur İl Müdürlüğü tarafından meslekler ve meslek bilinci konularında eğitim verildi.

Sibel Şahin de yararlanıcılara diş fırçası, diş macunu, tuvalet kâğıdı vs. malzemelerden oluşan bir hijyen paketi dağıtıldığını, ailelerin beslenme ve temizlik alışkanlıklarını değiştirmeye yönelik faaliyetlerde bulunduğunu ifade etti. Proje kapsamında okuldaki gençlerin spora yönlendirildiğini de kaydeden Vakıf yetkilisi, kurulan futbol takımının Düzce’de 2. olduğunu dile

“Hanımeli” Fırın Projesi

getirdi. Şahin, fayda sahibi ailelere Sosyal Market aracılığıyla yardımlar yaptıklarını, 2009-2010 eğitim-öğretim döneminde 75’er TL ve çocuk başına önlük ve kırtasiye yardımı verdiklerini ifade etti.

“Hanımeli” Fırın Projesi

İl merkezinde ikamet eden 20-45 yaş arasındaki işsiz, yoksul ve iş bakımından vասıfsız kadınlar için kurulan unlu mamuller imalathanesi, çeşitli firmalara, Milli Eğitim İl Müdürlüğüne bağlı 7 okula ve Düzce Üniversitesine hizmet veriyor.

Toplam 20 kadın için hazırlanan 60 bin TL bütçeli projeye atıl durumdaki prefabrik bir kamu binası tefriş edildi, imalathaneye malzeme alındı.

Kooperatif Başkanı Nuran Koğalar, faydalanıcıların eğitim ve sertifika aldıklarını belirterek, “6 aydır faal. Şu anda Çamköy İlköğretim Okulunun da aralarında bulunduğu 7 okula günlük 3 bin poğaçaya veriyoruz. Yeni makineler alıyoruz. Gözleme sacı aldık. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının imkânlarıyla yemekhane düzenledik” dedi.

Faydalanıcıların herhangi bir ek gelirleri olmadığını söyleyen Sibel Şahin de “Hanımeli Gıda ve Unlu Mamulleri’nin şoförleri dağıtımını koordine ediyorlar. Buradaki kadınlar ürün yelpazelerine değişik ürünler katmaya çalışıyor. Mantı, makarna, tarhana üretiyorlar. Düzce Üniversitesi’ne, şarküteriye, Valiliğe de çalışıyorlar” diye konuştu.

Nuran Koğalar, faydalanıcıların eşlerinin projeyi olumlu karşıladığını, Kooperatif üyeleri de projenin kendileri için çok faydalı olduğunu dile getirdi.

Prefabrik Alanlar

1999 yılı Ağustos ve Kasım aylarındaki depremlerin ardından Düzce’deki prefabriklere yerleştirilen, ancak daha sonra bu geçici konutları terk eden 31 yoksul vatandaşa Genel Müdürlük kaynaklarından toplam 69 bin 130 TL ödendi.

Söz konusu depremlerin ardından Bayındırlık ve İskân Bakanlığının yaptığı geçici prefabriklere yerleştirilen, ancak Düzce Valiliğinin kararıyla 01.07.2008 tarihine kadar prefabriğini boşaltmak zorunda olan, ekonomik ve sosyal güvenceden yoksun, yardıma muhtaç ve üzerine kayıtlı herhangi bir konutu olmayan vatandaşlar için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünden (SYDGM) ödenek talep edildi. SYDGM’nin 29.08.2008 tarih ve 11494 sayılı yazısı ile Vakfa; 83 aileye aylık 300 TL’den 6 aylık kira bedeli olarak toplam 149 bin

400 TL ve bir defaya mahsus taşınma yardımı bedeli olarak 430 TL'den 35 bin 690 TL olmak üzere toplam 185 bin 090 TL ödenek gönderildi.

04.12.2009 tarihi itibarıyla bu projeden hak sahibi olan 31 vatandaşımız prefabrik konutlarını boşaltıp başka adrese taşındıklarını belgelediler ve Vakıf tarafından kendilerine kişi başı 2 bin 230 TL'den toplam 69 bin 130 TL ödeme yapıldı.

Ömer Yılmaz

“2006 yılında 5 bin TL destekle bu işe başladım. Ustalık dönemime göre daha fazla kazanıyorum. Sosyal güvencem var ve yanımda bir arkadaş çalıştırıyorum”

Vakıf tarafından yapılan yazılı açıklamada proje kapsamında hak sahibi olan diğer 52 kişiye prefabrik konutlarını boşaltmalarını halinde ödeme yapılacağı belirtildi.

“Vefa Berber Salonu” Projesi

Ömer Yılmaz, 2006 yılında aldığı destekle hayata geçirdiği “Vefa Berber Salonu” projesiyle sosyal güvenceye kavuştuğu gibi yanında bir personel de çalıştırmaya başladı.

Daha önce bir berber dükkanında usta olarak çalışan Ömer Yılmaz, Vakfın proje desteklerini Düzce Valiliğinden öğrendiğini kaydederek, “2006 yılında 5 bin TL destekle bu işe başladım. Ustalık dönemime göre daha fazla kazanıyorum. Sosyal güvencem var ve yanımda bir arkadaş çalıştırıyorum” dedi.

Vakıf yetkilisi Sibel Şahin ise proje desteklerinde malzeme alımında piyasa araştırmasını kendilerinin yaptığını, böylece alımı daha ucuza mal ettiklerini söyledi.

Kırsal Alanda Gelir Getirici Tarımsal Projeler

Düzce SYDV tarafından merkez ilçeye bağlı muhtelif köylerde oturan yoksul ailelere geçimlerini sağlamaları için 10'ar adet sakız koyunu ve kuzu dağıtıldı. Koyun ve kuzu dağıtımı Düzce Vali Yardımcısı Ramazan Şahin ve Vakıf Mütevelli Heyeti üyelerinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Düzce SYDV tarafından bugüne kadar 13 aileye toplam 22

bin 400 TL tutarında 130 adet sakız koyunu ve kuzu verildi. SYDV Müdürü Filiz Oğuz, söz konusu koyundan isteyen vatandaşların incelemelerinin devam ettiğini belirtti.

En önemli özelliği yüksek döl verimi olan sakız koyunları normal şartlarda ikiz ve üçüz, iyi bakıldığı takdirde dördüz ve beşüz doğurabiliyor. Sakız koyunlarının cüsse olarak da diğer koyunlardan oldukça iri olduğu belirtildi.

“Vatandaşımız Girişime ve Çalışmaya Açık”

Düzce Kaynaşlı SYDV, ilçedeki yoksul halkın çalışmaya, pasif alıcı konumdan üretken ve aktif yaşama geçmeye olan eğilimine uygun, üretime dönük projelere destek veriyor.

Kaynaşlı Kaymakamı Cengizhan Yılmaz, Kaynaşlılıların SYDV'yi sürekli yardım alınacak bir yer olarak görmediğini belirterek, “Bu da bizi mutlu ediyor. Vatandaşımız girişime ve çalışmaya açık” dedi. Düzce Valisi Bülent Kılınc'ın gelir getirici projeler konusundaki hassasiyetine değinen Kaymakam Cengizhan Yılmaz, “Biz de vatandaşı kanalizasyonla çalıştırıyoruz. ‘Proje olsun da ne olursa olsun’ anlayışında değiliz. Vatandaşa faydalı olabilecek projeleri kabul ediyoruz” diye konuştu.

Kaymakam Yılmaz, ilçe olarak daha spesifik projelere de destek verdiklerinin altını çizdi. “Aslında bu çok ince bir nokta. Kaynaşlı'nın o anlamda ciddi bir potansiyeli var” diyen Yılmaz, “Tabiri caizse

rotanın dışına çıkmamız gerekiyor. Bu aslında ülke olarak da böyle” şeklinde konuştu.

Kaymakam Cengizhan Yılmaz ilçenin farklılıklarına dikkat çekti. Kaynaşlı'nın konumundan, etnik çeşitliliğinden, Yüksekokulun kattığı ve katacağı faydalardan söz eden Yılmaz, “Geçen yıl açılan Yüksekokulumuz var. Ara eleman dediğimiz türden öğrenci yetiştirebilecek. Kaynaşlı'nın ruhundan kaynaklanan birtakım orijinal özellikleri de var. Mesela ağaç işlemeciliği burada çok önemli bir kültürdür” dedi.

Köylerde en az 20 kişi tespit edip Vakıf üzerinden bu vatandaşları eğiterek yöresel ürünlerin satıldığı bir yer açmayı düşündüklerini kaydeden Kaymakam Yılmaz, “Kaynaşlı'da ciddi bir kestane, böğürtlen, siyah üzüm kültürü de var. Bütün bunları değerlendirmemiz lâzım. Yeter ki o ışığı gördüğümüz vatandaş bulalım” diye konuştu.

Kaynaşlı'da öne çıkan projeler:

Kadın Destek Merkezi

İhtiyaç sahibi kadınların bir araya gelerek sosyalleştiği Kadın Destek Merkezinde oluşturulan muhtelif el işi ürünleri yurt dışından dahi alıcı buluyor.

Merkez, Düzce depremi sonrası kadınların çadırlarda ve prefabriklerde iletişimlerinin kısıtlandığı, bir araya gelmelerini sağlayacak bir mekanizmanın gerektiği düşüncesiyle 2001 yılında faaliyete geçiril-

di. Milli Eğitim Bakanlığı, Acil Destek Vakfı (ADV), SYDGM gibi birçok kurum ve kuruluşun ortaklığıyla desteklenen ve spor odasının da yer aldığı merkeze 2009 yılının sonlarından bu yana SYDV üzerinden üretime yönelik, kadınları hedefleyen bazı kurslar, tefrişat vb. yardımlar yapılıyor.

ADV yetkilisi Gülgün Tezgider, kriz merkezinin ardından merkezin önemli ölçüde gönüllü katkıyla yürütüldüğünü belirterek, “Her hafta kabul günleri yapılıyor. Kadınlar sağlık konusunda da bilgilendiriliyor” şeklinde konuştu. Gönüllülüğün önemini vurgulayan Tezgider, “Burada öğle yemeklerini yiyen çocuklar var. 20 küçük öğrencinin girip çıktığı bir yer. Dolayısıyla gönüllü olmazsan olmaz. Burada 3 gönüllü arkadaşımız hizmet veriyor” dedi.

Üretime dönük faaliyetlerden söz eden ADV yetkilisi, “Kendimize ‘Kadınların en iyi bildiği şey nedir’ diye sorduk. Böylece oya, nakış benzeri şeyler yaptırıldı. Tıkanma noktasına gelince bu gelir getirici destekleri kurumsallaştırmak için SYDV ile temasa geçtik. Burada gelir getirici faaliyetleri yapanlar Vakıf kapsamındaki” diye konuştu. Tezgider, el yapımı ürünlerine kalite standartları getirildiğini kaydederek, “Bizimkiler geçekten elişidir. Hiçbir ürün bir diğerinin aynısı değildir. Noel dönemlerinde yurt dışına 900 bin yazma gönderiyoruz. Bir aileden 5 tane alıyorsak ailesinde yaşlı ya da kronik rahatsızlığı olan 10 tane alıyor. İyi iş çıkaran arkadaşlar var.

Oyayla yazmayla başladık, şimdi kitap ayrıca bile yapıyoruz. Kapalıçarşı'dan bile talep var” dedi.

Yılın özel günlerindeki etkinliklerine de değinen Tezgider, “En fazla kitap okuyana 23 Nisan'da ödül veriyoruz. 100'ü aşanlara büyük ödül veriyoruz. Ayrıca Anneler Günü ve Dünya Kadınlar Günü'nde de kutlama yapıyoruz” diye konuştu.

Fayda sahipleri de çocukların boşta kalmamış olduğunu, öğrencilerin Merkezde kitap okuyup bilgisayarla meşgul olduklarını belirterek memnuniyetlerini ifade etti.

Kaynaşlı SYDV Müdürü Barış Şimşek ise Merkezin kadınların rahat hissettikleri bir yer olduğuna vurgu yaparak, “Burası kadınların benimsediği bir yer” şeklinde konuştu.

Unlu Mamuller

2009 yazında faaliyete geçen işletmede proje yararlanıcısı Neşe Öztürk dışında 3 akrabası daha çalışıyor.

Proje desteklerini kuaförlük yaptığı dönemde duyan Neşe Öztürk, 15 bin TL destekle açtığı işyerinin şu anda marketlere hizmet verdiğini söyledi. Öztürk daha önce sadece kaba inşaatı bitmiş olan, ancak şimdi tamamlanan ve tümüyle SYDGM kaynaklarıyla hayata geçirilen dükkânda yufka üretiyor. “Bu işe sadece ayaklarımın üstünde durabilmek için ve başkaları da faydalansın diye girdim” diyen Öztürk, “2 kardeşim ve 4 çocuk annesi yengem burada ücretli çalışıyorlar. İşler yavaş yavaş açılıyor. İşlerim daha da açılırsa çalıştıracağım insanlar hep mağdurlar olacak” diye konuştu. Devlet desteğine de değinen Neşe Öztürk, “Kaymakam Bey ve Barış Beyin her zaman desteklerini hissediyoruz” dedi.

“Saz Köyü Aile Pansiyonculuğu ve Kırsal Turizmin Geliştirilmesi” Projesi

Abhaz vatandaşlarımızın yaşadığı Saz Köyü’nde 2009 yılında hayata geçirilen proje köyde istihdama yönelik ilk proje olma özelliğini taşıyor.

Pansiyon özellikle Ankaralıların ve İstanbulluların uğrak yeri olurken proje kapsamında asırlık köy evinin restorasyonu, ek bina yapımı gibi faaliyetler gerçekleştiriliyor. Pansiyonun konumunun turistik açıdan değer taşıdığına altını çizen SYDV Müdürü Barış Şimşek, “Buradan beklentimiz yüksek” diye konuştu.

Halı Yıkama

Kaynaşlı’daki tek halı yıkama yeri olan ve 15 bin TL büt-

çeyle başlayan dükkân, 2009 yılında faaliyete başladı.

Proje sahibi Özcan Aydın, haftada ortalama 10 halı yıkadığını kaydederek, “Yardım alırdumdan çıktım. 1 kişiyi de ücretli çalıştırıyorum. Şu anda mevsimsel bir durgunluk var. Yaz gelince müşteriler artacak” dedi. Müşterilerin hizmet kalitesinden memnun olduklarını anlatan Aydın, “Yıkanan halıyı 2-3 saatte kurutuyoruz. Dükkân 2 bölme, 1 havuz ile sıkma, yıkama, süpürme olmak üzere 3 makineden oluşuyor. Halılar öncelikle süpürülüyor, daha sonra havuzdaki ilaçlı suda bekletilen halı, yıkanıp sıkılıyor ve asılıyor” dedi.

Vakıf Müdürü Barış Şimşek de piyasa araştırması yaparak Adapazarı’ndan kaliteli makine getirttiklerini vurguladı.

Türkan ve Enver Uysal

Nihat Keskin

PVC İmalathanesi

2009 yılının Mayıs ayında faaliyete geçen 20 bin TL bütçeli ve 2 ortaklı PVC imalathanesi 5 aileye ekmek kapısı oldu.

Vakıf Müdürü Barış Şimşek, imalathanenin önceki sahibinin burayı kapatıp gittiğini, Vakfın hammadde ve makine olarak işletmeyi Nihat Keskin ve Selami Yalçın adlı ortaklara teslim ettiğini belirtti. Nihat Keskin ortaklar dışında 3 personel daha çalıştırdıklarını, yazın bu sayının 5'i bulunduğunu söyledi. İşyerinin imalathane ve yazıhaneden oluştuğunu anlatan Keskin, "Kaynak makinesi de aldık. Alüminyum ve cephe kaplama işine de girmek istiyoruz" diye konuştu.

Mermer İşlemeciliği

Kaynaşlı SYDV'nin desteğiyle yaklaşık 1 sene önce mermer işlemeciliği atölyesi açan Davut Uysal, proje desteklerinin çok yerinde bir uygulama olduğunu belirtti.

Proje desteklerinden yaklaşık 1 yıl önce İnternette araştırıp haberdar olduğunu aktaran

Davut Uysal, Vakıf tarafından kendisine birtakım kimyasallar ve şablon yardımı yapıldığını anlattı. "Melda Dekor" adını verdiği dükkânında Düzce mermeri işleyen Uysal "Proje destekleri çok mükemmel bir uygulama. Burada tek çalışıyorum. Temel müşterilerim müteahhitler ve villa sahipleri olacak" şeklinde konuştu.

Davut Uysal'ın annesi Türkan Uysal da Vakfın 10 bin 400 TL'lik desteğiyle aldığı biri dijital 2 dikiş makinesiyle evde diktiği pike vb. mamulleri yakın çevresine satıyor.

Müdür Barış Şimşek, proje talebinin Türkan Uysal'dan geldiğini belirterek, "Vakıf tarafından 1'i dijital 2 dikiş makinesi, kumaş ve iplik alındı. Burada eşi Enver Bey ile birlikte diktiği ürünleri yakın çevresine satıyor" dedi.

"Karo Taşı ve Mermer" Projesi

Hasan ve Sinan Ergün kardeşler 2008 yılı Temmuz ayında Vakıf desteğiyle başladıkları "Karo Taşı ve Mermer" projesinden çok memnun olduklarını belirtti.

2008 yılının Temmuz ayında 12 bin TL destekle bu işyerini açtıklarını dile getiren Hasan Ergün, "Mermeri Muğla ve Manisa'dan, bej mermeri Düzce'den alıyoruz. Mezar taşı kenarı, mutfak tezgâhı, zemin kaplama mermeri vb. mamuller üretiyoruz. Yanımızda da 3 kişi çalıştırıyoruz. Daha çok Düzce'ye çalışıyoruz. Montaj da yapıyoruz. Yaz mevsiminde işlerimiz artıyor" diye konuştu. Projeyi, daha önce faydalanan arkadaşlarından öğrendiğini anlatan Ergün, "Bu projeden çok memnunuz" dedi.

Dış Mekân Süs Bitkiciliği

4 bin TL destek verilerek Tarım İlçe Müdürlüğüyle birlikte hayata geçirilen proje, Kaynaşlı'da bir ilk olma özelliğini taşıyor.

Tarım İlçe Müdürlüğünden Ziraat Mühendisi Özgür Kibar, Düzce ovalarının süs bitkiciliğine çok uygun olduğunu ifade etti. Faydalanıcı Tekin Pala için dikimlerin 2009 Kasım ayında başladığını dile getiren Kibar, "Top altını mazı, Smaragd, mavi servi diktik. Mazı 2-3 senede satışa çıkarılabiliyor. Damla sulamayı vandaşımız kendisi getirecek" şeklinde konuştu. Mavi ladin de dikileceğini ve projenin 1 dönümle başladığını, ancak 2 dönümü bulacağını söyleyen Kibar, "Mavi ladinin en büyük avantajı 7 sene içinde 600-700 TL'lik fiyatlara satılabilir mesidir" dedi. Özgür Kibar, uygulamanın ilçelerinde bir ilk olduğunu sözlerine ekledi.

İlgi Otistik Çocukları Koruma Derneği Başkanı Nejla Arslankurt:

**“Otizmin
en etkili tedavi yöntemi
eğitimidir”**

Otizme karşı farkındalık yaratmak ve otistik çocuklar için eğitim programları geliştirmek amacıyla 1989 yılında kurulan ve köklü bir sivil toplum kuruluşu olmayı başaran İlgi Otistik Çocukları Koruma Derneği Başkanı Nejla Arslankurt ile otizmden özel eğitim merkezlerine, STK-devlet işbirliğinden korumalı mesleki eğitim süreçlerine kadar keyifli ve bilgi dolu bir sohbet gerçekleştirdik.

Bireylerin sosyal iletişim, dil gelişimi ve davranışlarını olumsuz olarak etkileyen nörogelişimsel bir bozukluk olarak tanımlanan ve özel eğitim merkezlerinde tedavisi gerçekleştirilen otizme karşı farkındalık yaratmak ve otistik çocuklar için eğitim programları geliştirmek amacıyla 1989 yılında kurulan ve köklü bir sivil toplum kuruluşu olmayı başaran İlgi Otistik Çocukları Koruma Derneği Başkanı Nejla Arslankurt ile otizmden özel eğitim merkezlerine, STK-devlet işbirliğinden korumalı mesleki eğitim süreçlerine kadar keyifli ve bilgi dolu bir sohbet gerçekleştirdik.

Önce biraz sizden söz edelim isterseniz, ne kadar zamandır İlgi Derneğinin Başkanlığını yapıyorsunuz; derneğe ne zaman ve nasıl başkan oldunuz, biraz bunlardan bahsedebilir misiniz?

Otizmle tanışmamla başlayalım isterseniz, otizmlı oğlum Alper 1977 doğumlu; 1980 yılında İstanbul Çapa’da otizm tanısı aldı; otizmle o zaman tanıştık. Alper 6 aylıkken, gelişiminde bir problem olduğunu biliyordum ve Alper’i her ay gören doktorlar grubuna bu durumu anlatıyordum; Alper için her şey iyi gidiyordu ve doktorlar çok gülüyordu, ama ben onlara aynen şunu söylemiştim, benim çocuğumda bir şey var, benim çocuğum benimle göz teması kurmuyor, göz kontağımız yok, beni duymuyor gibi davranıyor, gözlerimin içine hiç bakmıyor, çağırduğum zaman bana cevap

vermiyor. Ne yazık ki çocuk doktorları içinde de otizm bilinmediği için o yıllarda, bu kaygılarım yerini bulmadı. Bugün için otizmi tarif ederken hep bunları kullanıyoruz ve bunlar otizmin belli başlı tanı ölçütlerinden.

Çocuğumun kreş zamanı geldiğinde kreş bulamadım, okul zamanı geldiğinde ise okul. O yıllarda, 1983-84’te biz sıkıntılar yaşamaya başladık. Daha sonra Türkiye’de özel eğitim alanında bir - iki tane okul açılmaya başlandı. Anne babalarımız içinde öğretim üyeleri vardı. Baktık yapılan şeyler bizi tatmin etmiyor, biz de kendi derneğimizi kurduk 1989 yılında. Bu dernek 1993 yılında Özel İlgi Özel Eğitim Merkezi’ni açtı; iki yıl önce de Özel İlgi Özel Eğitim Okulu’nu. Ben derneğin kurucu başkanım; bu kurumların da kurucu temsilcisiyim.

Sizin mesleğiniz neydi?

Ben meslek sahibi değilim, ev hanımıyım. Sadece çok iyi bir bebeğim olsun, çok iyi gelişsin diye bütün ilgi mi bebeğime vermiştim ve Alper’e hamileyken bebeğim nasıl daha sağlıklı olur diye anatomi kitapları okuyordum. Alper doğduktan sonra birinci aydan başlayarak ona zihinsel gelişimini ölçmek için testler uygulamaya başladım. Üçüncü ayda Alper’de bir şeyler kopmaya başladı. Mesela küçük bir bebeğe altı aylıkken bir nesne gösterirsiniz, elini uzatır almaya çalışır bebek; nesneyi saklarsınız, eğilir bakar.

Alper ise asla bakmıyordu. Bu ilk ciddi kaygıydı. Sonra gözlerime bakmaması, aşırı sakin olması beni kaygılandırmaya başladı. Ama çok akıllıydı, üç aylıkken zıbınının bir kolunu ben giydirirken diğerini kendi giyerdi. Alper 3 yaşına gelene kadar benim kaygılarım artarak devam etti ve üç yaşında Alper’e otizm tanısı kondu. Aslında şanssız bir süreç yaşadık, çünkü tanı daha erken konabilirdi.

Otizimde en etkili tedavi yöntemi nedir?

Otizmin hala tüm dünyada ilaçla etkili tedavisi yok. Tek çaresi eğitim; doğru, kaliteli, bilimsel yöntemlerle programlanmış eğitimler ve o da o yıllarda bütün dünyada çok yeniydi. Otizm tanısı zaten çok yeniydi; ilk tanı 1946’larda yapılmış. Dolayısıyla Alper’in iyi bir eğitim süreci olamadı. Bir de engellilik de toplumu korkutan bir şey. Otistik çocuklar çok güzel çocuklar, fiziksel hiçbir problemleri yok, hatta prens çocuklar diye adlandırılır. Duru, sakin, melek yüzlüdürler gerçekten, cinlikleri yoktur, bizim duyduğumuz birçok kaygıyı onlar duymazlar ve tertemiz, dupduru bir suratları vardır. Literatürde de “prens çocuklar” diye adlandırılırlar; ama bizim prens çocuklarımız başka aileleri çok kaygılandırır. Baktılar en ufak bir problem var gibi, hemen toplumdan dışlanmışlıklar başlar.

Eğitim alanında özel eğitim çok önemli tabi ama en az

“Geçen yıl nisan farkındalık ayında Otizm Platformu olarak ve bireysel olarak bütün dernek ve vakıflarda öncelikle otizmin en önemli iyileştirme aracı olarak eğitime ağırlık verdik. Otistik çocukların eğitimi için MEB tarafından yaygın gelişimsel eğitim programı çıkartıldı. Tüm Türkiye’de uygulanıyor ve MEB tarafından takip ediliyor.”

onun kadar önemli olan çocuğun akranlarının içinde bulunması. Dolayısıyla bir taraftan özel eğitimi geliştireceksiniz, bir taraftan da çocuk, kreşinde veya yuvasında çocuk akranlarının içinde olacak.

Otizmin diğer zihinsel engellilik durumlarından farkı nedir ve eğitimle tam olarak tedavi edilmesi mümkün müdür ya da otizm, ne düzeye kadar tedavi edilebilir?

Çok önemli bir fark otizmin bu yönü. Eğer eşlik eden fiziksel başka bir problem veya zihinsel yetersizlik gibi bir engel grubu yoksa, erken tanı almış bir otistik çocuk doğru eğitim verildiği zaman büyük gelişmeler kaydediyor. Tabi, burada tek belirleyici sadece eğitim, aile, tıp değil; burada çok yönlü etkiler var.

Türkiye otizmi tanılamakta çok iyi. Biz Avrupa’nın önündeyiz bu alanda. Tanılamada Amerika ile başa baş gidiyoruz. Tabi tanılamalar ancak ehliyetli üniversite hastane-

lerinde yapılabilir. Büyükşehirlerimizde daha çok bunlar. Buralara ulaştıktan sonra artık çocuklarımıza bir buçuk yaşında otizm tanısı konabilmekte. Bu çok önemli, çünkü bize gelmiş bir buçuk yaşında çocuklar ailelerinin de desteğiyle yoğun bir eğitim alabilirse genellikle kreş döneminde, okul öncesi dönemde iletişim becerileri kazanıp, normal akranlarıyla hayat mücadelesine girebilir, eğitim alabilir vaziyete gelebilmekteler. Yoğun eğitim ne yoğunlukta diye bakarsak, devletimiz TC kimlik numarası olan herkese ayda bir 400 TL civarında bir eğitim yardımı yapmakta. Bu eğitim yardımı ile çocuklar 6 saat bireysel 4 saat grupsal eğitim alıyorlardı bir ayda. Şimdi yeni bir düzenleme ile bireysel eğitimler 8 saate çıkarıldı.

Bu para çocuk başına merkezlere mi veriliyor?

Çocuk başına çocuğa yani aileye veriliyor. Peki bilimsel olan nedir dersiniz tüm

dünyanın kabul ettiği, etkisi ölçülmüş programlar 140 ile 160 saat arasındadır. Yani tam gün eğitimi kapsar. Bu hatta okul dışındaki bölümlerin düzenlenmesini de içerir. Şimdi ülkemiz şartlarında baktığımız zaman gerçekten otizmin tedavisi çok pahalı. Bir çocuğa bir öğretmen, hatta birkaç öğretmen, birkaç yer tahsis ederek eğitim vermek zorundasınız. Mekan, personel ve diğer maliyetler çok yüksek, ülkemiz şartlarında biz bunu mümkün olduğu kadar aileyi eğiterek okuldaki verilen eğitimin büyütülmesini hedefleyerek sağlayabiliyoruz. Sene 10-12 çocuğumuz erken geldiği ve ailenin işbirliği olduğu için özel eğitime ihtiyacı kalmayacak şekilde eğitim görüyor. Bu çocuklar gittikleri okullarda da son derece başarılı olabilmekteler. Çünkü otistik çocukların büyük bir bölümünde matematik zeka seviyesi yüksek, hafızaları çok iyi, ilgilendikleri alanda çok başarılılar. Ama eğer iletişim becerilerini kazandıramazsanız, taklit yeteneğini kazandı-

ramazsanız, öğrenmeyi artırıcı şeyleri sağlayamazsanız çok daha ağır bir tablo çıkıyor.

Başka bir deyişle, yeterli işbirliği ile, kurum ve aile işbirliği ile otizm tedavi edilebilir bir düzeye ulaşıyor.

Program olarak bir bütündür bunlar. Okul, aile ve çocuk önemli. Çünkü otizm çok geniş bir yelpazedir, en hafifinden en ağırına çok çeşitli tabloları vardır. Ağır bir otizm vakası gerçekten büyük bir problemdir. Bilinen çocuk hastalıklarının en karmaşığdır diye adlandırmıştı rahmetli Atalay Yörükoğlu.

İlgi Otistik Çocukları Koruma Derneği'nin adı neden 'ilgi' ve derneğin kuruluş amacı ne?

Neden ilgi olduğunu söyleyeyim. Bu bizim için çok kıymetlidir, çünkü Türkiye'de gerçekten otizm alanında son derece yetkin büyük bir bilim adamı olan Prof. Dr. Mualla Öztürk anısına 'ilgi' seçilmiştir. Öztürk, İhsan Doğramacı ile birlikte Hacettepe Hastanesi Çocuk Bölümü'nün, Hacettepe Çocuk Ruh Sağlığı'nın ve Ankara Üniversitesi Çocuk Psikiyatrisi'nin kurucusudur ve şu anda Türkiye'deki bütün psikolog ve psikiyatristlerin bu alanda yetişmiş hepsinin

hocasıdır. Çok muhteşem bir insandı, hepimizde çok emeği var, ben gerçekten onur duyuyorum Mualla Öztürk'e yolumun düşmüş olmasından dolayı. Otizmde çocuklarda ilgiyi koparmamak, sürekli ilgiyi canlı tutmak iletişim sağlamanın bir yolu. Mualla Öztürk kızına da 'ilgi' adını koymuştu, o da şu an gelişimsel pediatri alanında çalışıyor ve otizme de hizmet ediyor. 'İlgi' onun için bize çok hoş geldi ve biz derneğimizi kurduğumuz yıllarda, tam da o sırada Mualla Hoca'yı kaybedince onun anısına 'ilgi' oldu derneğimizin adı.

Derneği kurdunuz ve 20. yılınızı doldurdunuz. 20 yıl içinde otizm tedavisine yönelik proje faaliyetleriniz ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

Bizim faaliyetlerimize değil de otizm alanındaki gelişmelere bakacak olursak, bugünkü küçük çocukların gelişimine baktığım zaman, otizm alanında çalışan doktorlardan birinin söylediğine göre, ki kendisi Amerika'da Otizm Araştırmaları Merkezi'nde çalışıyor, 1980'li yıllarda otistik çocukların topluma entegre olma oranları yani bağımsız yaşayabilme, hayatını kurlabilme, para kazanabilme, aile olabilme gibi özellikleri kazanma oranlarının yüzde beş olduğunu, günümüzde ise bu oranın yüzde 85'lere kadar çıktığını görüyoruz. Bizim toplumumuzda şu an tabii bu oran çok daha düşük, yüzde 10'larda seyrediyor. Ama bizim bildiğimiz çok iyi gelişmiş vakalar var. Yani üniversite hayatını sınıfındaki en iyi kişiler olarak bitiren, işinde en iyi olan; ama hala yoğunluk, iletişim ve sosyalleşme sıkıntıları yaşayanlar var. Ülkemizde de iyi vakalar artık var. Pek çoğu toplumla pek paylaşılmayan vakalar bunlar, çünkü iş ortamı rekabeti, sosyal hayat sıkıntıları buna engel.

Eminim bu 20 yıl içinde otizm alanında Türkiye'de yaşanan gelişmelerde sizin derneğinizin de büyük katkıları var. Hangi projelerle destek verdiniz bu gelişime?

Bir kere alanda çalışan bütün

tıp öğretim üyeleri, eğitim-öğretim üyelerinin hepsinin çok büyük desteği var. Birçoğu zaten üye derneğe. Öncelikle çok yoğun bilgilendirme toplantıları yaptık. Erken tanının sağlanması için ailelerin endişelenip doktora gitmeleri gerektiğini bilmeleri gerekiyor. Bir sıkıntı olduğunu hissettiklerinde hangi doktora, hangi bölüme gitmeleri gerektiğini bilmeleri gerekiyor. Bununla ilgili çok yoğun televizyon, basın faaliyetleri, konferanslar, paneller, çeşitli toplantılar düzenledik. Çok yoğun çalışıyoruz. 20 yıldır bu böyle. Ayrıca güzel bir gelişme de oldu. 3 sene önce biz alanda çalışan, otizmle ilgili hizmet veren Türkiye'deki bütün sivil toplum kuruluşları Otizm Platformu'nu kurduk. Çok etkili çalışmalar yapıyoruz. Hem kamuoyunu bilinçlendirmek hem devlete karşı çocukların haklarının savunuculuğu yapmak ve sıkıntılarımızı iletmek, çözüm yollarımızı üretmek hem de devletle birlikte çalışmak istiyoruz. Çok ciddiye alınan bir platform Otizm Platformu. Özellikle nisan ayı çalışmalarını çok önemli otizm camiası için. Çünkü BM 2 Nisanı bütün dünyada otizm farkındalık günü, nisan ayını da otizm farkındalık ayı ilan etti 3 yıl önce. Çünkü otizmin görülme sıklığı çok artıyor, artık neredeyse her 90-95 erkek çocuktan birinde, 120-125 kız çocuktan birinde görülüyor ki bu çok ciddi artık. Hatta ABD Başkanı tarafından salgın olarak nitelendirilen bir hastalık. Otizme rağmen eğitimle iyileşme sağlayabilmek çok gay-

ret etmeyi gerektiriyor. Ayrıca otizm genetik kökenli bir problem. Tetikleyen çevresel faktörler olabilir. Çok yoğun araştırılıyor. Bir taraftan hani bunu bir tıbbi yöntemle önlemeye çalışırken diğer taraftan da mevcut otizmlilerin, otizmin etkilerinin, o içe kapanmanın, örtülülüğün etkilerinin azaltılması ve giderilmesi alanında eğitim dünyasında çok büyük araştırmalar var. Türkiye'de otizme baktığımız zaman dünya içinde otizme verdiği hizmet aslında iyi, sadece otizmin ekonomik yönünü bizim ülkemiz karşılayamıyor. Biz İlgi Otistik Çocukları Koruma Derneği olarak, otizmin de içinde yer aldığı yaygın gelişimsel bozuklukların sosyo-ekonomik maliyeti diye bir çalışma hazırladık geçen yıl. Bu çalışmanın sonuçları çok çarpıcı. Burada çocukları eğittiğiniz zaman çocuğun devlete getirdiği sağlık gideri, eğitim gideri, bakım gideri, ailenin işgücü kaybı, çocuğun katma değer yaratamamasının eksi durumu, hepsi toplandığı zaman en iyi şekilde en maliyetli biçimde otistik çocuğu eğiten devlet yüzde 10 kârlı çıkıyor. Bütün masraflarını yapsa iyileşen miktarı kadarı bile devlete yüzde 10 kazanç çıkarıyor. Bunu ciddi bir makro ekonomist yaptı, yani bu ailelerin bir ütopyası falan değil. Dileriz bir gün devletimiz de bunu görür.

Peki bu tarz araştırmaları meclise götürüyor musunuz? Bu konularda politikalarınız var mı, neyi hedefliyorsunuz?

Geçen yıl nisan farkındalık ayında Otizm Platformu olarak ve bireysel olarak bütün dernek ve vakıflarda öncelikle otizmin en önemli iyileştirme aracı olarak eğitime ağırlık verdik. Otistik çocukların eğitimi için MEB tarafından yaygın gelişimsel eğitim programı çıkartıldı. Tüm Türkiye’de uygulanıyor ve MEB tarafından takip ediliyor. Türkiye’nin öğretmen yetersizliği gibi çok büyük bir problemi var. Özellikle otistik çocuklara özel eğitim verecek öğretmen azlığı var. Bunun için gene çalışmalar başlatıldı. MEB’e etkisi oldu çalışmalarımızın. İşbirliği içindeyiz. Bu yıl da vatandaşlık haklarının peşinde olacağız Otizm Platformu olarak. Geçen yıl “Farkında mısınız?” idi sloganımız; bu yıl ise, “Otizmiyim ben de vatandaşım” olacak. Nisan ayı gelmeden mart ayı sonlarında başlayacağız çalışmalarımıza. Nisan bitene kadar Türkiye’nin her yerinde her STK kendi elinden ne geliyorsa yapacak. Milli Eğitim Bakanımızı ziyaret ettik, onun da desteğini istedik. Başba-

kana iletilecek eksiklerimiz, taleplerimiz, önerilerimiz var.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarımızın sosyal hizmet projeleri var. Vakıflarımız SHÇEK ve MEB ile işbirliği içinde rehabilitasyon merkezlerini de destekliyor. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının mütevelli heyetlerinde herhangi bir üyeliğiniz var mı?

Yok, böyle bir temasımız olmadı ama sanıyorum olmasında yarar var. Bunu programa almayı düşünüyoruz. Bu bilgiyi verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Bizim projelerimiz içinde tabi ki öncelikli hedefimiz kaliteli eğitimi erken yaşta sunup, çocuğun ailesine ve devlete tüketici olmaktan çıkarılıp, üretici konuma geçirilmesini sağlamak var. İl Özel İdaresi tarafından bize tahsis edilmiş bir arsamız var. Arsanın büyüklüğü 6000 m². Projemiz beni heyecanlandırıyor, çünkü bu bina çok özel bir bina, bu binanın içinde bir otizm araştırmaları enstitüsü

de olacak. Dolayısıyla ülkemiz için çok güzel hizmetler üreteceğini düşünüyorum. Ayrıca bütün özürsüz çocuk ailelerinin kaygısı olan bir şey, çocuklarımızın geleceği. Anne ve babalar olarak bizler varken sorun yok ama bizim çocuklarımıza gücümüzün yetmediği zaman ya da dünyada olmadığımız zaman ne olacağı bizim için en büyük kaygı nedeni. Bu kaygıyı giderecek danışmanlık hizmetinden tutun da çocukların bakımına ve barındırılmalarına kadar sürebilecek mesleki eğitim içinde ve mesleğinde korunacak yerlerin oluşturulmasına varabilecek çok geniş bir alan, yani hayat alanı var.

Daha önce Çankaya SYD Vakfı tarafından da desteklenmiş olan Çankaya Belediyesi’ne bağlı Çengel Atölye’yi ziyaret etmiştik. Atölye, Zihinsel engelli çocukların rehabilite edilmesi ve mesleki beceri kazanabilmeleri amacı ile hizmet veriyor. Orada Atölye’den sorumlu Ümit Hanım ile konuştuğumuzda zihinsel engelli ve otistik çocukların hayatlarını idame ettirebilmeleri için mesleki eğitim almaları ve iş bulabilmelerini sağlamak amaçlı ama diğer yetişkinlerden farklı bir şekilde ayrı bir istihdam projesi yapılması gerektiğini ve korumalı iş yerleri açılması gerektiğinden bahsetmişti. Bu konuda ne aşamadayız?

Öncelikle ben atölyedekilerin hepsini tanıyorum, bizim hocamız onlara fotoğrafçılık

dersi veriyor. Çocuklarımızın hocası, ayrıca ebru hocamız onlara ebru çalıştırıyor, onlar buraya geliyorlar zaman zaman. Birlikte sergi yaptık ve çok keyifliydi.

Aslına bakarsanız bu çocuklar için mesleki eğitim programı bile henüz yok Türkiye’de. Otizm Platformu olarak önümüze bunu hedef koyduk. Mesleki eğitim programının önümüzdeki bir iki yılda çıkarılmasını planlıyoruz. Çocuk 14 yaşına geldiğinde, hatta daha önce başlaması gerekir mesleki eğitim programının. Çünkü alanın çok zorlukları var. Bu çocukların küçük destekli bile olsa bir işyerinde bütün gün bir işi sürdürmesi, oradaki sosyal ilişkileri sağlayabilmesi ve zarar görmeyeceği şekilde korunabilmesi. Hem sosyal ilişkiler açısından hem de mesleki eğitim açısından çok büyük bir iş bu. Bizim mevcut yaptığımız okul projemizin inşaatı öyle düşünüldü ki sokak kenarına bakan yerde 5 tane iş yeri var, her biri çocuklar için korumalı işyeri olacak ve tabi yukarıda mesleki eğitimlerini alırken, alt katlarda da stajlarını yapacaklar, oralarda çalışacaklar, ama bunların hepsi Türkiye’de çok yeni ve yetersiz.

Peki korumalı iş yerleri tam olarak nasıl çalışıyor?

Korumalı iş yerleri yetişkinler için bireyselleştirilmiş bir günlük program ve günlük ihtiyaçlarına göre düzenlenmiş iş yerleridir. Olabilecek şeyleri öngörüp, sıkıntılarını

göz önüne alabilecek bir moderatör gerekir bu yerlerde. Çünkü, çocuklar, böylece hem sıkıştığı yerde destek alabilir hem de çocuklar için ihtiyaç duyulduğu ölçüde uzaktan izleme yapılabilir. Gelişim aşamaları da zaten çok farklıdır bu çocukların. Birine uzaktan izleme gerekebilir, birine hiç gerekmez, ötekinin her zaman yanında olmak gerekir gibi. Bireysel ihtiyaca göre sürekli kişiyi desteklemek gerekir.

Buradaki eğitim programınızdan biraz söz edelim. Bildiğim kadarıyla iki tane merkeziniz var. 20 yıl boyunca otizmli çocukları nasıl eğittiniz, elinizde herhangi bir istatistik var mı?

İstatistik tutamadık ne yazık ki, geriye dönük bir çalışma yapmadık ama yıllar itibarıyla saydığımız zaman 1600-1700 çocuk eğittik, diyebilirim. Bunlardan kaç tanesi hayata atılabilir duruma geldi, bunun çalışmasını yapmadık. Bir de şu var, Ankara’dan

paket programa gelirler. Bu programları ciddi olarak, disiplinli olarak evlerinde ya da buldukları şehirde başka eğitimcilerin desteğiyle ya da kendileri yürüten ailelerden çok büyük gelişme kaydeden çocuklarımız oldu. Olmayanlar da oldu tabi, her şey nasıl uyguladığınızla ilgili. Nasıl kullandığınızla ilgili size verilen bilgileri. Erzurum’dan, Kars’dan gelip de burada çocukları çok iyi gelişen aileler oldu. Hatta Erzurum’dan gelen ailemizin çocuğu ilkokula gelip Ankara’da başladı ve çok iyi gidiyor. Küçük yaşında eğittik paket programlarla, o anlamda da senede 100 civarında çocuk olur. Ama kaç senede kaç çocuk oldu, onun bir dökümü yok elimizde.

Sizden nasıl haberdar oluyor ve kim tarafından nasıl yönlendiriliyor bu aileler?

Çocuklar otizm tanısını mutlaka bir hastaneden alırlar. Çocuğun devletten eğitim yardımı alabilmesi için öncelikle

bir sağlık kurulu raporu alabilmesi gerekiyor. O sağlık kurulu raporu ile MEB Özel Eğitim Araştırma Genel Müdürlüğüne bağlı rehberlik araştırma merkezlerine başvuruyor aileler ve tanıtıl değerlendirmeye raporu alıyorlar. Eğer o raporda çocuğun şu şartlarda eğitim alması gerekiyor deniyorsa doktorlar o zaman gidebilir diyor. Bu raporlar her yıl yenileniyor. Dolayısıyla sizin çocuğunuzun senede bir kere doktordan yolu geçiyor ki pek çok ailemiz bunu ayda bir yapıyor. Çocuklara tanı koyan çocuk psikiyatrisi bölümleri çocukların gelişimini çok iyi takip ediyorlar ve onlara şu kuruma gidin demiyorlar ama hangi bölgede, şehirde iyi eğitim alabilecekleri konusunda muhakkak konuşuyorlar. Bizim aslında bir de reklam ve duyuru yapmamız gerekiyor ama benim amacım, kendi çocuğumda yaşadığım sıkıntılardan dolayı, mümkün olduğu kadar yeni çocuğu olmuş ailelere ve olacak olan ailelere böyle bir hastalık olduğunun, böyle bir durum olduğunun bildirilmesi ve bunun belirtilerinin ne olduğunu ve böyle bir şey görürlerse çocuklarında nelerlere başvurmaları gerektiğinin mesajını verebilmek. Ayrıca biz dernek olarak da etkili eğitim, doğru eğitim yaklaşımları nelerdir konusunda otistik çocukları olan aileleri bilgilendirmeye her fırsatta dikkat ediyoruz.

Otizmin belirtileri nelerdir ve neleri gördükleri zaman endişelenmesi gerekir ailelerin?

Otizmin en belirgin, tipik özelliği göz kontağı olmaması, konuşmanın gecikmesi, mevcut az sayıdaki konuşmanın da iletişim amaçlı kullanılması, çocuğun kendi kendine konuşması. Mesela bir sürü şey sıralar, şarkılar söyler ama anne su ver demez, biz onu öğretiriz, daha ileriki yaşlarda nesnelere tanımak, ifade etmek yoktur, siz kızsınız, bir şey söylemezsiniz, eğer ona bağırmıyorsanız sizin kızdığınızı anlamaz, çünkü zaten çok dalgın bir hali vardır, çok içe kapanık bir durum yaşar, sadece kendi daralmış ilgi alanı ile ilgilenir. Eğer bir kalem çevirmeyi seviyorsa aylarca durmadan kalem çevirebilir. Heyecanlandıkları zaman stereotip dediğimiz kendi kendine el çırpmalar, ayak sallamalar, sallanmalar, kendi etrafında dönmeler, bu tür şeyler yapabilirler. Çoğu zaman daha küçük bebeklikte gözünüze bakmamanın yanında kesinlikle bu çocuk duymuyor dersiniz, bundan şüphelenirsiniz, çünkü seslenirsiniz bakmaz, ama ilgisini çeken küçücük bir cips kağıdının sesine öteki odadan duyup koşarak gelir. Takıntılı olarak bazı materyallere, oyuncaklara ilgi duyarlar ama işlevine uygun olarak oynamazlar. Mesela bir araba ile yol macerası yapmaz ama onun tekerini bir ay çevirebilir. Böyle durumlar olduğu zaman aileler hiç vakit kaybetmeden en yakın üniversite hastanelerinin çocuk psikiyatrisine başvurmalılar. Oradan zaten gerekli değerlendirme ve yönlendirme yapılacaktır. Ufak bir şüpheleri

de olsa kaybedecekleri hiçbir şey olmaz ama kazanacakları çok şey vardır. Çünkü otizm ciddi bir problemdir; yaşam kalitesini ciddi oranda düşüren, aile içindeki diğer yaşayanların yaşamlarını ciddi etkileyen, çevreyi ciddi etkileyen ve çocuğun da tabii mevcut potansiyelini örten bir bozukluktur; dolayısıyla erken tanı çok önemlidir.

Buradaki eğitim programınızdan biraz söz edelim ister-seniz.

Bütün dünyada kullanılan eğitim sistemi uygulamalı davranış analizi dediğimiz sistemdir. Şu anda etkili olan tüm programlar uygulamalı davranış analizi temellidir. Bunlar içinde çocukların özellikleri ve hastalıktan etkilenme derecelerine göre birçok seçilebilecek yöntem var ve buna göre oluşturursunuz kendi programınızı. Zaten yaygın gelişimsel bozukluk için MEB de çok güzel bir program hazırladı. Temel sorun bunları uygulayacak yeterli özel eğitim öğretmenin Türkiye'de bulunmaması. Özel eğitim uzmanları, klinik gelişim uzmanları ve çocuk psikologları bu alanda çalışırlar. Multi disiplin bir yaklaşımla ağırlık özel eğitim öğretmenlerinde olmak üzere çocuğun eğitimini geliştirecek her konuya göre materyal üretilmiş materyallerdir. Ama bunların hepsinin temeli uygulamalı davranış analizi dediğimiz programa dayanıyor ve Amerika ile birlikte Türkiye de gerçekten bu alanda iyi bir yerde. Sadece

yetiştirilmiş elemana ihtiyaç var. Türkiye’de baktığımız zaman 450.000 civarında otizmli birey var, bunların 125.000 kadarını ilköğretim çağında ve bunlar için yetiştirilmiş sadece 2000 tane öğretmen var ki otistik çocuklar sınıfı dediğimiz zaman o sınıfta en fazla 4 çocuk olmalıdır. Dolayısıyla çok sayıda öğretmene ihtiyaç var Türkiye’de. Tabii çocukların da çeşitli düzeyleri var. Mesela destek eğitimi alarak normal kreşine devam eden, orada kaynaşan, özel bir eğitime de gerek kalmadan eğitimi sürdürenler var. Aynı şartlarda ilköğretime devam edebilenler var, bu kadar iyi olmayıp çok desteğe ihtiyacı olup ilköğretime giderken özel eğitime ihtiyacı olanlar var. Şöyle bir bakarsak otistik

çocuk miktarı huni şeklinde yaşlılığa kadar düşer. Bir kısmı kurtulur, sonra bir kısmı kaynaştırma eğitimine gider ayrılır, bir kısmı gidemez sadece otistik çocuk merkezlerine gider ayrılır, bir kısmı da okullara gidemez, ancak destek eğitimleri ile bakımları yapılır.

O huninin en sonunda kalan ve halen eğitime ve bakıma ihtiyacı olan otistik yetişkinlerin bakılabileceği bir koruma evinden söz etmişsiniz.

Sosyal yaşam alanı adı veriyoruz ona. Onun içinde çocukların evleri olmalı ve kesinlikle depo yerlerden sakınılmalı, çünkü dünya artık otistik yaşam köyleri değil de yaşam evlerine dönüyor.

Yani bir dairede üç dört kişi kalıyor, onların yanında onlara rehberlik edecek koçlarla birlikte. Bizim için de ideal olanı bu, nasıl benim çocuğumun bugün odasında yaşarken kendine ait bir yaşamı varsa yine aynı konforda yaşamasının eğitimini aldığımız lazım ama henüz yok, çok acı ama henüz yok.

Olabilme ihtimali var mı peki sizce önümüzdeki dönemlerde?

Bu, yetişkin çocuğu olan her ailenin problemi. Birçok STK bunun ön çalışmalarını yapıyor. Binasının projesini çizdiren de var. Önümüzdeki 5-10 sene içinde bu tür kurumlar oluşacaktır diye düşünüyorum, zaten daha fazla geç kalamaz.

Çocuğa odaklı ve çocuğa özgü eğitimler veriliyor ve aslında maliyetler de çok yüksek. Mali yönden desteğiniz ve kaynaklarınız neler?

Otizmin araştırma merkezleri tarafından düzenlediği raporlarla birlikte 2010 yılı fiyatlarına göre 431 TL gibi aylık eğitim yardımı var ama tabii bu rakam çok yetersiz, yani bahsettiğim programlar için ayda büyük paralar gerekiyor. Türkiye'nin gelir düzeyi de belli. Ayda 4000-5000 TL gerekiyor. Dolayısıyla bu paranın üstüne aileler katkı sağlayabildiği ölçüde para konabiliyor. Biz de dernek olarak çeşitli sosyal faaliyetler yaparak ne bulup buluşturabilirsek eğitime katıyoruz ama bu yıllarda özel eğitim bütçeleri çok kötü.

Bağış katkısı ne düzeyde derneğinize?

Küçük miktarlar. Büyük anlamda gelirlerimiz yok ama az da olsa bir katkı var, zaten bağışlar olmasa bu iş yürümez.

Masraflı olduğu için de işbirliğine açık olması gereken bir alan. 1990'lardan sonra STK'lar, özel sektör ve kamu kurumlarının bu alanda çalışmalarını söz konusu. Bu üç alanın işbirliğine nasıl bakıyorsunuz, hangisine daha çok görev düşüyor?

Aslında üçüne de görev düşüyor. Kamuya baktığımız zaman bir güvenilirliği var, özellikle bizim kültürümüzde. Bu pro-

jeler yürürken kamu kurumlarıyla ortak yapıldığı zaman sanıyorum daha kabul görüyor bu tarz projeler. İş camiasının yani sermaye kesiminin ilgisi çok önemli, ekonomisiz hiçbir şey yapılmıyor, ama bir taraftan da bütün programların yapılması, uygulanması, istenen amaçların gerçekleştirilmesi de bizim gibi kurumlara düşüyor. Dolayısıyla ancak bu üçü bir araya gelirse gerçekten iyi hizmetler olabiliyor.

Avrupa Birliği'nin sosyal dışlanma haritalarında engellilik bir sosyal dışlanma nedeni olarak çok boyutlu yoksulluk kavramının bir parçası. Ülkemizde otizm belirtileri gösterme bir sosyal dışlanma nedeni midir? Ya da, sosyal dışlanma otistik özellik gösteren insanlar için bir dışlanma nedeni olmaktan çıkartılabilir mi? Bu konuda herhangi bir gelişme oldu mu?

Bir gelişme var ama göreceli olarak mı değerlendiriyorum ilgilim nedeniyle mi bilmiyorum. Arkadaşımdan, en yakınarımdan bile tepki görüyordum ve çok acı çektim. Halbuki benim çocuğum 6 yaşında okuma yazmayı söktü. Ben üç yıl bir okul müdürüne yalvardım çocuğumu okula kabul etsin diye. O üç yılın sonunda biz yurtdışına görevli gidince benim çocuğum Arapça ve İngilizce olarak marketten alışverişini yapacak duruma geldi. Ama sadece çocuklar değil çocuğun ailesi ve çevresi de dışlanıyordu.

Şimdi bakıyorum bu durumlara benzer durumlar yaşayan, acı çeken başka ağlayan velim yok mu, var, yani hala çok acı çeken ailelerimiz var.

Toplumdaki farkındalık durumunun biraz daha artırılması mı gerekiyor sizce?

Çok iyi durumda olan çocuklarımıza da öğretmenlerinin gösterdiği tepkiler var. Bir ailemiz şunu anlattı, çocuğunun okula kabulü ile ilgili öğretmeni ile çok ciddi problem yaşıyor, çocuk bir şekilde kabul ediliyor ve çocuk bütün sınavlarından tam not alıyor. Bu defa da öğretmen çocuğa takıyor bu çocuk kopya çekiyor diye, halbuki otistik çocuklar bir kere bunu beceremez, o uyanıklıkları bilmezler. Bunun nedeni şudur: insanlar bilmedikleri şeyden korkarlar, herhalde bu değişecek. Üç yıldır sanıyorum eğitim fakültesine özel eğitim dersi kondu. Dolayısıyla öğretmenlerin özel eğitim konusunda bilgisi olursa bu sorun ortadan kalkabilir. Biz camilerde otizm konusunda hutbe de okuttuk; çünkü bilmeyenler sizin vatandaşlık haklarınızı gasp edebiliyor. Biz ve onlar demek bile beni acıtıyor. Engelli hakları bile ne kadar acı bir laf, insan hakları vardır bir kere.

Genel olarak ömür boyu eğitim sloganı ile hareket ediyorsunuz ve özellikle üstünde durduğunuz noktalar, korumalı işyerleri, mesleki eğitim ve daha sonra yetişkin olunca hayatlarını tek başlarına nasıl idame ettirecek-

lerine dair çalışmalar. Bütün bunlar sanırım gelecekteki hedeflerinizin de başlıklarını oluşturuyor. Bunların dışında herhangi bir projeniz var mı gelecekte yapmayı düşündüğünüz ve hayal ettiğiniz?

Bizim dernek olarak birkaç projemiz var. Otistik çocuklarla ilgili çalışacak elemanların meslek gruplarının, otizme hizmet edecek şekilde eğitimleri sürecinde olmak isteriz. Çocukla birlikte aynı evde yaşayanlara verilecek eğitime de çok önem veririz. Bu çok önemli, çünkü çocuk geliyor, burada bir iki saat geçirip gidiyor, ama evde çocuk daha fazla vakit geçiriyor. Evde eğitimin, günümüzdeki iletişim araçları kullanılarak belki web üzerinden yapılması gerekiyor. Tabi en önemli şey, otizm belirtileri konusunda toplumu bilgilendirip, erken tanının sağlanması ve çocukların engellilik alanına hiç düşmeden çok erken bir zamanda toparlanabilmesi ki bu her zaman dikkat ettiğimiz şey. Onları topladıktan sonra diğer konular da aynı zamanda yürüyecek şeyler, çünkü böylece yükünüzü hafifletmiş oluyorsunuz. Erken tanı, hem ekonomik hem iş yükü hem de aileler açısından bütün yaşam kalitemizin artmasını sağlayacak şey. Bu yüzden erken tanı çok önemli. Aslında engelli çocuk ailesi olmanın duygusal olarak getirdiği en büyük yük benim çocuğumun hayatı konusunda ne yapacağımı bilememek. Bütün bu tedbirler alınmış olsa çok huzurlu olacağız. Çünkü şu anda biz bir bilinmezliğin içindeyiz.

Otizm Nedir?

Otizm, bireylerin sosyal iletişim, dil gelişimi ve davranışlarını olumsuz olarak etkileyen nörogelişimsel bir bozukluktur. Tanısı 2 yaşından önce konulabilmektedir.

Otizmin Tanı Ölçütleri

- Sosyal iletişim becerilerinde önemli derecede yetersizlikler
- Göz teması olmaması ya da çok az olması
- Sosyal etkileşimi sağlayacak yüz ifadelerini, duyguları anlamamak
- Beden duruşunda bozukluk ve mimikleri kullanmamak
- Arkadaşlık kurmada bozukluk
- Diğer çocuklarla oynamamak
- Dokunulmaktan hoşlanmamak

Dil ve İletişim Becerilerinde Yetersizlikler

- İsteklerini bildirmemek
- Düşüncelerini belirtmemek
- İletişimi başlatmamak ve sürdürmemek
- Çevrelerindeki kişilere uygun tepkiler vermemek
- Sözcükleri amacı dışında sürekli tekrarlamak

Yinelenen ve Kendini Uyarıcı Davranışlar

- Kendi etrafında dönmek ve sallanmak
- Oyuncakları amacına uygun kullanmamak
- Anlamsız sesler çıkarmak
- Anlamsız gülmek ve ağlamak
- Belli konularla aşırı derecede ilgilenmek
- Değişikliklere aşırı tepki vermek

Otizmin Tedavisi

Otizmin bugün için bilinen en etkin tedavi yöntemi eğitimidir. Eğitim tanıyla birlikte en kısa zamanda başlamalıdır.

- Haftada 40 saat yoğun eğitim verilmelidir.
- Bireysel (bir öğretmen-bir öğrenci) ve grup eğitimlerine yer verilmelidir.
- Sosyal iletişim, etkileşim ve oyun becerileri kazandırılmalı ve geliştirilmelidir.
- Uygun olmayan davranışlar azaltılmalıdır.
- Bilimselliği kanıtlanmış, etkili öğretim yöntemleri uygulanmalıdır.

Özel eğitim nedir?

Çocuğun gelişim alanlarındaki gereksinime göre düzenlenmiş bireyselleştirilmiş eğitim programının uygulanmasıdır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün

Sosyal yardım alanında yürüttüğü projeler

Cemalettin ÇOĞURCU

SYDGM İstatistik, Araştırma ve Tanıtım Dairesi Başkanı

Dünya, tarihte ender görülen derin bir ekonomik kriz ile mücadele ederken Türkiye'nin gösterdiği başarının altında yatan en önemli nedenlerden biri de geniş kitlelere ulaşan ve etkin çalışan sosyal yardım sistemidir. IMF'nin, geçmiş uygulamalarından farklı olarak, bu güç ortamda sosyal yardımı da içerecek şekilde sosyal harcamaları koruması, hatta arttırması ve bu harcamaların hedeflendirilmesini iyileştirecek önlemler önermesi, ayrıca dünya devletlerinin

son iki yıllık bütçelerinde sosyal harcamalara ayrılan payın dikkat çekici oranlarda artması, politika tercihinde sosyal yardımlara büyük önem veren Türkiye'nin başarısının tesadüfi olmadığını göstermektedir.

Sosyal yardım hizmetleri hitap ettikleri toplum kesimlerinin sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri nedeniyle uzmanlaşmaya dayalı ve hızlı işleyen bir mekanizmaya sahip olmalıdır. Bu bağlamda 2004

yılında kurumsal bir kimliğe kavuşturulan, uzmanlığa dayalı bir kurum olan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, sadece taşraya kaynak gönderen bir kurum olmaktan çıkarılmış; politika belirleyen, sosyal yardım alanında var olan kronik problemleri hızla aşan ve teknolojik imkanları etkin bir şekilde kullanan bir yapıya kavuşturulmuştur.

2006-2010 dönemi Eylem Planında yer alan "Bütünleşik

Sosyal Yardım Hizmetleri” eyleminin sorumlu kuruluşu olan SYDGM, projenin birlikte yürütülmesi için TÜBİTAK ile niyet protokolü imzalamıştır. 3 aşamalı olarak kurgulanan projenin ilk aşaması SYDGM ve SYDV’ler arasında Yönetim Bilgi Sistemlerinin oluşturulması; ikinci aşaması SYDGM, SHÇEK, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve SGK’nin veri tabanlarının entegre hale getirilmesi ve son aşaması da kamu kurumları ile yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları arasında bilgi paylaşımına olanak sağlayan bir mekanizma oluşturulmasıdır. Çok yönlü, çok kullanıcı ve hayata geçirilmesi zaman alacak bir e-Devlet projesi olan Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesinin faaliyete geçmesi beklenmeksizin SYDGM tarafından da eş-zamanlı ve hızlı bir şekilde çalışmalar sürdürülmektedir. Söz konusu çalışmaların ürünü olarak Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) oluşturulmuş ve kullanılmaya başlanılmıştır.

Sosyal yardım hizmetinin insan odaklı, hızlı, kaliteli ve mümkün olduğunca vatandaşlara en yakın noktadan sunulması, aynı zamanda da kamu kaynaklarının israfının, yardımların mükerrerliğinin önüne geçilmesi bir elzemedir. Bu zaruretler nedeniyle ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi kapsamında, bilgi iletişim teknolojilerini yoğun şekilde kullanan SYDGM, “Sosyal Yardım Bilgi Sistemi”ni (SOYBİS)” 6 aylık kısa bir çalışma ile ve iç kaynaklar kullanılarak sıfır maliyetle hayata geçirmiştir.

SYDGM tarafından hayata geçirilen bir e-devlet uygulaması olan SOYBİS sayesinde 11 ayrı kurumdan gelir, mülkiyet ve yardım durumlarına ilişkin 25 ayrı sorgulama online veri paylaşımı yoluyla saniyeler içerisinde tamamlanmaktadır. Bireyler muhtaçlık ispat külfetinden kurtarılmakta ve hem kaynak israfının hem de mükerrer yardımların önüne geçilmektedir. SOYBİS Projesi TÜSİAD ve Türkiye Bilişim Vakfı tarafından düzenlenen 7. eTR Ödülleri’nde “Kamudan Kamuya e-Hizmetler” kategorisinde “birincilik” ödülünü almıştır.

SYDGM’nin hizmet kalitesini yükseltmek ve hızlı bir şekilde işlemlerini yürütmek amacıyla teknoloji imkânlarını kullandığı projelerinden biri de “İnternet Üzerinden Ses Ağı Projesi (VOIP)”dir.

SYDGM ülke genelindeki 973 Adet SYD Vakfı arasında ve SYDGM ile internet üzerinden ses ağı oluşturarak, iletişimin hem daha kolay ve hızlı hem de sıfır maliyetle gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Projenin ilk yılında 1.2 milyon TL katma değer sağlanmıştır.

SYDGM’nin hedef kitlesini oluşturan yoksul vatandaşlarımızın kamu kurumlarının sunduğu hizmetler konusunda farkındalık düzeylerinin düşük olması ve kamu hizmetlerine nasıl erişileceği konusunda eksik, yanlış bilgi sahibi olmaları, hak ettikleri halde sosyal yardıma ulaşamamaları sonucunu doğurmaktadır. Yoksullukla etkin bir mücadele için fakir ve muhtaç vatandaşları-

mızın güçlendirilmesi ve bilgiye ve yardıma erişim fırsatlarının artırılması amacıyla SYDGM tarafından “Alo Sosyal Yardım Hattı Projesi” hayata geçirilmiştir. Projenin hayata geçirilmesiyle birlikte; vatandaşlar, ücretsiz “Alo 144 Sosyal Yardım Hattı”ni arayarak, sosyal yardım uygulamalarına ilişkin ilk ağızdan profesyonel bir şekilde bilgilendirilerek yönlendirilmekte ve sosyal yardım ve proje uygulamaları konusunda doğru bilgiye hızlı bir şekilde erişmektedir.

SYDGM tarafından yürütülen ve sosyal yardımların sunumunda reform niteliği taşıyan bir diğer çalışma da “Sosyal Yardım Yararlanıcılarının Belirlenmesine Yönelik Puanlama Formülünün Geliştirilmesi Projesi”dir. Projenin amacı, hakkında dünyada da yoğun tartışma ve araştırmaların yapıldığı sosyal yardımlardan yararlanacak vatandaşların objektif kriterlerini belirlemek ve böylelikle haksız yararlanmaların önüne geçmektir. TÜBİTAK ile işbirliği içinde yürütülen söz konusu proje kapsamında oluşturulacak puanlama formülünün 2010 yılı sonuna kadar sosyal yardım ve proje desteklerinden yararlanacak vatandaşların değerlendirilmesinde kullanılabilir hale getirilmesi hedeflenmektedir.

SYDGM halihazırda yürütülen söz konusu yardımların yanı sıra toplumu takip ederek, hedef kitlesinde bulunan vatandaşlarımızın sürekli değişen ihtiyaçlarını tespitiye yönelik çalışmalar da yürütmektedir. Bu kapsamda yapılan

bilimsel temellere dayanan araştırma çalışmalarının en önemlisi Boğaziçi Üniversitesi ile beraber yürütülen “Eşi Vefat Etmiş Kadınlar için Bir Nakit Sosyal Yardım Programı Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Projesi”dir. Yoksullukla karşılaşma riski göreceli olarak diğer gruplardan daha yüksek olan kadınlar özellikle eşleri vefat etmiş ise hem çocuklarına bakmak hem de çalışmak zorunda olmaları nedeniyle yoksulluğun en ciddi boyutu olan mutlak yoksulluk sınırında yaşamak durumunda kalmaktadır. Ülkemizde eşini kaybetmiş, sosyal güvenceden yoksun olan kadınlara yönelik olarak uygulanan sistemli bir sosyal yardım programı bulunmaması nedeniyle çalışma başlatan SYDGM, araştırma projesi sonuçlarına göre söz konusu gruba yönelik olarak, düzenli nakdi sosyal yardım programlarını da içerecek şekilde sosyal politika prog-

ramlarının oluşturulmasını hedeflemektedir.

SYDGM, modern kamu yönetimi anlayışının temel niteliklerinden birisi olan “hesap verebilirlik” ilkesinin sonucu olarak yürütülen yardım faaliyetlerinin toplumda meydana getirdiği değişimi takip etmekte, etki analizleri yapmaktadır. 2001 yılında Dünya Bankası kredisiyle uygulanan “Sosyal Riski Azaltma Projesi’nin (SRAP)” bir bileşeni olan ve SRAP’ın 31 Mart 2007 tarihinde sonlandırılması sonucu SYDGM bünyesinde uygulanmaya devam edilen ve en geniş maddi kaynağın ayrıldığı program olan “Şartlı Nakit Transferi (ŞNT)” programının etki analizinin yapılması amacıyla Gazi Üniversitesi işbirliği ile “Türkiye’de Uygulanan Şartlı Nakit Transferi Programı’nın Fayda Sahipleri Üzerindeki Etkisinin Nitel ve Nicel Olarak

Ölçülmesi Projesi” yürütülmektedir. Proje sonucunda hem kamuoyuna karşı hesap verme sorumluluğumuz yerine getirilmiş olacak hem de araştırma çıktıları doğrultusunda programın revize edilmesine olanak sağlanacaktır.

GAP Eylem Planında SYDGM’ye “Sosyal Gelişiminin Sağlanması” ekseninde “Gençlerin ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının sağlanması” görevi verilmiş olup bu doğrultuda “Şırnak’taki Öğrencilerin Başarı Düzeylerinin Arttırılması İçin Üniversite Gezisi Projesi” ve “Şanlıurfa İlinde Sportif ve Sosyal Faaliyetler İle Gençlerin Toplumsal Hayata Katılımı Projesi” yürütülmektedir.

2004 yılında kurulmasına rağmen, kısa zamanda, son derece önemli ve hassas bir alanda ülkenin önde gelen bir kurumu haline gelen SYDGM reform niteliğinde uygulamaları ile kendisine olan kamuoyu ilgisinin sürekli ve canlı kalmasını sağlamaktadır. Kuşkusuz bu kamuoyu ilgisi hâlihazırda yürüttüğümüz faaliyetlerin her geçen gün daha iyiye götürülmesi ve etkin kılınması için güdüleyici olmaktadır. SYDGM’nin her geçen gün gelişen faaliyetleri sayesinde bir yandan yoksul kesimler korunarak toplumsal denge ve adaleti sağlama yönünde adımlar atılmakta diğer yandan da fakir muhtaç toplum kesimleri güçlendirilerek ekonomik gelişmeye zemin hazırlanmaktadır.

korunmaya muhtaç yaşlılara evde sağlık ve bakım hizmeti projesi

Fatih AKBULUT

Gümüşova Kaymakamı

Çok yönlü ve geniş kapsamlı bir olgu olan, birçok disiplin ve sektörü ilgilendiren “yaşlılık” tüm dünyada giderek büyüyen önemli sosyal sorun alanlarından birisidir. Ülke olarak genç nüfuslu bir yapıya sahip olmamıza rağmen her geçen gün yaşlı nüfusun ve beraberinde hizmet taleplerinin arttığını; dolayısıyla bu alanda çok ciddi çalışmaların yapılmasının kaçınılmaz olduğunu söyleyebiliriz. Mevcut yerel ve ulusal kaynakların bu alana da kanalize edilmesi ve yaşlıların insanlık onuruna yakışır bir formatta hayatlarını idame ettirmelerine katkı sağlanması sosyal refah anlayışının bir gereği olduğu gibi sosyal devletin önemli bir sorumluluğudur.

Çok yönlü ve geniş kapsamlı bir olgu olan, birçok disiplin ve sektörü ilgilendiren “yaşlılık” tüm dünyada giderek büyüyen önemli sosyal sorun alanlarından birisidir. Ülke olarak genç nüfuslu bir yapıya sahip olmamıza rağmen her geçen gün yaşlı nüfusun ve beraberinde hizmet taleplerinin arttığı; dolayısıyla bu alanda çok ciddi çalışmaların yapılmasının kaçınılmaz olduğunu söyleyebiliriz. Mevcut yerel ve ulusal kaynakların bu alana da kanalizasyonu ve yaşlıların insanlık onuruna yakışır bir formatta hayatlarını idame ettirmelerine katkı sağlanması sosyal refah anlayışının bir gereği olduğu gibi sosyal devletin önemli bir sorumluluğudur.

Türkiye’de son yıllarda yetersiz de olsa yaşlılara yönelik sosyal hizmet orijinli çalışmaların sayısında artış olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda Düzce İli Gümüşova İlçesi Kaymakamlığımızın önemli bir duyarlılık göstererek ülkemizde örnek teşkil edecek bir projeyi hayata geçirmiş olması dikkate değerdir.

Kaymakamlığımız; Sakarya Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Yusuf Genç ve Düzce Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Kamil Alptekin’den aldığı danışmanlık desteğiyle “Korunmaya Muhtaç Yaşlılara Evde Sağlık ve Bakım Hizmeti” başlıklı bir proje hazırlayarak İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı marifeti

ile bu projeyi uygulamaya koymuştur. Başta Kaymakamlığımız olmak üzere İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı personellerinin büyük özveri ve gayretleriyle hayata geçirilen bu proje Kaymakamlık imkanlarının rasyonel kullanılması, en az maliyetle en çok fayda sağlama anlayışının önemli bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Proje, Gümüşova ilçe merkezi ve köylerinde sosyal ve ekonomik güvenceden yoksun, yanında bakacak kimsesi olmayan; sağlık, fiziksel, ekonomik, psiko-sosyal ve öz bakım ihtiyaçlarını gideremediği için insan onuruna yaraşır bir şekilde hayatlarını sürdürmeyen vatandaşlarımızın hayatlarını idame ettirmekte karşılaştıkları güçlükler dikkate alınarak hazırlanmıştır. Zira ülkemizde yaşanan sanayileşme, kentleşme ve modernleşme sürecinde geniş ailenin yerini giderek daha fazla çekirdek aileye bırakma-

sı, kırsal alanlardan kentsel bölgelere devam eden göç, kadının çalışma hayatına girmiş olması, geleneksel kültür ve değerlerdeki değişimler yaşlı vatandaşlarımızın toplumdaki konumunu doğrudan etkilemekte; dolayısıyla yaşlı bakım hizmetlerinin önemini artırmaktadır.

Projenin temel amacı Gümüşova ilçe merkezi ve köylerinde “korunmaya muhtaç yaşlı” pozisyonunda bulunan yaşlıların uzun süreli evde bakım hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamaktır. Projenin alt amaçları ise terk edilmiş ve toplumsal dışlanmışlık düşüncesi taşıyan, ilgi yoksunluğundan şikayet eden, bakımlarını yapamayan ve birçok ihtiyaçlarını yerine getiremeyen yaşlılarımıza değer verildiği düşüncesini hissettirmek; yalnız olmadıklarının farkına vardırarak; duygusal paylaşım ortamı oluşturmak; devletin kendilerine sahip çıktığı, saygı duyduğu olgusunu

yerleştirmek ve modern çağın bir gereği olan insan onuruna yakışan hizmetleri kamu eliyle sunarak toplumdaki sosyal hizmetleri yaygınlaştırmaktır.

2009 yılının başında hazırlanan proje Kaymakamlığımızın teklifleri ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün onaylamasının ardından ekip ve teçhizat ihtiyacı da giderilmek suretiyle uygulamaya konulmuştur. Projenin toplam 1 yıllık maliyeti 62.350 TL'dir; aynı şartlarda bir projenin hizmet alımı şeklindeki ortalama maliyeti 170.000 TL civarındadır.

Bu projede "hasta bakım ve refakat personeli" olarak görev alan personelimiz, proje uygulamaya geçmeden önce

Halk Eğitim Merkezimizce açılan "Evde Yaşlı ve Hasta Bakımı Elemanı Yetiştirme Kursu" neticesinde akademik danışmanlarımızın ve doktorlarımızın vermiş olduğu bilgilerle sertifikalarını başarıyla almışlardır. Hasta bakım ve refakat ekibimiz daha önce Vakfımızdan 3294 Sayılı Kanun kapsamında yardım alan ve muhtaç durumda olanlar içerisinde seçilmiştir. Seçilen bu dört kişi (1 erkek, 3 kadın) bu projede istihdam edilerek iş bulma imkanına kavuşmuş ve toplumumuzun çalışan kesimine katılma olanağı elde etmişlerdir.

Proje ile "korunmaya muhtaç" pozisyondaki 50 yaşlı vatandaşımızın evde sağlık ve bakım hizmetinden yararlanması

planlanmıştır. Bu kapsamda tamamen objektif kriterlerle tespit edilen yaşlı aileler ihtiyaç ve önem durumuna göre belli periyotlarla yaşadıkları ortamlarda ekibimiz tarafından ziyaret edilmekte; tıbbi muayeneleri, refakat, pansuman ve danışmanlık hizmetleri, öz bakım ihtiyaçları, evde takip hizmetleri, evde yardım hizmetleri, ev temizliği, yemek ihtiyaçları gibi konularda kendilerine hizmetler sunulmaktadır.

Ekibimiz tarafından sosyal incelemeleri yapılan yaşlılarımız hakkında tutulan raporlar doğrultusunda; ev içi tamiratlar gerçekleştirilmekte; ihtiyaç duyulan marangozluk, elektrik ve su tesisatı gibi işlerde tamir/onarım hizmetleri

sunulmaktadır. Bunların yanı sıra yaşlılarımızın evlerinde kullanımı zaruri olan yatak, yorgan, soba ve mutfak eşyası gibi ihtiyaçları da giderilmektedir.

Toplum Sağlığı Merkezine, gerek rahatsızlığı gerekse götüreceği kimsesi olmadığından gidemeyen yaşlılarımıza İlçe Sağlık Grup Başkanlığı aile hekimleri ve hemşireleriyle birlikte evlerinde ilaç verme, pansuman, enjeksiyon, diyet ve beslenme, kan şekeri, kolesterol, derece ve tansiyon ölçümü, ağız ve diş bakımı, kulak bakımı, burun bakımı, göz temizliği, acil durumlarda ilk yardım, fizyoterapi ve egzersiz vb. hizmetler sunulmaktadır.

Merkezimizde oluşturulan bir birimimiz çamaşır makinesi, kurutma makinesi gibi cihazlarla donatılmıştır. Yaşlı ailelerin giyim eşyaları periyodik olarak buraya getirilerek yıkanmakta, kurutulmakta ve ütülenerek ailelere teslim edilmektedir. Bu vesile ile

eşyaların sağlıklı ortamda ve yeterli temizlik malzemeleri ile yıkanarak hijyeniklikleri de sağlanmaktadır. Her ailenin özel dosyaları tutularak ve ihtiyaç durumları ile kişisel durumları dikkate alınarak hizmetler yürütülmektedir.

Sunulan hizmetler ve elde edilen çıktılarının daha verimli yürütülmesi, aksaklıkların zamanında giderilmesi, bakım elemanlarımızın daha sağlıklı müdahalelerde bulunması ve bilimsel yöntemlerden uzaklaşmaması amacıyla danışman öğretim üyeleri Yrd. Doç. Dr. Yusuf Genç ve Yrd. Doç. Dr. Kamil Alptekin ile Kaymakamlığımız iki aylık periyotlarla proje ekibiyle toplantı yapmakta, bizzat alana çıkarak hizmet sunulan yaşlıların evlerine ziyaretler düzenlenmektedirler. Yerinde yapılan gözlem ve incelemeler sonucunda her bir yaşlı için “ilerleme çizgi takip raporları” hazırlanmaktadır.

Uygulamakta olduğumuz “Korunmaya Muhtaç Yaşlılara

Evde Sağlık ve Bakım Hizmeti” projemiz sayesinde bu hizmetten faydalanan vatandaşlarımızın olumlu tepkileri görülmeye değer niteliktedir. Gözlerinde beliren umut ve sevgi ışığı; çalışanlara, etrafında kendilerini izleyen komşularına ve diğer vatandaşlara müthiş bir enerji yansıtılmaktadır. Her gün göreve çıkan ve üzerine “yaşlı bakım aracı” ibaresi yazılmış olan ekip aracı ilçe halkının oldukça dikkatini çekmekte; bu aracın sokakta dolaşması bile yaşlılara ve yaşlı adaylarına büyük moral vermektedir.

Projemizin Gümüşova Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Halk Eğitim Merkezi, İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve İlçe Toplum Sağlığı Merkezi (aile hekimleri) arasında bir sinerji yarattığı; hem kurumlarımızın idari kapasitelerini güçlendirdiği hem de yerel ihtiyaçların minimum maliyetle en kaliteli şekilde sunulmasını sağlayarak örnek bir uygulama olduğu düşünülmektedir.

Proje Gümüşova’da sosyal ve ekonomik güvenceden yoksun, yanında bakacak kimsesi olmayan; sağlık, fiziksel, ekonomik, psiko-sosyal ve öz bakım ihtiyaçlarını gideremediği için insan onuruna yaraşır bir şekilde hayatlarını sürdüremeyen vatandaşlarımızın hayatlarını idame ettirmekte karşılaştıkları güçlükler dikkate alınarak hazırlanmıştır.

“Yoksulluk ve Büyük Amaçlar” Çalıştayı

Tijen ŞAHİN
Sosyal Yardım Uzmanı

Ahsen Arıöz BOZKUŞ
Sosyal Yardım Uzman Yardımcısı

İngiltere’de 14-15 Aralık 2009’da Warwick Üniversitesi tarafından düzenlenen “Yoksulluk ve Büyük Amaçlar” isimli Çalıştay’da yoksulluk konusunda farklı bakış açıları yer almış ve diğer ülkelerdeki Şartlı Nakit Transferi gibi ülkemizde de uygulanmakta olan sosyal

yardım programları hakkında bilgi sahibi olunmuştur. Warwick Üniversitesi Kampüsü içinde yer alan “Scarman House”da düzenlenen ve kırk beş dakikalık sunumlardan oluşan Çalıştay’da;

Warwick Üniversitesinden Dr. Sayahantan Ghosal, Renske

Doorenspleet, Christopher Woodruff;
Dünya Bankasından Vijayendra Rao,
Bath Üniversitesi’nden James Copestake ,
Oxford Üniversitesi ve East Anglia Üniversitesinden ve Stefan Derconve Pieter Serneels,

Boynes Ayres Şehir Yönetimi temsilcisi Prof. Claudio Espector, Uluslararası Gıda Politikaları ve Araştırmaları Kurumu (International Food Policy and Research Institute)'nden Alemayehu Seyoum Taffesse ve Tanguy Bernard, Manchester Üniversitesi'nden Solava Ibrahim, Eafit Üniversitesi'nden (Colombia) Francesco Bogliacino, Centro de Estudios Distributivos Laborales y Sociales (Arjantin İşgücü ve Sosyal Çalışmalar Dağıtım Merkezi) temsilcisi Andres Ham Gonzales, Cambridge Üniversitesi ve Oxford Üniversitesi'nden Pramila Krishnan ve Sofya Krutikova, Florida Eyalet Üniversitesi'nden Hyejin Ku, Hindistan Bangalore Ekonomik ve Sosyal Değişim Enstitüsü'nden (Institute of Economic and Social Change, Bangalore) Nitin Tagade, Roma Ulusal Araştırma Konseyi'nden (National Research Council, Rome) Maurizio Norcia, Tilburg Üniversitesi'nden Patricio Dalton, yoksullukla ilgili çeşitli konularda sunumlar yapmışlardır.

Farklı sosyal bilim ve politika geçmişine sahip kişileri bir araya getirerek yoksulluğun süregelmesinin teorik ve pratik boyutlarının tartışılmasının sağlandığı Çalıştay'da; Yoksullukla ilgili çok çeşitli konular ele alınmıştır. Şöyle ki;

Ekonomistlere göre yoksulluk; kredi ve sigorta marketlerindeki kusurlar, koordinasyon problemleri, kurumsal ve yönetsel hatalar, kötü beslenme ve komşuluk etkileri gibi bireyin dışındaki nedenler ve engeller sebebiyle süregelmektedir.

Başlangıçtaki dezavantajların, kişilerin kendi durumlarını değiştirebilme yeteneklerine olan inançlarını etkileyebileceği göz önünde bulundurulduğunda, sadece dışsal engelleri ortadan kaldıran bir politikanın yoksulluk sorununu çözmeye yeterli olmadığı görülmektedir. Çünkü yeni fırsatlar kişilerce fırsat olarak görülmeyebilir. Bu durumda, kişilere kendi hayatlarını kontrol etme yeteneği kazandırmayı amaçlayan ek politikalara da ihtiyaç duyulmaktadır.

Şartlı Nakit Transferlerinin Eğitim Fırsatları Üzerine Etkisi

Gelişmekte olan ülkelerde Şartlı Nakit Transferi (ŞNT) Projeleri gibi sosyal yardım programlarının uygulamalarında önemli bir artış olmuştur. Bu uygulamaların esas amacı, mevcut yoksulluğu azaltmak ve gelecekteki kuşakların yoksulluklarının azaltılması için insan sermayesi geliştirmektir. Bu programların hem kısa dönem hedefleri hem de geleceğe yönelik hedefleri vardır. 6-16 arası çocuklarda ŞNT'nin çocuk işçiliği ve eğitim fırsatları üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere Meksika,

Honduras ve Nikaragua gibi ülkelerdeki ŞNT uygulamalarının etkileri göz önüne alınarak çalışmalar yapılmıştır.

Son birkaç yılda yoksul ülkelerdeki kalkınma çabaları yoğun sosyal programlara dönüşmüştür. ŞNT programlarının birinci hedefi olan mevcut yoksulluğu azaltma konusunda başarılı olduğuna ilişkin bulgular toplam yoksulluk oranlarına bakılarak tespit edilmiştir. Ancak ŞNT'nin süregelen eşitsizliği azaltmak ve sosyal hareketliliği teşvik etmek olan ikinci hedefine ulaşip ulaşmadığını tespit etmek ise daha zordur. Çünkü bu durumda toplumda mevcut olan eşitsizliklerin ölçülmesi gerekmektedir.

Bir ŞNT programının 5 ögesi vardır. Bunlar:

1. Belli bir hedef kitle vardır.
2. Basit bir fayda yapısı vardır.
3. Belirli şartların yerine getirilmesi koşuluyla para aktarılmaktadır.
4. Programın etkilerinin ölçülebilmesi için özel bir izleme ve değerlendirme çerçevesi oluşturulmalıdır.
5. Ulusal ve yerel düzeyde sağlık, eğitim, finans, denetim gibi birçok sektör arasında yüksek düzeyde verimlilik ve koordinasyonun olması gerekmektedir.

ŞNT'nin etkilerinin tam olarak anlaşılabilmesi için bireyleri yoksulluk çizgisinin üzerine

çekme amacının yanında gelecek kuşakların durumunun iyileştirilmesine yönelik etkilerinin ölçülmesi gerekmektedir. Bu kapsamda programın çocuk işçiliği üzerine etkilerini incelediğimizde çalışma konusu ülkelerde ortalama olarak %2 oranında çocuk işçiliğinin azaldığı belirlenmiştir. Ayrıca erkek çocukların işgücüne katılımın daha fazla olduğu ve ebeveynlerin eğitim oranları ile çocuk işçiliğinin ters orantılı olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, ŞNT'nin çocukların işgücü piyasasından ayrılarak, okula katılmalarını sağladığını içermektedir. Ancak yine de bu durum fırsat eşitsizliğinin, sosyal hareketliliğin olmadığı durumlarda ikinci amacın gerçekleşmesi için yeterli olmamaktadır.

Özetle yapılan araştırmalar neticesinde;

1. Mevcut yapısal eşitsizliklerin, dezavantajlı ve hassas gruplar üzerinde sosyal programların etkilerini değiştirdiği,
2. Kısa dönemde ŞNT programının eğitim fırsatları üzerindeki etkisinin orta düzeyde olduğu, sonucuna varılmıştır.

Çocuklar ve Gençler için Orkestralar

Çalıştayın en ilgi çekici konularından birisi olan “Çocuklar ve Gençler için Orkestralar” 1998 yılında, Buenos Aires Hükümeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “öncelikli eylem

planları” programı çerçevesinde keşfedilmiştir. “Öncelikli eylem planları” 1996 yılının sonunda Buenos Aires nüfusunun büyük bir bölümünü etkileyen eğitim sektöründe, sosyal, ekonomik ve kültürel farklılıklar sebebiyle ortaya çıkan sonuçlara yönelik olarak doğmuştur. Böylece, en başından itibaren program, okul başarısızlığı ile mücadele stratejisi olarak düşünülmüştür. Bunun sonucunda “Çocuk Orkestraları” 1998 yılında 30 çocukla birlikte çalışmaya başlamıştır. Bugün itibarıyla ise, projede farklı yolları, farklı yaşantıları ve farklı alışkanlıkları bulunan ancak ortak paydaları “yoksulluk” olan 1,5 milyon çocuk ve genç yer almaktadır.

Projenin amacı, müzik eğitimi yoluyla bu çocukların alışkanlıklarını ve orkestra kurallarını, sonradan onların okuldaki davranışları için bir gelişime çevirmektir.

Orkestranın parçası olan her çocuk, orkestradan öğrendikleri ile orkestranın kapsamı dışında, kendi çevrelerinde ve başkalarının arasında performans sergilemek gibi kendi müzik projelerini üretmeye başladılar.

Ayrıca, orkestrada yer alan çocukların aileleri, çocuklarının akademik anlamda büyük gelişme ve önemli bir ilerleme kaydettiklerini; konsantrasyon ve organizasyon becerilerinin geliştiğini ve bazı durumlarda okula gitmekten hoşlandıklarını ifade ettiler.

Bununla birlikte orkestrada yer alan yoksul veya şiddete maruz kalan çocukların ya da gençlerin, hiçbiri hapse girmediği ya da vandalizm hareketlerinde bulunmadığı gibi, bu çocukların her birinin kendi çevrelerinde önemli figürler haline geldiği tespit olunmuştur.

Yoksulluk ve Hindistan Köy Demokrasilerinde Mücadele Kültürü

Yoksullukla mücadele kültürel bir olgu olmasının yanı sıra politik ve ekonomik bir olgudur. Yoksullukla mücadele ve müzakere kültürünün incelenmesi amacıyla Güney Hindistan'da yapılan bir araştırmada, Hindistan

köy demokrasilerindeki halka açık toplantılarda köylülerin, köyün kalkınması için bütçe tahsisinde ve yoksullukla mücadelede hak sahiplerinin belirlenmesinde anayasal yetkileri bulunduğu, bu çerçevede, köylülerin yoksul insanlar arasında sivil/politik açıdan bağlantı kurdukları, yoksulluğu kendilerine göre tanımladıkları ve yoksullukla mücadelede kendi kriterlerine göre hak sahiplerini belirledikleri tespit edilmiştir.

Bu çerçevede, yoksulluk, kültür ve demokrasi kavşağının birbiriyle yakından ilgili olduğu ve köy demokrasilerinin yoksulların sesini duyurmalarını sağlayan toplumsal eylemlerden etkilenen kültürel uygulamalara ışık tuttuğu vurgulanmıştır.

Özetle, yoksulluk ve kültür arasında nispeten ihmal edilen bir ilişki vardır. Her ikisi de ekonomik, sosyal ve politik eşitsizliklerden etkilendiği gibi bunları etkilemektedir.

Kültürel uygulamalar gerçekte, yoksulluğu ve eşitsizliği düzeltmeye yönelik toplumsal eylemler vasıtasıyla şekillenebilmektedir. Yoksullukla mücadele konusunda etkili mekanizmalar bulmada kültür çok önemlidir.

Gelişmekte olan ülkelerde Şartlı Nakit Transferi (ŞNT) projeleri gibi sosyal yardım programlarının uygulamalarında önemli bir artış olmuştur. Bu uygulamaların esas amacı, mevcut yoksulluğu azaltmak ve gelecekteki kuşakların yoksunluklarının azaltılması için insan sermayesini geliştirmektir. Bu programların hem kısa dönem hedefleri hem de geleceğe yönelik hedefleri vardır.

sosyal yardımlarda ülke örneği:

Yunanistan'da sosyal devletin gelişimi ve sosyal yardımlar

Pınar GÜNAL

Sosyal Yardım Uzmanı

Yunanistan'da, 20. yüzyılın başından 1940'lı yılların sonlarına kadar sosyal koruma ve gelir dağılımına yönelik politikalar özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası sosyo-ekonomik gelişmelerle yakından bağlantılıdır. Savaştan yeni çıkmış bir ülke olarak zaten birçok sosyo-ekonomik zorlukla karşılaşan Yunanistan bir de 1946-49 yılları arasında bir iç savaş yaşamış; iç savaş sonrası ise ABD'den aldığı Truman ve Marshall yardımları ile birlikte ekonomik olarak toparlanmaya çalışırken, sosyal politikalar ikinci planda kalmıştır. 1964 yılına kadar iktidarda kalan yönetimler, sosyal alana çok fazla müdahale etmemiş; 1964-65 yılları arasında iktidara gelen Papandreu Hükümeti'nin radikal değişim taraftarlığı siyasi istikrarsız-

lıklar yüzünden uygulamaya geçirilememiştir (Symeonidou, 1996: 69). 1967 yılında bir darbe ile iş başına geçen Askeri Cunta ise 1974 yılına kadar devam eden iktidarı boyunca sosyal politika alanında etkin reformlar gerçekleştirmemiştir.

1960'lı yıllara kadar sosyal güvenlik ve sosyal yardım alanında etkin ve ulusal bir sistem geliştiremeyen Yunanistan'ın sağlık ve sosyal güvenlik sistemi sadece işe bağlı sigorta aracılığı ile sağlanıyordu. Sosyal hizmet alanı ise oldukça geriydi. Dini ve hayır kurumlarının denetimi altında olan sosyal yardım ve hizmetler, ancak anlık krizlere karşı (deprem, göç hareketleri, çatışma, sel vb.), kısa süreli ve sistemli yapılmak-

taydı. 1960 yılında yasalaşan, yetim, tek ebeveynli, özür-lü, risk altında ya da yoksul çocuklara yardım götürmeyi amaçlayan "Korunmasız Çocuklar Programı", dönemin sosyal korumaya ilişkin tek hukuki metni olmuştur (Gough, 2006: 239).

Yunanistan'daki sosyal devletin gelişimi ve sosyal yardım uygulamalarındaki değişimler, Yunanistan'ın Avrupa Toplulukları'na (AT) üyelik süreci ile yakından bağlantılıdır. Söz konusu gelişimin ilk örneğini Cunta sonrası Anayasa metninde görmek mümkündür. 1975 Anayasası'nda sosyal sigorta hakkı garanti altına alınmıştır. Bu hak 1981 yılından sonra Yunan topluluklarında çalışan her birey için genişletilirken, 1990'da

ise eve bağlı ve yarı-zamanlı çalışanlar da sosyal koruma ağı içine dahil edilmiştir (Sissouras ve Amitsis, 1994; 253). Dolayısıyla bugün resmi verilere göre çalışan nüfusun hepsi sosyal güvenlik çatısı altında bulunmaktadır. Ancak, bütün yurttaşlar için genel bir sosyal güvence programı Yunanistan'da hala mevcut değildir (Gough,2006: 239).

1980'lere girerken, Yunanistan'da sosyal koruma harcamalarının GSMH içindeki payı, %17'nin altındaydı ki, bu sırada Avrupa Topluluğu'nda çoktan üyelik statüsüne geçmiş ya da yakın zamanda geçecek 12 ülkede, yani "AT-12" grubunda bu rakam %24'ün üzerindedir. Bu nedenle, 1981'de Yunanistan'ın AT'ye girişi -ki bunun siyasi istikrarı sağlayacağı yaygın şekilde

düşünülmüyordu- halkın diğer Avrupalıların sahip olduğu gelir ve sosyal koruma düzeyine yönelik taleplerini meşrulaştırıyor gibi görünüyordu (Guillen ve Matsaganis, 2006: 289-315). Giriş döneminin ilk yıllarında aynı zamanda dünya ekonomisini etkisi altına alan neoliberal politikalar ve sosyal devletin küçülmesi gerektiğine yönelik talepler çerçevesinde, Yunanistan'da 1980'lerdeki reformlar ve refah genişlemesi, refah devletini savunanlar ile onu küçültmeyi savunanlar arasındaki sosyal politika tartışmasını kutuplaştırmamıştır. Aksine, "Avrupalılaşıma" ülküsü içinde olan tüm sosyal aktörler arasında yüksek sosyal koruma standartlarının yasal bir amacı ifade ettiği konusunda bir fikir birliği vardır (Guillen ve Matsaganis, 2006: 316).

Yunanistan'ın AT'ye üye olması ile birlikte, ekonomi politikalarında rastlanan sosyalizasyonun popülist bir sosyal dampinge neden olduğu görülmektedir. 1980-1990 yılları arasında, Yunanistan'ın tam üyeliğinin ardından gelen 10 yıl içinde, Topluluğa üye ülkelerde gözlenen devletin ekonomik faaliyetlerindeki rolünün azalması eğiliminin tersine, Yunanistan'da devletin etkinliği arttırılmıştır. Bu çerçevede, hali hazırda ağırlıklı olan kamu sektörünün rolünün genişletilmesi doğrultusundaki karar, 1980'li yılların ilk yarısında izlenen ekonomik programın temel unsurunu oluşturmuştur. Söz konusu dönemde, ekonominin üretken potansiyeli azalmış; buna

paralel olarak, iç talepte gözlenen artış ve verimlilikte gözlenen düşüş sonucunda, yüksek enflasyon, mali istikrarsızlık ve bütçe dengesinde ciddi sorunlar ortaya çıkmıştır (Özkuten, 1995; 49). Özellikle 1981 yılında iktidara gelen PASOK'un AT'nin fonlarını ve yardımlarını bürokratik kurumlara ve ödemelere ayırması ve 1980'li yılların ortalarına kadar popülist bir ekonomi politikası uygulayarak, AT'nin beklediği ekonomik gelişmeyi bir türlü sağlayamaması sosyal politika sisteminin ödemeler dengesini olumlu bir seyre soksa da, sonrasında bu sistemi hayata geçirmesi konusunda AT'nin ve sonrasında AB'nin ekonomi alanındaki baskıları Yunanistan'ı diğer söz konusu ülkelerden farklılaştırmıştır. Bu bağlamda, Yunanistan'da vatandaşların geliri artarken, kurumsal ve pratik düzeyde sosyal politika sisteminde "Avrupalılaştırma" konusunda yerinde sayan bir tablo mevcuttur (Clogg, 1997: 207-251).

Ancak, 1986 yılında Simitis'in ulusal ekonomiden sorumlu bakan olduktan sonra, bütçe açıklarını kontrol etmek ile enflasyonu düşürmek için istikrar programını yürürlüğe koyması ve ortalama reel ücretleri 1980 yılındaki seviyelerine düşürmesiyle sosyal koruma sisteminde reformasyon çalışmaları hız kazanabilmiştir (Guillen ve Matsaganis, 2006: 292). Yunan ekonomisinin temel yapısal sorunlarının aşılması doğrultusunda, işgücüne ilişkin mevzuatta değişiklikler yapılmış ve yatırımların geliştirilmesi doğrultusunda çaba

harcanmıştır. Bu kapsamda, sosyal güvenlik sistemine ilişkin ilk reform 1990 yılının Eylül ayında başlatılmış ve 1991 tarihinde resmi bir istikrar ve yapısal reform programı kabul edilmiştir (Özkuten, 1995: 50).

1981'den beri AB üyesi olan, ama demokratikleşmede gösterdiği başarıyı ekonomik gelişmede gösteremeyen Yunanistan, 1990'lara düş kırıklığı içinde girerken, bu yıllarda iktidara gelen Mitçotakis Hükümeti gerek ekonomik gerekse siyasal alanda reformların yapılmasını hedeflemiş; ancak son yılların siyasi ve sosyal kültürüne sinen sorunları aşmayı başaramamıştır (Fırat, 2002: 23-24). Dolayısıyla, Yunanistan'ın sosyal politikasının "Avrupalılaşması" için yaşanan 1974'teki ilk dalga zayıf kalmış; ikinci dalgayı başlatan gelişme ise 1996 yılında Simitis Hükümeti'nin iş başına geçmesiyle yaşanmıştır. Bu bağlamda Yunanistan'daki sosyal refah rejiminin Avrupa Sosyal Modeli'ne yaklaşmaya başladığı yılların 1996'dan itibaren başladığını söylemek mümkündür.

1996 yılında iş başına gelen Simitis Hükümeti Papandreu döneminin felaket sonuçlar yaratan "borç al ve harca" politikalarını geride bırakmışken, "Avrupa Modeli"ni terk etme eğilimi de göstermiştir. Tam tersi bir şekilde "Yunanistan Avrupalıdır" düştürü ile hareket eden Simitis (Clogg, 1997) Yunanistan'ı yüksek refah ile yüksek sosyal

korumayı birlikte gerçekleştirmeyi başarabilmiş ülkelere en azından yakınlaştırmayı istemiştir. "Sosyal benzeşme" terimi Yunanistan'ın Avrupa Para Birliği'ne giriş kriterlerini sağlama çabasını ifade eden "ekonomik benzeşme"nin tamamlayıcısı olarak ortaya konmuştur (Guillen ve Matsaganis, 2006: 319).

1996 yılında Avrupa Para Birliği'ne giriş hükümetin en önemli amacı haline gelmiş ve asgari emekli maaşı alanlar için gelire bağlı yardım yürürlüğe konmuştur. Bunu 1998 yılında göçmen işçilerin yasallaştırılması izlemiştir. Sosyal sigorta mini reformu kanunlaştırılmış ve "evde bakım" pilot programı genişletilirken, Ulusal Sosyal Bakım Örgütü kurulmuştur. 1990'ların sonunda Yunan refah devleti 20 yıl öncekinden oldukça farklı bir konuma gelmiş; sosyal koruma harcamalarının daha büyük bir pastasının daha geniş bir dilimini ifade etmesinin yanı sıra bunları içeren programların kapsamı da genişletilmiştir (Guillen ve Matsaganis, 2006:320).

1980-92 yılları arasında sosyal koruma harcamalarında AB ülkeleri arasında bir yükseliş olmasına rağmen, söz konusu alanda en büyük artış Yunanistan gibi düşük koruma oranlarına sahip ülkelere gözlenmiştir. Ancak buna rağmen, Yunanistan hala diğer üye ülkelere göre en az sağlık, çocuk, işsizlik ve yaşlılık harcamaları yapan ülke konumundadır. Yunanistan'da

refah devleti uygulamaları merkezi bir yapıya sahiptir. Sağlık, sosyal güvenlik ve sosyal koruma alanlarındaki politika ve uygulamalar merkezi yönetim tarafından gerçekleştirilmektedir (Symeonidou, 1996: 67-69).

Yunan sağlık sisteminde ilk görülen özelliklerden biri özel sektörün ve kamu sektörünün bu alanda hizmet vermesi ve ikili bir yapı göstermesidir. Her iki sektör de sosyal güvenlik kurumlarından gelen vergilerle (Sağlık Sigorta Fonu) finanse edilmektedir (Symeonidou, 1996: 71). Ancak, Yunan sağlık sistemi evrensel üyelik, tek tip yapı ve uygulamalara dayanan ulusal sağlık modeline hala uzaktır. Yunanistan'ın ulusal bir hizmetle donatıldığı düşünülse de, aslında sosyal bakıma erişim hala işe bağlı sigortalar aracılığıyla gerçekleşir; hiçbir sigortaya dahil olmayan vatandaşlar ise bakım hizmetini kamu yardım ağı çerçevesinde alabilmektedir (Ferrera, 2006: 208; Davaki ve Mossialos, 1994).

Yunanistan'da sosyal yardım sınırlıdır ve bir bütün olarak değerlendirildiğinde sosyal güvenlik sistemi içinde ufak bir yer tutmaktadır. Yakın zamana kadar "sosyal yardım" terimi, depremzedeler ya da mülteciler gibi gruplar için acil toptan koruma programlarına işaret etmiştir. Anlık krizlere karşı daha sürekli bazı kategorik yardım programları geliştirilmiştir, ancak bunların hepsi ihtiyaç tespiti-

ne dayalı değildir. Bunlardan ilki, daha önce de belirtildiği üzere, 1960 yılında yasalaşan, yetim, tek ebeveynli, özür-lü, risk altında ya da yoksul çocuklara yardım götürmeyi amaçlayan "Korunmasız Çocuklar Programı"dır. 1982 yılında yasalaşmasına rağmen yaşlı ve özür-lü grupları, öncelikli olarak kategorik bir programla güvence altına alınan gruplar olmamışlardır (Gough, 2006: 239).

1980'lerden beri, yasal yenilikler özel sektördeki ödemelere ilişkin devlet kontrolünü azaltmış ve bu durum da piyasanın etkilerinin artmasına neden olmuştur. İşsizlik artarken, Yunanistan'ın en önemli sorunlarından biri olan kayıt dışı çalışan göçmenler çok düşük ücretlerle kötü koşullarda çalışmaya başlamıştır. İşsizlik, resmi verilere göre 1983'te %5,3 iken bu oran 1994 yılında 8,4'e yükselmiş ve bu düzeyde seyretmeye başlamıştır. Ancak işsizlerin ve kayıt dışı göçmenlerin sayısının gün geçtikçe arttığı Yunanistan'da etkin bir işsizlik koruması olmadığı gibi, uzun zamanlı işsizliğe yönelik daha etkin ve faydalı destek koşullarının hayata geçirilmesine de ihtiyaç vardır (Symeonidou, 1996).

Yunan emeklilik sistemi, emeklilere, engelli işçilere ve ailelerine destek sağlamaktadır. Ödemeler, işçi, işveren ve devlet tarafından finanse edilirken, devlet katkısı düşüktür. Ayrıca yararlanıcılara yapılan ödemelerin miktarı çok düşük olduğu gibi, en dü-

şük ödeme miktarı yoksulluk sınırının altındadır (Symeonidou, 1996: 74-76).

Yunanistan'ın kesin sınırlarla belirlenmiş bir aile politikası ise hiçbir zaman olmamıştır. Buna rağmen, istihdam, sosyal güvenlik, sosyal sigorta ve sosyal politikanın diğer alanlarında yapılan yasal düzenlemeler, aileleri kapsayan ve merkeze yerleştiren bir özelliğe sahiptir. Ancak spesifik olarak aileye yönelik desteklere bakıldığı zaman, bu desteklerin AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında en düşük düzey ve miktarda olduğu görülmektedir (Symeonidou, 1996: 77).

Sosyal yardım hakkı, Yunan Anayasası'nda doğrudan garanti altına alınmamıştır. Ancak, 21. maddenin 3. paragrafında; "Devlet vatandaşların sağlığını korur ve ihtiyaç içindeki yaşlı, genç ve muhtaçların korunması için özel ölçütler geliştirir" denmektedir. Yunanistan'da ne genel bir sosyal yardım ağı ne de ihtiyaç içindeki her birey için kategorik yardım programları vardır. Kamu refah politikaları yerelde Sosyal Yardım Müdürlükleri; ulusal düzeyde ise Sosyal Yardımlaşma Genel Sekreterliği tarafından yürütülmektedir. Bu kurumlarda nakit yardımlar ve sosyal hizmetler sunulmaktadır. Yunanistan'da asgari gelir programı mevcut değildir. AB'nin asgari gelir programı uygulamasına yönelik tavsiyelerine rağmen bu alanda bir gelişme sağlanamamıştır

(Sissouras ve Amitsis, 1994: 255-257).

Yunanistan'da yoksulluk sınırı ölçülürken, kişi başına düşen milli gelirin yarısından az gelire sahip haneler kıstas kabul edilmektedir. Bu kıstasa göre, Yunanistan'daki yoksulluk oranı %18 olarak görülmektedir. Ancak bu kesime yönelik yardımların miktarı hem çok düşük hem de ihtiyaçları karşı-

lamaktan uzaktır. Asgari gelir desteği Yunanistan'da mevcut bulunmadığından, var olan yoksulluk destekleri -engelliler dışında- varlık testine tabi tutulmaktadır. Herhangi bir sosyal güvencesi olmayanlar ise "sosyal koruma belgeleri" verildikten sonra "sigortasız insanlar" broşürü ile neşredilmektedir. Yunanistan'da sosyal dışlanmanın artışının en ciddi sebeplerinden biri de

bu uygulamadır (Symeonidou, 1996: 79). Ayrıca, kategorik yardımlar neredeyse bütün yoksul gruplara (korunmasız çocuklar, tek ebeveynli aileler, yaşlılar, düşkünler ve geniş aileler) uygulanırken, işsizler, kategorik asgari gelir yardımlarından yararlanamamakta ve onlara yönelik böyle bir hak düzenlenmemektedir (Sissouras ve Amitsis, 1994: 259).

Daha önce de belirtildiği üzere Yunanistan'ın sosyal politikasında AB içindeki en önemli kendine has sorunu yabancı işçilerdir. Özellikle 1990'lı yıllardan itibaren - Doğu Bloku'nun yıkılması ile birlikte- eski Doğu Bloku ülkelerinden Yunanistan topraklarına akın eden çok sayıda yabancı işçi yüksek işsizlik ve ekonomik durgunluğa rağmen hem kötü koşullarda, sigortasız ve herhangi bir sosyal destekten yoksun bir şekilde çalışmakta; hem de Yunanistan üzerinden diğer Avrupa ülkelerine göç etmektedirler. Bu işçilerin serbest dolaşımı da hem AB için sorun teşkil etmekte, hem de kayıt dışı ekonominin de etkisiyle Yunanistan'ın sosyal politikasını evrensel değerlere göre yeniden yapılandırmasını engellemektedir (Tsalicoglou, 1995).

Yunanistan'daki aile yapısı, Güney Avrupa aile modeli ile benzerlik göstermektedir (Symeonidou, 1996: 80-82). Dolayısıyla, yoksulluk ve sosyal dışlanma verileri diğer Avrupa ülkelerine nazaran gerçek değerlerinden daha

düşük bir görünümde. Ancak Yunanistan, diğer Güney Avrupalı ülkeler olan İspanya ve Portekiz'e göre, sosyal yardım, destek ve sosyal içerme programları açısından daha geri bir noktada durmaktadır. Denilebilir ki, söz konusu üç ülke içinde sosyal politika alanında en az "Avrupalılaştırma" seviyesini yakalayan ülke Yunanistan'dır.

Dini kurumların (Kilise) ve gönüllü kuruluşların sosyal koruma ağı içindeki rolleri ise oldukça etkin gözükmektedir. Özellikle ailelere yönelik yardım ve destekler konusunda kilisenin yaygın uygulamaları bulunmaktadır. Ayrıca kilise dışında "Helenik Kızıl Haç" kurumu da özellikle bağımlı yaşlı insanların bakımında çeşitli programlar uygulamaktadır. Bunların haricinde yetimler için çocuk köyleri yaratan özel kuruluşlar da bulunmaktadır (Symeonidou, 1996: 82-83).

Yunanistan, sosyal politika uygulamalarında AB sosyal politikasından ve sosyal devlet modelinden en uzak üye ülkelerden biridir. Bütün bu veri ve uygulamalar, Yunanistan'da hala sosyal politika sisteminin oldukça zayıf olduğunu göstermektedir. Bunun nedenleri arasında, Yunanistan'ın üye ülkelerden sosyo-ekonomik yapısı bakımından daha az gelişmiş olması, AB fonlarından etkin bir şekilde yararlanmaması, özellikle ekonomik sıkıntıların artması ve yoğun göç alması ile birlikte sosyal yardım ve hizmet uygula-

malarının hala ikinci planda tutulması gösterilebilir. Yunanlı sosyal bilimciler, sosyal güvenlik alanının, AB'nin Yunanistan'a kazandırdığı alanlardan biri olduğunu kabul etmekte ve Yunanistan'daki sosyal politikanın gelişmiş ülkeler seviyesine çıkabilmesi için tek baskı unsurunun AB olduğunu düşünmektedirler (Kazakos ve Ioakimidis, 1994; Symeonidou, 1996; Ferrera, 2006 vd.).

1970'li yılların ortalarından günümüze AB sosyal politikası çerçevesinde Yunanistan'ın sosyal politika uygulamalarındaki değişimin oldukça yavaş ve yetersiz olduğu görülmektedir. Sosyal güvenlik alanında evrensel ölçütlere ulaşılmaya çalışılsa da sosyal yardım ve hizmet alanındaki gelişme neredeyse yok denecek kadar azdır. Son yıllarda özellikle yaşlı ve çocuk bakımı konusunda ilerleme kaydedilmesine rağmen, hala bir asgari gelir uygulaması ve ulusal düzeyde işsizlere yönelik etkin bir sosyal koruma programı olmaması, yabancı işçilerin durumu konusunun belirsizliğini koruması ve yoksulluk ve sosyal dışlanmaya yönelik genel politikalar geliştirememiş olması Yunanistan'daki sosyal devlet uygulamalarının geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Kaynakça

Clogg, Richard (1997), *Modern Yunanistan Tarihi*, (Çev. Dilek Şendil), İletişim Yayınları, İstanbul.
Davaki, K. And Mossialos, E. (1994), "Health Policies", (Ed.)

Panos Kazakos and P.C. Ioakimidis, *Greece and EC Membership Evaluated*, Pinter Publishers, London, pp. 260-

Ferrera, Maurizio (2006), "Sosyal Avrupa'da 'Güney Avrupa Refah Modeli'", (Der.) Ayşe Buğra ve Çağlar Keyder, *Sosyal Politika Yazıları*, (Çev. Burcu Yakut-Çakar ve Utku Barış Balaban), İletişim Yayınları, İstanbul.

Fırat, Melek (2002), "Soğuk Savaş Sonrası Yunanistan Dış Politikasının Yeniden Biçimleniş Süreci", (Der.) Mustafa Türkeş ve İlhan Uzgel, *Türkiye'nin Komşuları*, İmge Kitabevi, Ankara.

Gough, Ian (1996), "Social Assistance in Southern Europe", *South European Society & Politics*, Volume: 1, Number: 1, pp. 1-23.

Guillen, M. Ana ve Matsaganis, Manos (2006), "'Sosyal Damping' Hipotezini Güney Avrupa'da Sınamak: Son Yirmi Yılda Yunanistan ve İspanya'daki Refah Politikaları", (Der.) Ayşe Buğra ve Çağlar Keyder, *Sosyal Politika Yazıları*, (Çev. Burcu Yakut-Çakar ve Utku Barış Balaban), İletişim Yayınları, İstanbul.

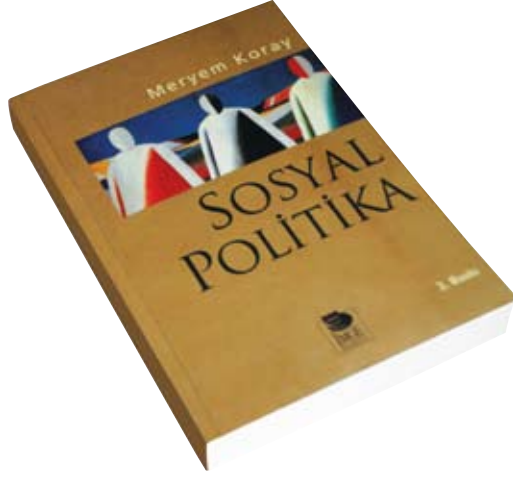
Kazakos, Panos ve Ioakimidis, P.C. (1994), "Summary and Prospects", (Ed.) Panos Kazakos and P.C. Ioakimidis, *Greece and EC Membership Evaluated*, Pinter Publishers, London.

Özkuten, Sema (Haz.) (1995), *İspanya, Portekiz ve Yunanistan Ekonomileri*, Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı, Ankara.

Sissouras, Aris and Amitsis, Gabriel (1994), "Social Security Policy", (Ed.) Panos Kazakos and P.C. Ioakimidis, *Greece and EC Membership Evaluated*, Pinter Publishers, London, pp. 248-259.

Symeonidou, Haris (1996), "Social Protection in Contemporary Greece", *South European Society & Politics*, Volume: 1, Number: 3, pp. 67-86.

Tsalicoglou, S. Iacovos (1995), *Negotiating for Entry: The Accession of Greece to the European Community*, Dartmouth, Aldershot.

kitap eleştirisi

Meryem Koray Sosyal Politika

Fatih ÖZDOĞAN

Sosyal Yardım Uzmanı

Sosyal politika alanına, sosyal haklar çerçevesinden bakıldığında, bu alanın dünya savaşlarından sonra ortaya çıkan ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yerleşen Batı'nın gelişmiş refah devletlerinin vatandaşlarına yönelik olarak geliştirdikleri eğitim, sağlık, sosyal yardım, sosyal hizmet, sosyal güvenlik gibi değişik ve çeşitli ağları işaret ettiğini ifade edebiliriz. Sosyal politika alanı ve bu alanın işaret ettiği konular, gelişmiş Batı ülkelerinin akademilerinde yer almış olup, bu konuda çeşitli yaklaşımlar ve tartışmalar geliştirilmiştir. Ülkemizde de bu alanda kaleme alınmış eserler, tartışmalar, seminer ve konuşmalar üzerinden bakıldığında 2000'li yıllarla birlikte anlamlı bir ilgi artışının olduğunu söylemek mümkündür. Bu çerçevede kaleme alınan önemli eserlerden biri de Meryem Koray'a aittir.

Koray (2005:24) tarafından da belirtildiği üzere sosyal politika kavramı yirminci yüzyılın bir olgusu olarak karşımıza çıkmakta ve 'vatandaşlık' hakkına dayandırılmaktadır. Vatandaşlık kavramını 'Class, Citizenship and Social Development' adlı eserinde ele alan T.H.Marshall (1965), vatandaşlık kavramıyla toplumda bireylerin sahip oldukları haklara işaret etmektedir.

Marshall (1965), bu hakları üç kategorik çerçevede ele almakta -sivil, siyasal ve sosyal haklar- ve vatandaşlık kavramına, bu hakların sağlandığı bir olgu olarak yaklaşmaktadır. Marshall (1965), üç kategorik çerçevede ele aldığı vatandaşlık haklarından olan sosyal hakların tarihsel olarak en son ortaya çıkan haklar olduğuna değinmektedir. Bu çerçevede, sosyal politika ala-

nının vatandaşlık olgusu bağlamında sosyal haklara işaret ettiğini söylemek mümkündür.

Sosyal politika alanına, sosyal haklar çerçevesinden bakıldığında, bu alanın dünya savaşlarından sonra ortaya çıkan ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yerleşen Batı'nın gelişmiş refah devletlerinin vatandaşlarına yönelik olarak geliştirdikleri eğitim, sağlık,

sosyal yardım, sosyal hizmet, sosyal güvenlik gibi değişik ve çeşitli ağları işaret ettiğini ifade edebiliriz. Sosyal politika alanı ve bu alanın işaret ettiği konular, gelişmiş Batı ülkelerinin akademilerinde yer almış olup, bu konuda çeşitli yaklaşımlar ve tartışmalar geliştirilmiştir. Ülkemizde de bu alanda kaleme alınmış eserler, tartışmalar, seminer ve konuşmalar üzerinden bakıldığında 2000’li yıllarla birlikte anlamlı bir ilgi artışının olduğunu söylemek mümkündür. Bu çerçevede kaleme alınan önemli eserlerden biri de Meryem Koray’a aittir.

Eserin ilk baskısı 2000, ikinci baskısı 2005, üçüncü ve son baskısı da 2008’de İmge Kitabevi tarafından yayımlandı. Eser Önsöz, Sonsöz Yerine: Yirmi Birinci Yüzyıla Girerken Neredeyiz ve Nereye Gidiyoruz? başlıkları ve beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ‘sosyal politika’ olgusu ve bu olguyu hazırlayan koşullardan söz edilmektedir. ‘sosyal politika’ kavramı bu bölümde dar ve geniş anlamları ile ele alınmaktadır. Diğer taraftan, sosyal politika olgusu tarihsel açıdan incelenerek, ortaçağ ve feodal yapıdaki olgunun izdüşümleri aranmaktadır. Modern anlamdaki sosyal politika olgusunun bu dönemde var olmaktan uzak olup olgunun ifade ettiği alanlara ait geleneksel bir bakışın söz konusu olduğuna işaret edilmektedir. Bu bölümde, ayrıca ‘sanayileşme ve yeni mücadeleler’ alt başlığı altında değişen üretim biçimi, kapitalist üretim tarzı ve etkilerine yer verilmektedir.

Bu gelişmelerle birlikte ortaya çıkan düşünce akımları ve kapitalist üretimin dayandığı düşünsel yapıdan söz edilmektedir.

Çalışmanın ikinci bölümünde ‘Yirminci Yüzyıldaki Gelişmeler ve Sosyal Devletin Güç Kazanması’ ana başlığı altında ekonomik büyüme, Keynesyen Ekonomi, sosyal kamu harcamaları, demokratik gelişim, örgütsel mücadele -sendikal hareketler- refah devleti ve sosyal devlet gibi konu ve olgular ele alınmaktadır. Eserin üçüncü bölümünde ise Türkiye özelinde sosyal politika alanı ele alınmaktadır. Bu bölümde, geç sanayileşme, ekonomik istikrarsızlık, yetersiz kamu harcamaları ve zayıf sendikal hareket ve mücadeleler üzerinden yetersiz ve sınırlı kalan sosyal devlete işaret edilmektedir. Ayrıca, tarihsel olarak sosyal devletin niteliğinde dönemsel olarak değişimlerin meydana geldiği öne sürülmektedir.

Eserin dördüncü bölümünde, ‘Sosyal Sorunlar ve Sosyal Politika Uygulamaları’ ana başlığı altında istihdam ve iş gücü piyasaları ele alınarak; ülkeler arası karşılaştırmalı bilgilere yer verilmektedir. Bu bölümde, ayrıca küreselleşmenin iş gücü piyasaları ve çalışma hayatında meydana getirdiği değişimler ele alınmaktadır. Gelir dağılımı ve yoksulluk konusu bu bölümde yine ülke karşılaştırmaları üzerinden geniş bir şekilde yer almaktadır. Sosyal güvenlik ve farklı kesimler arasında eşitliğin sağlanması yönünde uygulanan politikalar da bu bölümde

yer alan diğer konular arasında bulunmaktadır.

Son bölümde ise, dördüncü bölümde ele alınan konular Türkiye özelinde ele alınmaktadır.

Özet olarak eser, sosyal politika olgusunu tarihsel olarak ortaya çıkaran nedenlere ve süreçlere eğilmekte; diğer taraftan ortaya çıkan sosyal politika olgusunun toplumda hangi alanlara işaret ettiğine değinmektedir.

Ayrıca, çalışma, toplumsal dinamiklerin sosyal politika alanı üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu vurgulamakta ve Türkiye’deki eksik ve sınırlı sosyal politika alanı, toplumsal güçlerin zayıflığına bağlanmaktadır. Eser genel olarak sosyal politika alanı ve bu alanın Türkiye özelinde nelere işaret ettiği hakkında iyi bir çerçeve çizmekte; bu yönleriyle yeni çalışmalar için de inceleme alanları sunmaktadır. Diğer taraftan Türkiye özelinde sosyal politika alanının daha ayrıntılı ve geniş bir çerçevede ele alındığı; ayrıca, bu alana ait alt başlıkların da çeşitlendirilip ayrıntılı incelemelerinin yapıldığı eserlerin ortaya çıkarılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça:

Koray, M. (2005), *Sosyal Politika*, İmge Kitabevi, Ankara
Marshall, T.H. (1965), *Class, Citizenship and Social Development*, Anchor Books, New York